Barcelona economia 49 Juny 2002

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana
Número 49. Juny 2002

Ajuntament de Barcelona

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana
Núm. 49. Juny 2002

Ajuntament de Barcelona

Gerència Delegada de Finançament,
Empreses i Patrimoni

Ajuntament de Barcelona

Alcalde
Joan Clos i Matheu

President de la Comissió de Presidència i Hisenda
Ernest Maragall i Mira

Gerent Delegada de Finançament, Empreses i Patrimoni
Pilar Solans i Huguet

BARCELONA ECONOMIA
Xavier Güell Ferrer, Direcció
María Jesús Calvo Nuño, Coordinació
Francesca Blanch Salesas
Marta Solano Martín

Consell Assessor
Ricard Frigola, Gerent de Manteniment i Serveis de l'Ajuntament de Barcelona. *Jaume García*, Departament d'Economia i Empresa de la UPF. *Ramón García Bragado*, Gerent d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona. *Dolores González*, Gerent de Serveis Generals de l'Ajuntament de Barcelona. *Maria Antònia Monés*, Directora del Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona. *Martí Perellada*, Director d'Estudis de Formació Continuada de la UB. *Joan Raurich*, Director de Serveis d'Empreses i Finançament de l'Ajuntament de Barcelona. *Francesc Santacana*, Coordinador General del Pla Estratègic de Barcelona. *Josep Serra*, Cap del Servei d'Estudis Territorials de la MMAMB. *Joan Trullén*, Departament d'Economia Aplicada de la UAB.

BARCELONA ECONOMIA
web: http://www.publicacions.bcn.es/
telèfon: 93 402 72 38
e-mail: barcelonaeconomia@mail.bcn.es
fax: 93 402 72 25

Agraïm la informació i la col·laboració prestades per totes les entitats, organismes i empreses citades com a fonts informatives i molt especialment a:

Ajuntament de Barcelona: Departament d'Estadística; Direcció d'Actuació Urbanística; Direcció de Serveis de Neteja Urbana; Departament d'Estudis Fiscals; Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.
Generalitat de Catalunya: Direcció General d'Ocupació; Direcció General d'Arquitectura i Habitatge; Institut d'Estadística de Catalunya; Ferrocarils de la Generalitat de Catalunya.
Altres institucions i entitats: Turisme de Barcelona; Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona; Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; S.P.M. Transports de Barcelona, SA; Prefectura Provincial de Trànsit; INE (Barcelona); Autoritat Portuària de Barcelona; Aeroport de Barcelona; Fira de Barcelona; RENFE; MEFFSA; Borsa de Barcelona; Forcadell.

Gerència Delegada de Finançament, Empreses i Patrimoni
Barcelona Economia
Indicadors econòmics de Barcelona i de la regió metropolitana
Núm. 49. Juny 2002

Edició: ® Ajuntament de Barcelona
Gerència Delegada de Finançament, Empreses i Patrimoni

Impressió: Impremta Municipal
Dipòsit legal: B.26.464/91

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana
Núm. 49. Juny 2002

Índex

Indicadors econòmics

Síntesi de la conjuntura 5

I. Indústria 12
Evolució de l'activitat industrial 13

II. Finances 15
Sistema bancari 16
Mercat de renda variable 19

III. Consum, comerç i preus 20
Matriculació de vehicles 21
Preus de consum 22
Consum d'energia i aigua 24
Escombraries 25
Fira de Barcelona 26

IV. Transports, comunicacions i turisme 28
Port: mercaderies i passatgers 29
Aeroport: passatgers i mercaderies 32
Transport públic col·lectiu 34
Activitat turística 36
Activitat congressual 40

V. Construcció i mercat immobiliari 41
Consum de ciment 42
Construcció d'habitatges 43
Llicències d'obres 46
Lloguer d'oficines 49
Lloguer de locals comercials 50

VI. Ocupació, oferta d'activitat econòmica i salaris 51
Mercat de treball 52
Oferta d'activitat econòmica 57

Resumen/*Summary*

Síntesis de la coyuntura/*Economic outlook* 60

Indicadors econòmics
Síntesi de la conjuntura

Principals indicadors econòmics

	Estats Units			Unió Europea			Espanya			Catalunya		
	III.01	IV.01	I.02	III.01	IV.01	I.02	III.01	IV.01	I.02	III.01	IV.01	I.02
PIB taxa de variació interanual en termes reals (%)	0,5	0,5	1,5	1,4	0,5	0,2	3,0	2,3	2,0	2,4	2,2	2,1
Demanda nacional taxa de variació en termes reals (%)	0,6	0,4	2,0	0,9	0,2	n.d.	2,4	2,9	2,1	2,5	2,5	n.d.
Preus de consum[1] taxa de variació anual (%)	2,6	1,6	1,5	2,3	2,0	2,3	3,4	2,7	3,1	3,3	2,8	3,1
Indicador de clima econòmic[2] Índex: 1995=100	115,4	114,7	118,6	100,6	99,3	99,5	100,9	100,4	100,0	—	—	—
Taxa d'atur[3] en % de la població activa	4,8	5,6	5,6	7,6	7,6	7,6	10,3	10,5	11,5	8,4	8,7	10,4
Tipus d'interès a curt termini[1] Interbancari a 3 mesos/Euribor a 3 mesos	2,88	1,83	1,90	4,02	3,40	3,45	—	—	—	—	—	—
Tipus d'interès a llarg termini[1] Rend. deute públic a 10 anys en mercats nacionals	4,78	5,10	5,33	4,98	4,88	5,27	5,14	4,97	5,34	—	—	—
Tipus de canvi del dòlar[1] Unitats de $ per Euro	—	—	—	0,911	0,892	0,876	—	—	—	—	—	—

[1] Dades corresponents al darrer mes del trimestre. [2] Per Estats Units, l'indicador compost avançat substitueix l'indicador de clima econòmic. [3] Per Espanya i Catalunya, dades de l'EPA.
Fonts: INE, OCDE, Eurostat, Banco de España i Idescat.

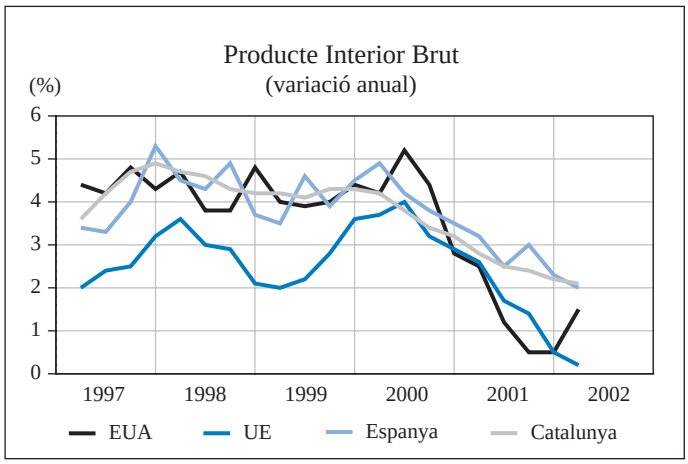

Nota: Dades corregides d'estacionalitat i calendari, i en cicle-tendència per a Catalunya.
Font: Idescat, INE, Eurostat i OCDE.

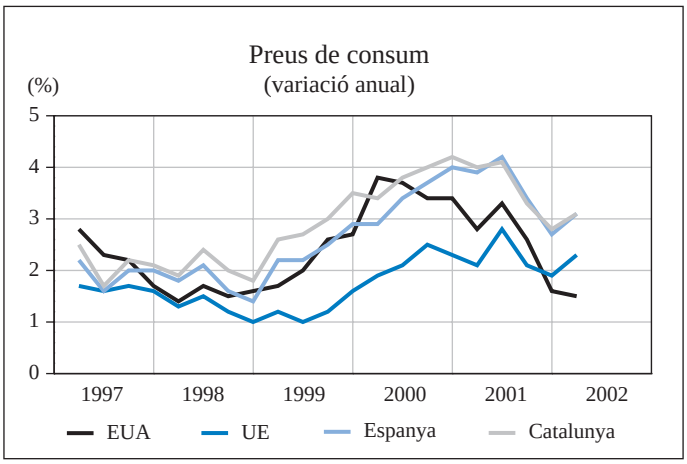

Font: INE i OCDE.

Les dades macroeconòmiques que es coneixen del primer trimestre aconsellen rebaixar el to d'aquelles previsions oficials que situaven la represa del creixement de l'economia mundial des del mateix principi d'any.

Amb l'excepció de la dada de creixement del PIB dels Estats Units corresponent al primer trimestre, la majoria d'indicadors macroeconòmics internacionals referits a aquest període i disponibles en el moment de tancar aquesta edició defineixen una conjuntura econòmica mancada de signes clars de represa de la trajectòria expansiva. El creixement econòmic de la Unió Europea ha començat l'any amb la mateixa tònica de desacceleració mantinguda al llarg del 2001, assolint la taxa de creixement més baixa d'ençà el 1994. Alhora, la crisi econòmica i financera de l'Argentina comença a afectar la resta d'economies veïnes.

En aquest context, s'ha de valorar positivament que tant l'economia catalana com l'espanyola hagin tancat el primer trimestre amb taxes de creixement real a l'entorn del dos per cent. Un procés expansiu recolzat bàsicament en la demanda interna de consum –tant privat com públic– i de manera més residual en la formació bruta de capital fix, que es mou entre la davallada per quart trimestre consecutiu de la inversió en béns d'equipament i el dinamisme que encara manté la construcció, en bona part gràcies a la inversió pública. L'aportació del sector exterior al creixement del PIB ha estat pràcticament nul·la, en un trimestre en què tant les exportacions com les importacions presenten variacions lleument negatives.

Transports

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2001/00 (%)
Trànsit de passatgers						
Aeroport. Total (inclòs trànsit) (milers)	1r.tr.02	4.488	0,8	20.784	3,0	4,7
— Interior (milers)	1r.tr.02	2.352	–3,9	10.461	1,3	4,0
— Internacional (milers)	1r.tr.02	2.092	7,3	10.134	6,0	6,9
Port. Total (inclòs transit) (milers)	1r.tr.02	149	31,1	1.478	5,6	1,3
— Creuers (inclòs trànsit) (milers)	1r.tr.02	19	31,2	657	15,7	13,1

Evolució força més positiva del que les expectatives apuntaven, especialment en el trànsit internacional. Els desplaçaments per oci han compensat àmpliament la pèrdua de viatgers per motius professionals derivada del refredament de l'economia. El segment dels viatges en creuer s'ha beneficiat del clima d'inseguretat imperant al Mediterrani Oriental.

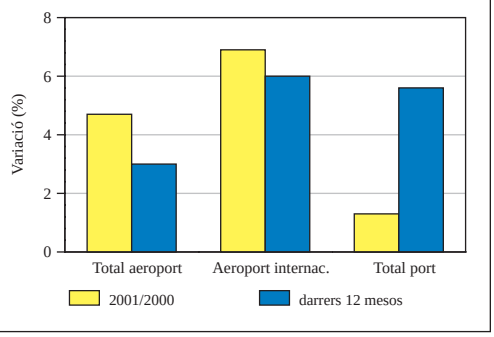

Port. Tràfic de mercaderies						
— Total (milers de tones)	1r.tr.02	7.752	0,3	31.495	4,1	5,6
Sortides (milers tones)	1r.tr.02	2.495	–8,0	11.039	–1,4	2,2
Entrades (milers tones)	1r.tr.02	5.257	4,8	20.456	7,3	7,6
— Càrrega general (milers tones)	1r.tr.02	4.224	–0,8	18.104	1,5	3,1
Exportacions (milers tones)	1r.tr.02	1.494	–6,3	6.659	0,8	4,2
Importacions (milers tones)	1r.tr.02	1.679	0,1	7.038	0,4	1,6
— Contenidors (milers de Teus)	1r.tr.02	312	–3,8	1.399	0,9	1,7

L'augment de la importació de gas natural explica el tancament lleument en positiu de l'activitat portuària durant el primer trimestre. L'estancament de la càrrega general i especialment el descens de les exportacions, reflecteixen millor la situació del teixit productiu català en un entorn de refredament de l'economia mundial.

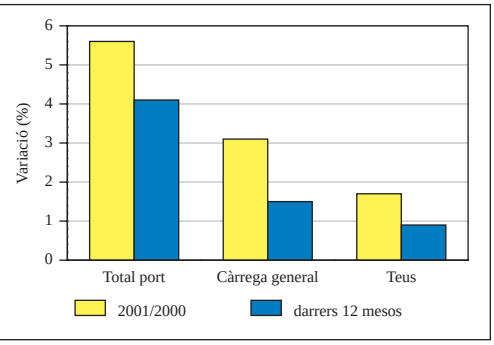

Transport públic de passatgers						
Total servei urbà (milers)	1r.tr.02	137.450	3,0	519.981	6,0	6,1
— Xarxa Metro (milers)	1r.tr.02	81.369	2,4	307.033	4,1	4,5
— Xarxa Bus (milers)	1r.tr.02	48.683	4,4	186.057	9,4	8,7
— FGC (Cat. i Sarrià)(milers)	1r.tr.02	7.434	1,3	26.925	4,5	6,6
Total servei de rodalia (milers)	1r.tr.02	37.575	9,8	141.652	6,8	6,7
— RENFE (milers)	1r.tr.02	27.538	10,6	104.607	8,2	8,4
— FGC (milers)	1r.tr.02	10.037	7,6	37.045	2,8	2,1

Creixement persistent i vigorós del nombre d'usuaris del transport públic metropolità. Els efectes de la integració tarifària i de les darreres ampliacions i millores del servei superen àmpliament els derivats de la pèrdua d'impuls que registra l'activitat econòmica i especialment el mercat de treball.

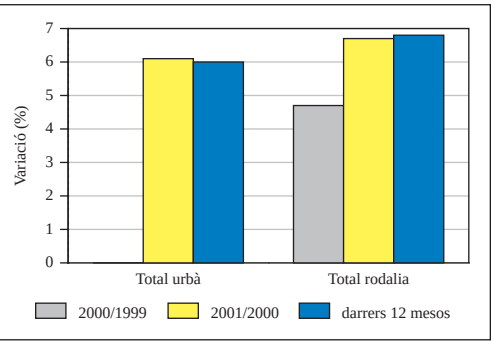

El diferencial de creixement que manté l'economia espanyola amb la de la resta de la Unió Europea –un diferencial desitjable que els darrers trimestres s'ha tornat a eixamplar– sembla ser una de les causes del diferencial d'inflació que manté l'economia espanyola respecte a la del conjunt de la UE. Un cop tancat el procés d'implantació efectiva de l'euro, les tensions inflacionistes s'han manifestat de manera molt més contundent a Espanya que no pas a la majoria dels països del nostre entorn. Les darreres dades disponibles situen el diferencial a l'entorn dels 1,7 punts percentuals, gairebé el doble que la mitjana dels darrers tres trimestres.

Els resultats a nivell metropolità de la majoria dels principals indicadors d'activitat econòmica ofereixen la visió d'una conjuntura poc definida pel que fa al primer terç d'enguany. En termes generals, es tracta d'un període en el que han sovintejat comportaments i tendències de signe oposat. En sentit figurat, hom podria dir que l'economia metropolitana i per extensió la catalana es veu encara afectada pel seguit de turbulències que han deixat els fets de l'onze de setembre i les rèpliques posteriors. Els efectes econòmics d'una sotragada d'aquesta magnitud no es poden absorbir d'avui per demà com si res. Especialment quan es produeixen en plena fase baixista del cicle econòmic mundial.

L'actual situació d'alentiment del procés d'expansió de l'economia de l'àrea de Barcelona s'ha d'explicar des d'una doble vessant. D'una banda, com un efecte provocat per la progressiva atonia que s'ha anat imposant a la majoria de les principals economies occidentals. La creixent obertura de l'economia catalana ha propiciat –via comerç exterior– aquest contagi. De l'altra, sembla que una part d'aquesta pèrdua d'impuls és imputable al procés de consolidació dels nivells assolits després de set anys d'expansió econòmica ininterrompuda.

El relatiu estancament que, segons els resultats de les enquestes de conjuntura, ha caracteritzat l'activitat industrial metropolitana durant els dos primers bimestre d'enguany, es deu en bona mesura a l'afebliment de la demanda externa. Les exportacions de productes manufacturats o semitransformats es mantenen, a grans trets i en termes globals, al nivell d'un any enrere. El creixement de l'acumulat en el que va d'any és pràcticament nul per no dir negatiu. Alhora, l'avançament d'algunes decisions de compra abans del canvi de la pesseta per l'euro, ha contribuït a moderar el creixement de les vendes interiors aquest principi d'any.

Turisme, consum i preus

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2001/00 (%)
Consum - Matriculació						
Aigua per a ús cial-ind. (milers m³)	1r.tr.02	7.685	3,6	33.449	2,5	0,6
Gas canalitzat (milions tèrmies)	1r.tr.02	1.417	31,0	3.098	4,3	–4,0
Matriculació de vehicles (prov.)	1r.tr.02	58.021	–12,2	245.050	–4,0	–1,7

Accentuació de la davallada de la matriculació de vehicles nous com a conseqüència de l'afebliment de la demanda, tant de famílies com d'empreses, i també per l'avançament d'una part de les compres als darrers mesos de l'any passat. L'augment del consum d'energia es deu bàsicament al rigor de la primera meitat de l'hivern.

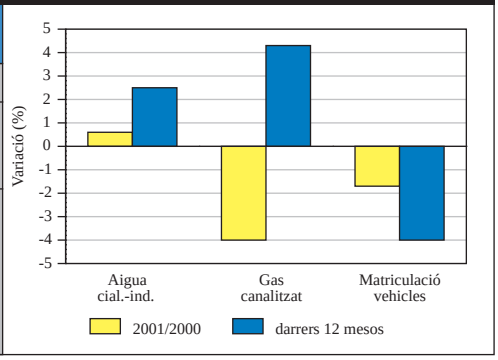

Visitants i pernoctacions hoteleres						
Total pernoctacions (milers)	gn-ab.02	2.569	6,6	8.129	3,4	2,5
Visitants segons motiu de la visita (milers):	gn-ab.02	1.051	1,5	3.394	7,3	7,6
— Negocis (milers)	gn-ab.02	380	–8,5	1.056	–6,2	–3,1
— Turisme (milers)	gn-ab.02	534	32,5	1.644	18,1	7,7
— Fires i Congressos (milers)	gn-ab.02	93	–35,0	269	–3,5	49,9
— Altres (milers)	gn-ab.02	44	–41,0	425	15,8	14,5

Notable creixement de les pernoctacions hoteleres durant el primer terç d'enguany que contrasta amb l'augment més moderat del nombre de visitants que les han generat. El resultat és un increment de l'estada mitjana associat al creixent protagonisme del turisme. En consonància amb la conjuntura econòmica, continua el retrocés dels visitants per negocis.

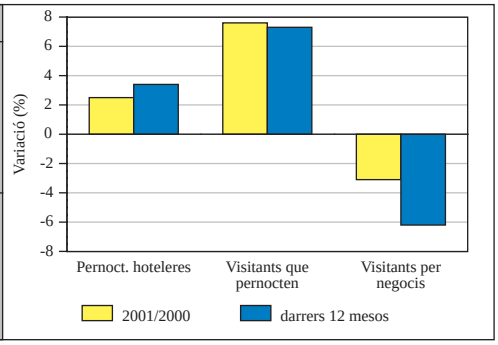

I.P.C. (Variació acumulada i interanual)						(1)
Barcelona (prov.) (%)	gn-ab.02	2,1	—	—	3,6	2,8
Catalunya (%)	gn-ab.02	2,1	—	—	3,7	2,8
Espanya (%)	gn-ab.02	2,1	—	—	3,6	2,7
Subjacent (%)	gn-ab.02	1,6	—	—	3,9	3,8
U.E. harmonitzat (%)	gn-ab.02	1,4	—	—	2,3	2,0

El procés d'arrodoniment dels preus de molts productes i serveis un cop nominats en euros, l'encariment del petroli i l'augment de la càrrega impositiva indirecta han impulsat a l'alça l'índex de preus de consum. En una reacció segurament exagerada en la línia de la que es va produir en sentit contrari durant els darrers mesos de l'any passat, en només un quadrimestre s'han assolit les previsions oficials per a tot l'any, alhora que s'ha ampliat el diferencial inflacionista amb la resta de la UE.

(1) Taxes referides a 31-des-2001

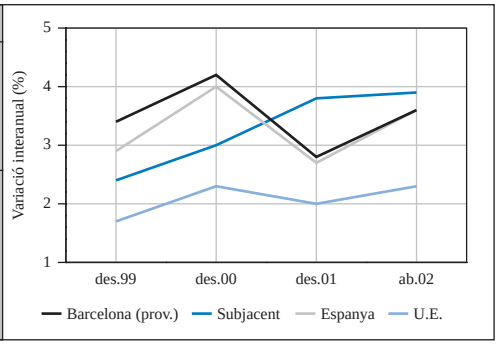

La conjuntura industrial metropolitana s'explica pel retrocés de la inversió en béns d'equipament, l'estancament de l'exportació i l'alentiment de la demanda interna de consum.

La indústria manufacturera de la regió metropolitana ha començat l'any amb un ritme de creixement de la producció relativament positiu, orientat bàsicament a reposar estocs i poder satisfer el repunt anunciat de la demanda externa. Un repunt que no s'acaba de produir –més aviat al contrari– alhora que es concreta un alentiment progressiu de la demanda interna de consum i es manté la trajectòria descendent de la inversió empresarial en béns d'equipament. L'ocupació se'n comença a ressentir, alhora que la negativa evolució de la cartera de comandes sembla anunciar que, com molt aviat, el canvi de tendència no es notarà fins ben entrada la tardor.

En consonància amb l'atonia de la producció manufacturera i dels fluxos comercials, el tràfic portuari de mercaderies durant el primer trimestre d'enguany s'ha mantingut en la trajectòria descendent amb la que va tancar el 2001. Deixant de banda la importació de gas natural, el volum de mercaderia carregada o descarregada al port ha estat inferior al del mateix període de l'any passat. L'estancament de les importacions i el retrocés de les exportacions via marítima expliquen la variació lleument negativa de la càrrega general. Una retallada que es reprodueix, segons xifres provisionals, en el tràfic de contenidors. Variacions totes elles associades al progressiu afebliment de la demanda interna de les economies catalana i espanyola i a la situació de creixement molt reduït que caracteritza l'economia europea.

Mercat de treball

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2001/00 (%)
Ocupació						
Residents actius	31 mç. 02	722.000	0,6	—	—	–1,9
Residents actius (RMB)	31 mç. 02	2.040.100	0,8	—	—	–2,6
Afiliats R.G. Seg.Soc.	31 mç. 02	830.064	0,2	—	—	1,4
Afiliats R.G. Seg.Soc. (RMB)	31 mç. 02	1.695.911	1,0	—	—	2,1
Contractes laborals registrats	1r. tr. 02	191.833	–6,3	758.398	–3,2	–3,7
Contractes indefinits	1r. tr. 02	31.202	0,2	119.639	6,0	4,8

Els canvis metodològics de l'EPA ajuden a corregir la tendència descendent mantinguda per la població activa durant la segona meitat de l'any passat. L'afiliació a la Seguretat Social confirma l'alentiment de la creació de nous llocs de treball. Cal destacar el procés de consolidació de plantilles que es desprèn de l'evolució de la contractació indefinida.

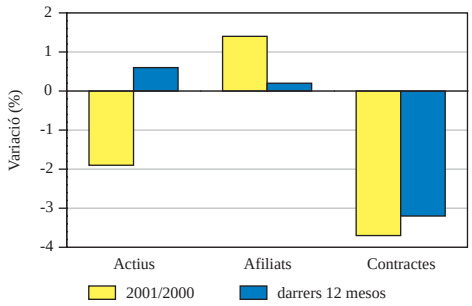

Atur registrat						
Total aturats registrats	31 mç. 02	45.584	10,1	—	—	5,8
Atur masculí	31 mç. 02	21.085	15,5	—	—	9,7
Atur femení	31 mç. 02	24.499	5,8	—	—	2,8
Atur juvenil (16-24 anys)	31 mç. 02	4.198	26,3	—	—	21,8
Aturats sense ocupació anterior	31 mç. 02	3.748	6,5	—	—	–3,5
Total aturats registrats (RMB)	31 mç. 02	139.346	14,3	—	—	12,0

L'augment de l'atur és un reflex de l'enfosquiment de les expectatives del mercat de treball, associat a la desacceleració del creixement econòmic, que de mica en mica s'estén a tots els sectors productius. La reacció inicial al canvi de tendència sol ser més acusada entre el col.lectiu masculí que no pas el femení. En part perquè un segment d'aquest col.lectiu deixa de buscar feina o passa a l'economia submergida a mesura que empitjoren les probabilitats de trobar-ne en el mercat reglat.

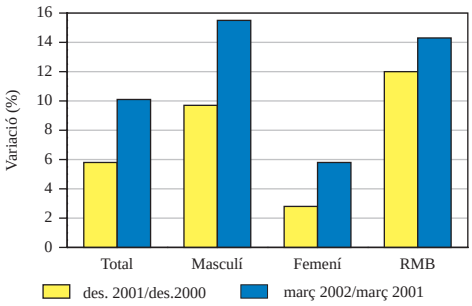

Taxes d'atur registrat (%)						(1)
Barcelona	31 mç. 02	6,3	—	—	—	6,0
RMB	31 mç. 02	6,8	—	—	—	6,6
Catalunya	31 mç. 02	6,3	—	—	—	6,2
Espanya	31 mç. 02	9,1	—	—	—	8,7

L'aflorament de població activa fins ara opaca a les estadístiques desplaça a la baixa la curva de les taxes d'atur. Al marge d'aquest fet, l'augment de la desocupació durant el primer trimestre d'enguany ha pressionat les taxes d'atur a l'alça, allunyant-les dels mínims assolits fa escassament un any. En termes generals, les taxes d'atur han augmentat entre mig punt i vuit dècimes els darrers dotze mesos, superant novament el sis per cent de la població activa.

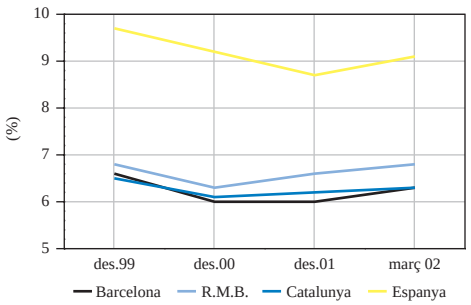

L'augment del trànsit internacional compensa l'atonia del trànsit interior alhora que impulsa a nous màxims els fluxos aeroportuaris de passatgers.

A diferència del tràfic de mercaderies, el trànsit de passatgers tant pel port com per l'aeroport sembla que ha deixat definitivament enrere la notable sacsejada patida durant el darrer quadrimestre de l'any passat. Els operadors de creuers continuen apostant per Barcelona com a centre operatiu davant de la desconfiança que encara inspiren altres localitzacions de la Mediterrània Oriental. Igualment, aquesta sensació de temor difús a determinades destinacions turístiques del nord d'Àfrica i Pròxim Orient, afegit a l'atractiu turístic de la ciutat i a la creixent oferta d'oci de la resta de la costa catalana, pot explicar la intensitat de l'augment del nombre de viatgers de vols internacionals en un moment de desacceleració del creixement de l'economia i de reducció dels desplaçaments per fer negocis.

L'increment del nombre de pernoctacions hoteleres –recolzat bàsicament en l'augment del nombre de visitants per motius d'oci– confirma el moment de bonança que viu l'activitat turística de la ciutat. No és menys cert però, que amb independència del creixent atractiu turístic de la ciutat, reforçat al seu torn per la conmemoració de l'Any Gaudí, no hauria estat possible un augment del nombre de pernoctacions de l'ordre del 6,6 per cent durant el primer quadrimestre sense la corresponent ampliació de l'oferta hotelera. Per contra, i a diferència de l'any passat, s'ha moderat notablement l'increment del nombre de visitants que han fet estada a la ciutat. Una variació que és el resultat d'un important increment del nombre de turistes i d'un decrement igualment notable de la resta de visitants.

Un dels indicadors clàssics de confiança del consumidor és la matriculació de vehicles nous. Després de dos anys de mantenir-se en zona de màxims històrics –assolits durant el 1999– el descens del primer terç d'enguany reflecteix el notable empitjorament de les expectatives d'empresaris i consumidors davant d'una conjuntura econòmica internacional plena d'incerteses i que no acaba de mostrar signes consistents de reactivació. La intensitat de la davallada es pot explicar també perquè una part de les vendes que previsiblement s'haurien fet aquest començament d'any es van avançar als darrers mesos de l'any passat.

Construcció i mercat immobiliari

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2001/00 (%)
Construcció residencial i llicències d'obres						
Construcció d'habitatges:						
— Iniciats (Barcelona)	1r.tr.02	1.257	48,4	4.903	15,9	–5,3
— Iniciats (RMB)	1r.tr.02	8.246	2,7	31.822	–6,5	–14,5
Obra prevista a les llicències:						
Nova planta: nombre d'habitatges	1r.tr.02	1.193	–8,6	4.210	–6,3	–13,6
Nova planta: superfície (m²)	1r.tr.02	309.201	12,5	1.163.230	8,5	–0,5
Ref.i ampliació: superfície (m²)	1r.tr.02	101.440	–4,2	394.424	–0,3	–3,6

Repunt significatiu que trenca –potser només puntualment com sembla indicar l'evolució de les llicències– la tendència descendent del nombre d'habitatges en construcció. Un repunt associat a l'impuls que ha mantingut la demanda durant el 2001 tot i l'augment dels preus de venda.

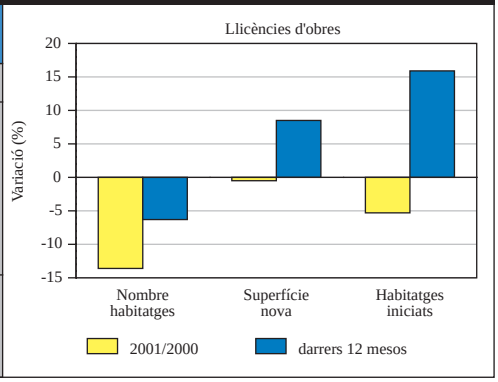

Preus al mercat immobiliari						
Sostre residencial (venda):						
— Habitatges nous (€/m²)	2n.sem.01	2.500	15,4	2.431	15,4	15,4
— Segona mà-oferta (€/m²)	1r.tr.02	2.635	14,0	—	—	15,8
— Lloguer (€/m²/mes)	4t.tr.01	8,37	20,2	7,78	17,4	17,4
— Places d'aparcament (€)	2n.sem.01	18.271	7,4	17.970	7,4	7,4
Locals de negoci (lloguer mensual):						
— Oficines (total ciutat) (€/m²/mes)	2n.sem.01	10,06	12,3	9,40	15,9	15,9
— Locals comercials (€/m²/mes)	2n.sem.01	8,53	20,7	7,98	5,8	5,8

A l'hora de tancar aquesta edició es coneixen poques dades contrastades referides als preus del mercat immobiliari residencial. Les disponibles permeten intuir un rerafons de confusió en el que s'hi barreja una demanda encara relativament voluminosa i solvent i una oferta que intenta aprofitar al màxim la fase alcista dels preus. Per definició, les reaccions en aquest mercat són lentes i les inèrcies molt fortes. És per això que el canvi de conjuntura via preus es pot començar a notar a partir de l'estiu.

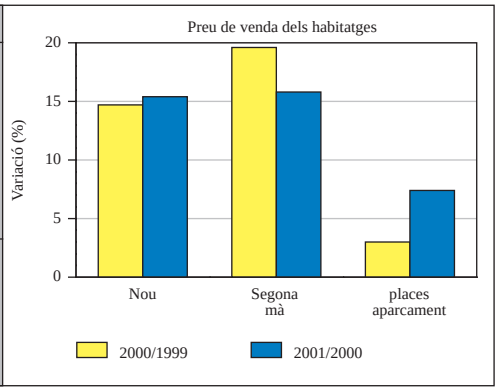

Les dades del primer trimestre corresponents al sostre residencial en construcció i al previst a les llicències aprovades corregeixen lleument la tendència descendent amb la que van tancar el 2001.

Com ha estat habitual en els darrers temps, la construcció continua sent la branca d'activitat amb una major taxa de creixement a l'àrea de Barcelona. Un creixement sensiblement més elevat que el de la indústria i relativament semblant al del conjunt dels serveis, que d'altra banda és el segment d'activitat que pel seu pes condiciona el creixement del PIB. El dinamisme que encara manté el sector de la construcció durant els primers mesos del 2002 va associat a la suma d'un ampli i variat ventall de factors. Així, a més de l'augment de la inversió pública a tots els nivells –grans projectes d'infrastructures i equipaments a més de petites obres als barris– i de la promoció de sostre per a usos productius, cal pensar en un possible efecte retardat del procés de blanqueig de capitals davant la implantació efectiva de l'euro, el baix nivell dels tipus d'interès en termes reals, i la revalorització dels actius immobiliaris com a inversió refugi enfront de la incertesa que envolta la renda variable.

Els gairebé cinc mil habitatges iniciats a Barcelona al llarg dels darrers dotze mesos trenquen la trajectòria descendent mantinguda per aquest segment de la construcció durant el bienni 2000-2001. Aquest canvi de tendència, del que no s'ha d'esperar que es converteixi en l'inici d'un nou procés d'expansió semblant en intensitat i durada al de la segona meitat dels noranta, s'ha de valorar positivament pel fet que implica mantenir una oferta de sostre residencial nou en la línia del que ha estat la dotació mitjana dels darrers set anys. Alhora, és un senyal inqüestionable de la confiança dels operadors i promotors immobiliaris en el futur de la ciutat. Per contra, la percepció per a la resta de l'entorn metropolità i en part també per a la resta de Catalunya –on l'edificació per a usos turístics hi juga un paper determinant– no és tan positiva. La construcció residencial continua lliscant lleument a la baixa.

En el cas de Barcelona, el to expansiu mostrat pel nombre de promocions en construcció es veu recolzat per l'evolució, lleument expansiva, del nombre d'habitatges a construir o reformar previstos a les llicències d'obres aprovades durant el primer trimestre d'enguany. A banda d'aquest augment del nombre d'habitatges, que implica un lleu increment del sostre residencial i també de la superfície per aparcaments, el volum d'obra en cartera del sector constructor en fase d'execució es complementa amb diversos projectes d'hotels i equipaments en general.

Pel que fa a l'evolució dels preus del sostre residencial a la ciutat, les poques dades disponibles en el moment de tancar aquesta edició apunten a una desacceleració molt lenta del ritme de creixement amb el que s'havia tancat el 2001. Una evolució que aparentment sembla contradir-se amb l'empitjorament que han patit les expectatives de la població sobre l'evolució econòmica en general i més en particular, sobre l'ocupació. Alhora però, es pot interpretar com un indici de que encara hi ha una demanda latent molt important donada l'oferta disponible. A favor d'aquesta demanda hi juga el nivell històricament baix que han mantingut els tipus d'interès reals durant els primers mesos d'enguany i els missatges relativament optimistes que apunten a una imminent recuperació de les taxes de creixement de l'economia.

El manteniment i accentuació de la tendència expansiva de les xifres d'atur és el contrapunt del progressiu alentiment del procés de generació de nous llocs de treball.

L'evolució de les principals magnituds del mercat de treball durant els primers mesos d'enguany s'ha ajustat perfectament a la tendència mantinguda al llarg del 2001. Així, l'atur registrat a la regió metropolitana acumula quatre trimestres de creixement sostingut i a la ciutat central, tres. Alhora, els volums d'ocupació quantificats a partir de les afiliacions a la Seguretat Social, han alentit sensiblement el seu ritme de creixement. La conseqüència de tot plegat és que l'atur registrat, mesurat en termes absoluts, s'allunya cada cop més dels mínims assolits durant el 2000 i que el nombre d'actius afiliats tendeix a estancar-se. En aquestes condicions, el creixement de les taxes d'activitat i d'ocupació es pot qualificar de testimonial.

El canvi metodològic aplicat a l'estimació de la població activa ha impulsat a la baixa les taxes d'atur a tots els àmbits considerats. La retallada ha estat més rellevant a l'entorn metropolità i resta de Catalunya que no pas a Barcelona o al conjunt d'Espanya. En termes generals i segons les dades reestimades a partir de la nova metodologia, l'impacte sobre la taxa d'atur ha estat d'aproximadament mig punt a la ciutat central i aproximadament dues dècimes més a l'entorn metropolità i a la resta de Catalunya. Unes magnituds que, curiosament, són pràcticament coincidents amb els increments que han registrat les diferents taxes d'atur els darrers dotze mesos.

Reprenent l'anàlisi de les dades d'atur registrat en termes absoluts, els més joves i els homes són els col·lectius que han registrat un major creixement del seus efectius. L'atur femení i el dels de més de 45 anys han estat els col·lectius amb una variació més continguda. Una situació equivalent a la de final de l'any passat. Per sectors de procedència, la construcció sobresurt tant a Barcelona com a la resta de l'entorn metropolità pel que fa a variació interanual. Una variació possiblement sobredimensionada pel fet de coincidir el final del trimestre amb el període vacacional de Setmana Santa.

La contractació indefinida ha perdut una bona part de l'impuls mostrat durant el 2001 alhora que la temporal –especialment la més precària quant a durada– ha accentuat el ritme de davallada amb el que va tancar el 2001. La distribució per sexes dels contractes laborals formalitzats durant el primer trimestre d'enguany confirma el creixement protagonisme de la dona en el mercat de treball barceloní, bàsicament a través de la contractació a temps parcial.

En definitiva, aquesta bateria de resultats mostra una conjuntura difícil d'emmarcar. Es tracta evidentment d'un període de creixement econòmic en el que abunden gairebé per igual les variacions positives i les negatives. Una situació força típica dels períodes de canvi de cicle. Resta per aclarir la incògnita de si el tomb de passar d'una trajectòria contractiva a una d'expansiva ja s'ha produït o encara no. La resposta, potser, el proper trimestre.

I. Indústria

Evolució de l'activitat industrial

Indicador sintètic d'activitat industrial

Les expectatives dels empresaris industrials de cara al futur de l'activitat del sector no acaben d'abandonar el to negatiu que les caracteritza d'ençà la primavera de l'any passat.

A Catalunya, l'indicador del clima industrial del primer quadrimestre d'enguany es manté en la zona de valors mínims dels darrers sis anys. No pot ser altra la percepció dels empresaris industrials quan el ritme de creixement del PIB sectorial s'ha continuat desaccelerant fins el 0,9 el primer trimestre de 2002 enfront de l'1,2 per cent del darrer trimestre de l'any passat i no s'albiren senyals de canvi d'orientació a curt termini.

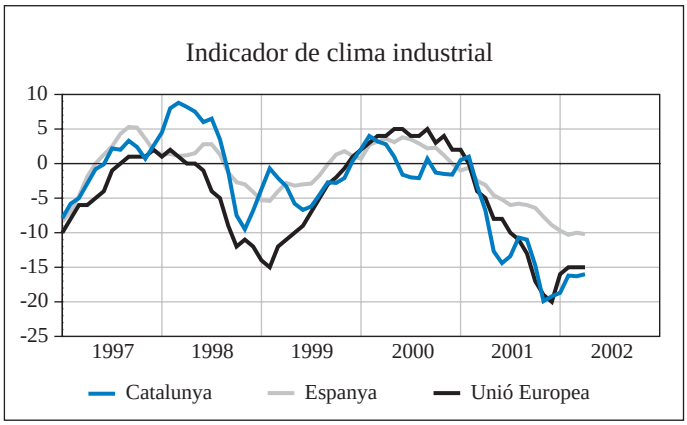

Nota: els valors grafiats corresponen a la mitjana dels saldos de les opinions empresarials referides a la cartera de comandes total, als estocs canviats de signe i a la tendència de la producció (mitjanes mòbils de tres mesos).
Font: Direcció General d'Indústria de la Generalitat i Ministeri d'Indústria i Energia.

Tant en el context europeu com en l'espanyol i català, el comportament de l'ICI ve establert fonamentalment per l'escassa confiança dels empresaris en la millora de la cartera de comandes a curt termini. Pel que fa a la resta de components, al llarg d'aquest principi d'any les expectatives de producció han anat minvant mes a mes, i els estocs de productes acabats s'han mantingut lleument per sobre dels nivells desitjats.

Si ens atenim a la destinació econòmica dels béns, és clar el retrocés de la confiança dels empresaris catalans en el subsector de béns d'inversió (baixada de 26,3 punts el mes de març), mentre que la resta de subsectors industrials han millorat el nivell de confiança de cara els propers mesos, especialment en el cas dels fabricants de béns de consum.

Tanmateix, la tendència a la baixa de l'ICI es suavitza en el que portem de 2002 i si es confirmen les informacions referents a unes expectatives de producció més estables pels propers mesos i una lleugera reducció dels estocs de productes manufacturats, les dades del segon quadrimestre poden significar el punt d'inflexió de l'evolució de les expectatives industrials a la baixa de manera acusada i ininterrompuda durant els darrers tretze mesos.

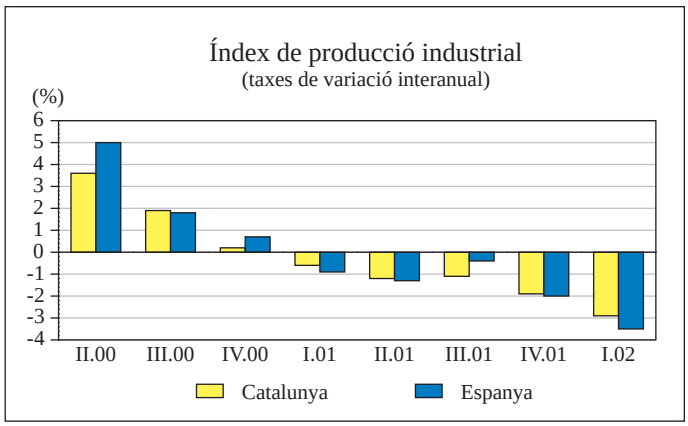

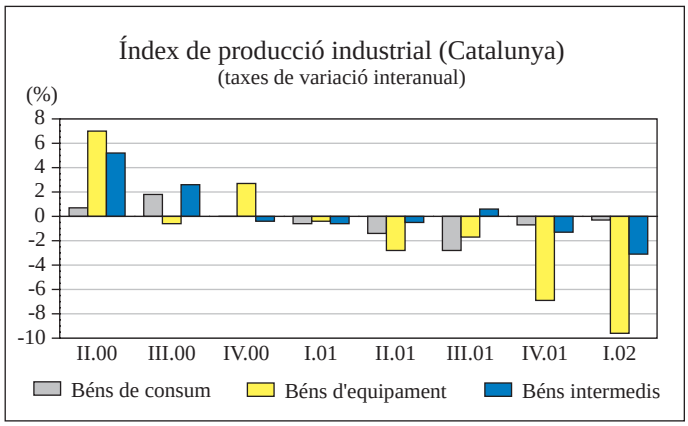

L'evolució de la producció industrial no ha estat gens positiva durant el primer trimestre de l'any. L'índex de producció industrial decreix un 2,9 per cent a Catalunya i un 3,5 per cent a Espanya, accentuant la caiguda del ritme de creixement de l'activitat industrial que es ve registrant des de fa dos anys. Una evolució caracteritzada darrerament per un volum de producció en retrocés.

A Catalunya, on l'ocupació industrial va decréixer un dos per cent, el descens de l'activitat està clarament condicionat pel comportament del sector de béns d'equipament, que durant el trimestre ha sofert una davallada de 18,5 per cent en la producció d'estructures metàl·liques i productes de transport i automoció o d'un 14,4 per cent en la producció de maquinària. De manera anàloga a Espanya, la població ocupada en la indústria va disminuir un 2,5 per cent interanual durant el primer trimestre. Segons la classificació econòmica dels béns, el descens de la producció va afectar també principalment als béns d'equipament amb una reducció del 13,2 per cent; mentre que els bens de consum i béns intermedis van mantenir una caiguda del 1,6 per cent de la producció.

En efecte, l'IPI per subsectors, tant a Espanya com a Catalunya, permet entreveure que el sector de béns de consum comença a refer-se de les conseqüències d'incertesa internacional associades als esdeveniments de l'onze de setembre i explica que en ambdós contextos el creixement econòmic, entre els mesos de gener i març, es manté principalment pel consum intern ja que les inversions en béns d'equipament o les exportacions no mostren cap signe de recuperació.

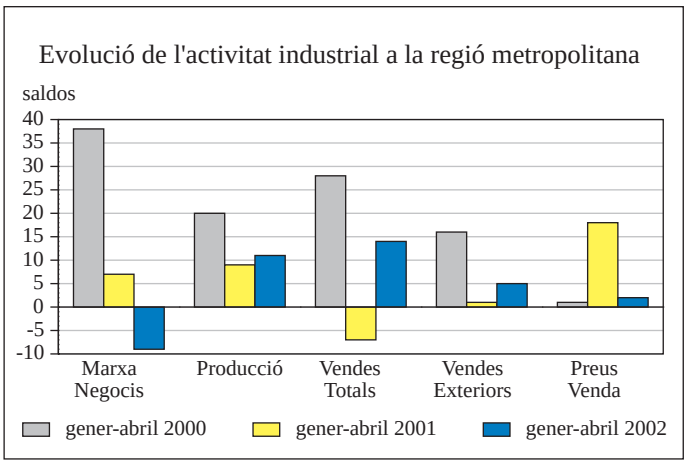

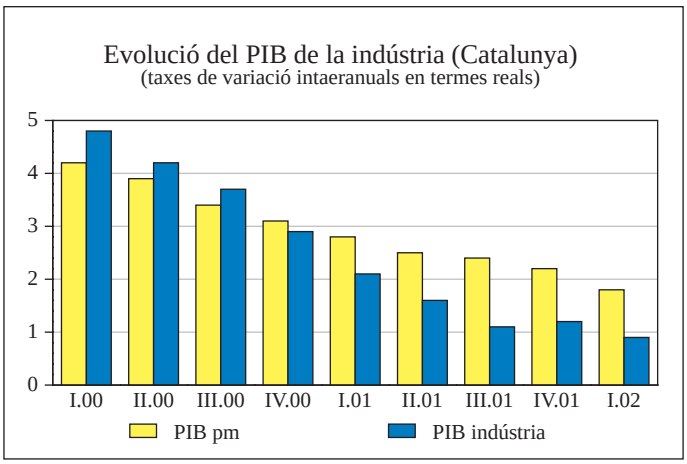

Font: Idescat.

La majoria dels indicadors d'activitat industrial dibuixen un escenari de creixement feble, limitat per les incerteses de tot tipus que condicionen l'evolució de les principals economies occidentals.

Pel que fa al primer quadrimestre d'enguany, l'enquesta de conjuntura industrial de la regió metropolitana presenta uns resultats força ajustats a la tendència descendent que ha mantingut l'índex de producció industrial al conjunt de Catalunya. Un comportament fins a cert punt previsible atès que aproximadament les tres quartes parts del VAB industrial català es genera a la regió metropolitana. El fet que l'origen d'aquesta pèrdua d'impuls de la indústria manufacturera catalana –i també de l'espanyola– s'hagi de buscar en la desacceleració del creixement econòmic mundial, podria fer pensar en un major impacte sobre el teixit productiu metropolità, on es localitzen la major part de les empreses mitjanes i grans amb una major tradició exportadora.

Tot i que és cert que les vendes a l'exterior ha estat i és el segment de negoci més afectat per l'atonia del creixement econòmic europeu –a banda de l'impacte de la crisi argentina i l'empitjorament de les expectatives econòmiques a la resta de països d'Amèrica del Sud– la demanda interna de consum ha iniciat una fase clara de desacceleració del creixement. En part per l'efecte euro –bàsicament per les decisions de compra avançades a final de l'any passat– i en part pel progressiu empitjorament d'expectatives al mercat laboral. Un canvi d'orientació que es manifesta relativament de sobte després de dos anys d'alentiment constant del creixement del PIB.

Les opinions empresarials reflectides a l'enquesta de conjuntura industrial no ofereixen cap dubte sobre la intensitat de la davallada de les exportacions de productes manufacturats. El saldo entre empreses que declaren haver augmentat les seves exportacions i les que les han reduït ha estat clarament negatiu en quatre dels darrers set bimestres. Els saldos positius apareixen sempre i únicament com a reacció a una davallada immediatament anterior de magnitud superior.

Per acabar de definir més concretament la situació i l'evolució de l'activitat industrial a la regió metropolitana durant els primers mesos d'enguany s'ha d'analitzar l'evolució de la producció i de la cartera de comandes. Alhora que pràcticament vuit de cada deu empreses enquestades declaren que han començat l'any amb un ritme de producció igual o superior al del darrer bimestre del 2001, bàsicament per refer estocs, una tercera part del total de la mostra reconeix una manca manifesta de comandes en cartera. Un bimestre després, ha augmentat pràcticament un deu per cent el nombre d'empreses que han moderat el seu ritme d'activitat per ajustar la seva producció a una demanda cada cop més feble. Continua empitjorant la situació de la cartera de comandes. Una evolució que en conjunt explica que augmenti, per segon bimestre consecutiu, el percentatge d'empresaris que valora negativament l'evolució del seu negoci.

Segons les enquestes de conjuntura, d'entre els factors que limiten el creixement de la producció destaquen la feblesa d'una demanda notablement endeutada i la competència estrangera.

Previsiblement, la creixent atonia de la demanda interna i la incertesa sobre una ràpida recuperació del creixement econòmic mundial que activi novament les exportacions i acabi amb la creixent esquifidesa de la cartera de comandes, són raons suficients per explicar la relativa desconfiança dels empresaris industrials a l'hora de valorar les perspectives a curt termini de l'evolució del seu negoci. Especialment preocupant és la previsió, per quart bimestre consecutiu, de continuar reduint plantilles.

Total indústria (sense Construcció)

(dades provincials)

		2001					2002	
		mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb	mç-ab
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	49	43	31	28	37	41	41
	Saldo	24	24	–31	17	–18	19	2
2) Vendes totals	Igual	26	31	34	26	31	37	32
	Saldo	–5	0	–30	21	–28	19	8
3) Vendes en el mercat exterior	Igual	43	46	43	34	36	48	39
	Saldo	12	–20	–24	15	–24	17	–7
4) Preus de venda	Igual	68	74	75	69	80	63	54
	Saldo	7	0	-3	-18	-11	-3	7
B) Situació al final del bimestre (%)								
5) Marxa dels negocis	Normal	57	59	60	52	55	62	60
	Saldo	7	17	5	17	6	-8	-10
6) Estocs de productes elaborats	Igual	62	66	69	58	58	67	64
	Saldo	9	13	9	–6	–5	10	9
7) Cartera de comandes	Normal	47	67	60	58	52	55	55
	Saldo	–18	–3	–16	–7	–12	–22	–32
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	61	63	65	58	58	61	64
C) Resultats referits a les perspectives per als propers tres o quatre mesos (%)								
9) Producció	Manteniment	54	51	43	54	56	56	52
	Saldo	34	17	25	–22	22	25	18
10) Vendes	Manteniment	46	57	40	49	55	56	45
	Saldo	35	7	25	–22	24	28	16
11) Cartera de comandes	Manteniment	43	53	44	63	63	57	52
	Saldo	12	–12	7	–11	16	20	9
12) Preus de venda	Manteniment	77	60	79	59	55	63	82
	Saldo	–9	12	–6	13	17	22	–2
13) Ocupació	Manteniment	72	52	51	78	76	73	66
	Saldo	3	23	10	–10	–9	–2	–9
D) Capacitat productiva utilitzada (%)		80,4	79,3	77,9	76,0	76,4	83	78,7

Font: Tots els quadres i gràfics d'aquest apartat són d'elaboració pròpia amb dades de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació.

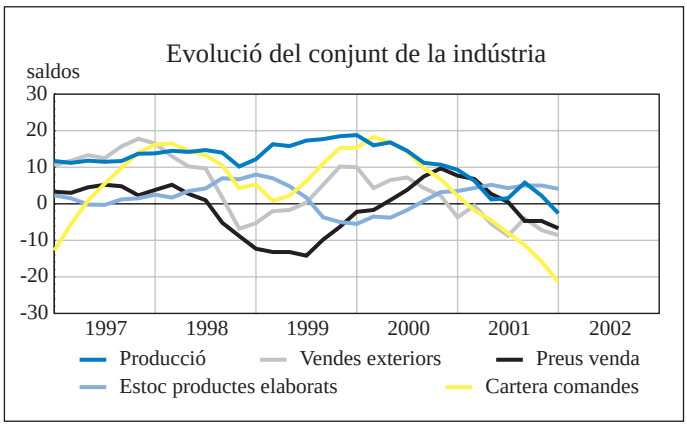

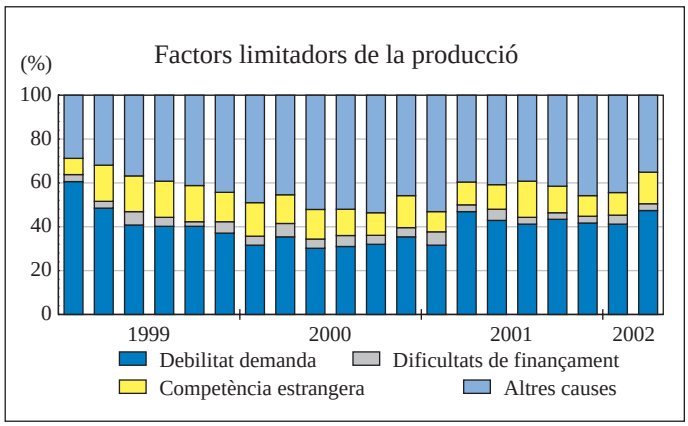

II. Finances

Nombre d'oficines (des. 2001)

Àmbit territorial	Total	Banca	Caixes d'estalvis	Cooper. de crèdit
Barcelona	**2.075**	**741**	**1.308**	**26**
Resta província	3.093	903	2.123	67
Resta Catalunya	2.013	649	1.336	28
Total Catalunya	7.181	2.293	4.767	121
Madrid	**2.928**	**1.558**	**1.340**	**30**
Resta província	1.838	762	1.058	18
Total Espanya	38.676	14.756	19.829	4.091

Font (de totes les taules i gràfics d'aquest apartat): Banco de España.

Variació (%)	Total	Banca	Caixes	Cooper.
	des. 2001/des. 2000			
Barcelona	–2,2	–6,7	0,6	–3,7
Catalunya	–0,1	–6,4	2,9	14,2
Espanya	–0,7	–6,7	2,9	5,2
	des. 2000/des. 1999			
Barcelona	–3,2	–11,9	2,9	0,0
Catalunya	–1,1	–10,5	4,5	11,6
Espanya	0,0	–6,5	5,1	3,8

El procés de reducció del nombre d'oficines encetat pel sector financer arran de les darreres grans fusions bancàries es pot veure ampliat si es manté la fase d'alentiment del creixement econòmic.

Les dades de tancament del 2001 han confirmat plenament el que ja s'apuntava al llarg de tot l'any. Per tercer any consecutiu, el nombre d'oficines d'atenció al públic que el sistema bancari manté operatives tant a Barcelona com al conjunt de Catalunya és inferior al d'un any abans. Una evolució que no es pot deslligar del procés de reorganització de les grans entitats resultants de les darreres macrofusions ni de la fase d'atonia que darrerament caracteritza les expectatives econòmiques a mitjà termini. Contràriament, els volums d'ocupació s'han mantingut relativament estables i lleument a l'alça, com a conseqüència bàsicament de la necessitat puntual de reforçar les plantilles per afrontar amb garanties el procés de substitució de les pessetes per euros.

Com ja és habitual, aquesta reducció del nombre d'oficines d'atenció al públic –sense comptar els punts d'atenció de la banca telefònica i electrònica– respon a dues tendències oposades. D'una banda, la pèrdua de presència física al carrer per part de la banca, que tanca l'any amb una reducció de gairebé el set per cent del nombre d'oficines operatives. Una retallada que en el cas de Barcelona és sensiblement inferior a la d'un any abans. Contràriament, les caixes han anat copant una part d'aquest espai amb un augment molt més moderat que el dominant durant la segona meitat dels noranta.

Treballadors assalariats de les entitats de crèdit

	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
des. 1995	28.647	35.345	n.d.	249.023
des. 1996	28.010	35.010	45.005	246.800
des. 1997	27.993	35.401	45.174	247.361
des. 1998	28.022	35.695	45.597	247.685
des. 1999	27.181	35.105	44.551	248.084
març 2000	27.482	35.499	44.838	n.d.
juny 2000	25.431	33.887	45.522	n.d.
set. 2000	25.447	33.816	45.370	n.d.
des. 2000	25.551	33.842	45.163	248.951
març 2001	25.775	34.043	45.372	n.d.
juny 2001	25.871	34.541	46.020	n.d.
set. 2001	25.719	34.245	45.669	n.d.
des.2001	25.591	34.219	45.496	250.119
març 2002	25.537	34.160	45.512	n.d.

Nota: Dades d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social amb l'excepció de les d'Espanya.
Font: Departament de Treball de la Generalitat i Banco de España. Elaboració pròpia.

Variacio (%)	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
mç.2002/mç.2001	–0,9	0,3	0,3	n.d.
des.2001/des.2000	0,2	1,1	0,7	0,5
des.2000/des.1999	–6,0	–3,6	1,4	0,3

La petita diferència que hom pot observar en comparar les corresponents tendències que el conjunt d'entitats mantenen pel que fa a la seva xarxa d'oficines a la capital i a la resta del territori català es limita bàsicament a la forta expansió que encara mantenen les caixes d'estalvis a l'entorn metropolità. Un àmbit amb una dotació de serveis financers per càpita sensiblement inferior a la de la ciutat central i també a la del conjunt del país. L'increment de cinquanta oficines registrat pel conjunt del sistema financer a la província de Barcelona durant el 2001 –sense comptar la capital– és el resultat del tancament de 66 oficines de bancs i l'apertura de més de cent oficines de caixes i una dotzena de sucursals de cooperatives de crèdit.

Dipòsits i crèdits de bancs, caixes i cooperatives de crèdit (milions d'Euros)

	Dipòsits del sector privat					Crèdit al sector privat				
	Província Barcelona	Resta Catalunya	Catalunya	Província Madrid	Espanya	Província Barcelona	Resta Catalunya	Catalunya	Província Madrid	Espanya
des. 1991	44.259	9.774	54.033	51.628	251.798	31.669	7.577	39.246	55.151	203.156
des. 1992	47.624	10.906	58.530	54.791	271.448	36.007	8.229	44.236	57.965	220.285
des. 1993	52.892	11.557	64.449	64.544	298.739	35.359	8.620	43.979	62.726	225.998
des. 1994	56.221	12.442	68.663	69.232	322.243	38.523	9.231	47.754	65.405	247.482
des. 1995	60.654	13.421	74.075	83.799	361.184	41.680	9.893	51.573	69.747	263.965
des. 1996	65.462	13.818	79.280	89.124	380.062	45.226	10.506	55.732	75.433	290.030
des. 1997	64.693	13.853	78.546	100.453	396.644	51.843	11.918	63.761	87.760	332.720
des. 1998	64.986	13.273	78.259	99.168	404.128	61.344	13.881	75.225	105.192	390.146
març 1999	66.921	13.466	80.387	102.463	409.559	63.878	14.440	78.318	103.525	397.300
juny 1999	65.146	13.787	78.933	99.901	414.764	65.554	15.223	80.777	114.098	424.911
set. 1999	67.066	14.442	81.508	99.384	420.441	68.397	15.415	83.812	113.921	433.569
des. 1999	68.356	15.061	83.417	103.910	434.474	71.302	16.142	87.444	113.219	448.056
març 2000	66.401	15.223	81.624	108.233	448.074	71.996	16.707	88.703	117.768	463.634
juny 2000	67.537	15.973	83.510	108.975	458.515	77.020	18.298	95.318	120.083	488.708
set. 2000	68.113	16.390	84.503	114.618	471.909	78.798	18.035	96.833	123.188	502.932
des. 2000	71.590	17.230	88.820	114.301	489.685	83.306	18.672	101.978	128.436	526.633
març 2001	70.256	16.852	87.108	120.572	491.778	84.304	18.934	103.238	127.220	530.387
juny 2001	72.568	17.619	90.187	126.050	515.833	87.908	19.976	107.884	133.350	556.262
set. 2001	72.967	18.328	91.295	128.838	522.616	87.171	19.898	107.069	144.930	566.132
des.2001	75.066	18.376	93.442	141.276	549.621	90.384	20.812	111.196	142.939	586.010

Variació (%)	província Barcelona	Catalunya	província Madrid	Espanya
	Dipòsits			
des. 2001 / des. 2000	4,9	5,2	23,6	12,2
des. 2000 / des. 1999	5,4	6,5	10,0	12,7
des. 1999 / des. 1998	5,2	6,6	4,8	7,5
	Crédit			
des. 2001 / des. 2000	8,5	9,0	11,3	11,3
des. 2000 / des. 1999	16,8	16,6	13,4	17,5
des. 1999 / des. 1998	16,2	16,2	7,6	14,8

Pel que fa a l'evolució de les grans magnituds del negoci tradicional de bancs i caixes, el volum de dipòsits del sector privat a final d'any va créixer a Catalunya lleument per sobre del cinc per cent en comparació amb un any enrere. Un increment que representa una lleu desacceleració en relació amb la tendència dels darrers anys i alhora, es revela consistent amb l'alentiment del creixement del PIB en termes nominals. Val a dir però, que l'increïble augment dels dipòsits assignats a la província de Madrid –imputable al procés de recollida i tractament de les dades o a un canvi en l'operativa comptable d'alguna entitat– ha pogut distorsionar l'evolució real d'algun o de la resta dels àmbits considerats.

L'aflorament de diner negre per l'arribada de l'euro i la notable contenció de la inversió en béns d'equipament, poden explicar l'alentiment del creixement de la demanda de crèdit.

En el cas del crèdit bancari al sector privat –mesurat en saldo viu al final del període– no es pot descartar tampoc l'existència d'un cert biaix entre comunitats autònomes, encara que en aquest cas s'ha de presumir menys significatiu atès que la tònica de tots els àmbits territorials considerats s'ajusta, amb diferències d'intensitat, a la del conjunt. Després d'un quadrienni en el que el volum de crèdit en mans d'empreses privades i famílies ha crescut a una taxa anual mitjana de l'ordre del 16 per cent tant a Catalunya com al conjunt d'Espanya, a partir de mitjan del 2001 s'enceta una sensible desacceleració d'aquest ritme de creixement. El daltabaix que pateixen les expectatives econòmiques a nivell mundial arran dels fets de l'onze de setembre i la posterior guerra a l'Afganistan ajornen o alenteixen algunes decisions d'inversió. Tot plegat fa que es tanqui l'any amb un augment encara molt notable però sensiblement inferior al d'un any abans. Una desacceleració que el baix nivell dels tipus d'interès pot ajudar a suavitzar durant la primera meitat d'enguany si les perspectives econòmiques no empitjoren.

El refredament de la demanda de crèdit s'ha concretat en la pèrdua de més de set punts percentuals del ritme de creixement d'aquesta variable a Catalunya i poc més de sis punts en el del conjunt d'Espanya. Una diferència d'aproximadament un punt i mig que pot derivar del fet que la contenció de la inversió empresarial en béns d'equipament ha tingut una major incidència sobre la demanda de crèdit en aquelles àrees d'especialització industrial com ara la regió metropolitana de Barcelona i per extensió, Catalunya.

Crèdit de les entitats de crèdit als sectors productius i a les famílies. Espanya. (milions d'Euros)

Període	Sectors productius					Economies domèstiques			
	Total	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Inversió immobiliària	Consum de béns duradors	Altres aplicacions
4t.tr.93	162.301	7.634	54.623	24.952	75.092	89.137	56.213	12.421	20.503
4t.tr.94	161.072	7.314	53.235	23.137	77.387	99.590	67.111	12.673	19.806
4t.tr.95	168.630	7.954	55.607	23.615	81.454	110.468	75.703	13.102	21.663
4t.tr.96	177.057	8.815	52.893	24.267	91.083	123.077	85.592	13.654	23.831
4t.tr.97	198.417	9.482	57.789	24.701	106.445	145.447	104.292	15.948	25.208
4t.tr.98	227.867	10.358	64.321	29.270	123.919	175.008	123.254	20.625	31.130
1r.tr.99	230.441	10.882	63.078	29.912	126.569	180.905	128.195	21.342	31.368
2n.tr.99	247.982	11.456	72.624	32.527	131.375	190.331	133.924	21.824	34.583
3r.tr.99	251.442	11.512	70.933	33.369	135.628	197.421	139.265	22.789	35.366
4t.tr.99	257.974	11.887	71.187	35.112	139.788	207.090	145.184	23.371	38.536
1r.tr.00	266.342	11.916	73.035	37.003	144.388	214.327	150.677	23.770	39.880
2n.tr.00	280.381	12.482	73.280	39.319	155.300	224.163	158.078	24.537	41.549
3r.tr.00	288.999	12.952	75.408	41.208	159.431	232.114	165.891	24.911	41.312
4t.tr.00	302.034	13.141	78.588	42.627	167.679	243.837	176.653	26.885	40.299
1r.tr.01	299.581	12.764	76.144	42.368	168.306	251.694	183.189	28.331	40.175
2n.tr.01	313.118	12.946	78.850	44.684	176.638	266.945	193.438	31.034	42.472
3r.tr.01	317.262	13.215	81.899	44.957	177.191	273.224	198.747	31.826	42.651
4t.tr.01	330.591	13.320	82.959	46.412	187.901	281.789	205.790	33.076	42.922

Variació (%)	4t.tr. 2001/ 4t.tr. 2000	4t.tr. 2000/ 4t.tr. 1999	4t.tr. 1999/ 4t.tr. 1998
Total sectors productius	9,5	17,1	13,2
Indústria	5,6	10,4	10,7
Construcció	8,9	21,4	20,0
Serveis	12,1	20,0	12,8
Total famílies	15,6	17,7	18,3
Inversió immobiliària	16,5	21,7	17,8
Consum durador	23,0	15,0	13,3

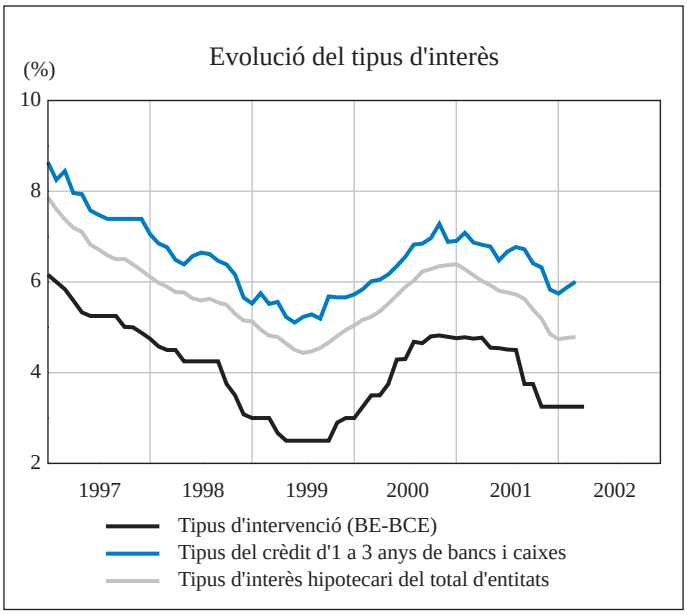

La baixada dels tipus d'interès, accentuada durant el darrer trimestre del 2001, ha contribuït a mantenir elevada la demanda de crèdit, especialment per part de les famílies.

Si hom analitza l'evolució del crèdit concedit en funció de la seva finalitat, les dades de final d'any revelen comportaments notablement diferents entre la demanda per part del teixit productiu i la de les famílies. Així, mentre el conjunt de les empreses reduïa notablement –especialment les constructores i molt menys les de serveis– el ritme de creixement de la seva demanda de crèdit, les economies familiars han continuat incrementant el seu nivell d'endeutament pràcticament al mateix ritme de l'any anterior. Amb la particularitat que el consum de béns duradors ha assumit el protagonisme en termes relatius, mentre que el fort creixement que ha mantingut la demanda de crèdit destinat a inversió immobiliària s'ha de relativitzar en funció de l'augment dels preus de venda dels habitatges. Un segment de la demanda que en les condicions actuals s'intueix molt sensible a un repunt dels tipus d'interès.

Volum efectiu negociat a les borses

(milions d'Euros)

Període	Renda variable		Renda fixa pública		Renda fixa privada		Total renda fixa i variable[1]	
	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid
1992	2.564,5	21.491,0	65,3	2.914,8	175,4	2.626,3	2.805,2	27.032,1
1993	2.499,4	33.229,0	165,9	4.763,3	326,9	5.804,3	2.992,2	43.947,8
1994	5.017,0	43.935,6	417,7	22.117,1	235,9	4.856,0	5.670,6	71.189,6
1995	4.113,3	39.654,4	2.271,6	22.654,8	217,6	3.031,2	6.602,5	65.385,9
1996	7.497,6	60.700,9	8.521,3	53.848,2	232,1	2.404,8	16.251,0	116.979,8
1997	19.829,4	123.195,1	11.350,8	22.379,7	144,4	1.870,7	31.341,8	147.675,8
1998	29.095,2	198.159,1	23.615,6	1.301,8	98,1	519,9	52.992,1	201.006,0
1999	31.190,1	224.713,9	28.950,8	489,6	355,4	1.090,5	60.671,7	227.343,0
2000	51.052,7	391.540,6	30.761,9	335,5	171,0	373,9	82.127,0	393.185,6
1r.tr.	16.342,8	105.113,6	8.619,6	130,0	7,7	126,5	24.997,9	105.582,0
2n.tr.	12.870,2	88.291,1	8.422,9	60,4	26,2	57,1	21.350,1	88.638,3
3r.tr.	9.761,0	99.399,0	7.226,8	106,6	21,3	45,8	17.048,9	99.755,3
4t.tr.	12.078,7	98.736,9	6.492,6	38,5	115,8	144,5	18.730,1	99.210,0
2001	59.026,1	340.608,1	50.500,2	319,8	653,2	171,8	111.043,6	343.358,1
1r.tr.	10.109,8	101.277,5	8.603,8	39,8	27,1	40,8	18.968,9	102.781,1
2n.tr.	13.953,8	87.486,6	13.801,1	56,4	264,8	24,1	28.310,5	87.839,9
3r.tr.	16.403,6	72.777,3	13.010,8	45,4	331,4	29,5	30.076,4	73.057,8
4t.tr.	18.558,9	79.066,7	15.084,5	178,2	29,9	77,4	33.687,7	79.679,3
2002								
1r.tr.	21.206,5	80.094,3	15.303,3	36,7	10,6	45,9	36.703,7	80.947,9

1. Inclou volum negociat de warrants i drets.
Font: Borsa de Barcelona. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Borsa de Madrid, revista mensual, diversos números.

Variació (%)	Total negociat	
	Barcelona	Madrid
1r.tr.2002/1r.tr.2001	93,5	–21,2
2n.sem.2001/2n.sem.2000	78,2	–23,4
2001/2000	35,0	–13,0
2000/1999	35,4	72,9

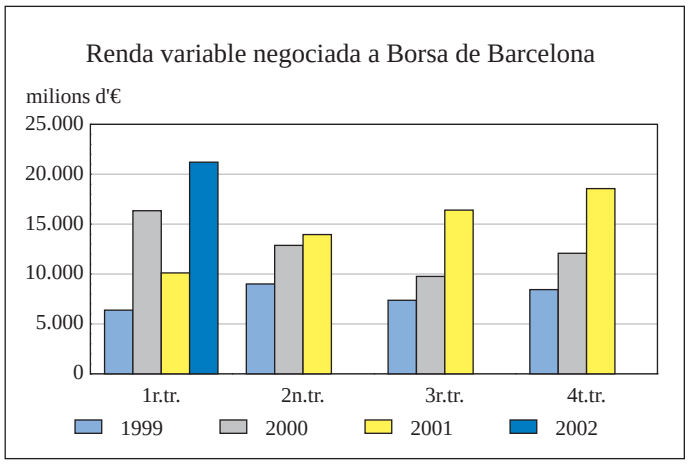

Sorprèn positivament l'augment de la contractació de renda variable assolit per Borsa de Barcelona durant el primer trimestre.

A diferència de la davallada registrada per part del mercat de renda variable de Madrid, el volum de negoci canalitzat a través de Borsa de Barcelona ha evolucionat clarament a l'alça, al marge de la indefinició que durant els primers mesos d'enguany ha caracteritzat el comportament dels principals indicadors d'activitat econòmica i especialment de la dificultat de consensuar un escenari de perspectives mínimament positives a curt i mitjà termini. Si en el moment d'escriure aquest comentari són molts els que pensen que la primera economia mundial ha superat ja la fase recessiva i el 2002 serà novament un any de creixement del PIB, no són menys els que desconfien de que l'economia europea pugui fer un gir tan copernicà. En part perquè la fase descendent del cicle ha estat relativament moderada i no sembla que ja hagi tocat fons. En aquestes condicions i després de dos anys d'acumular pèrdues, els inversors finals, que en conjunt i en termes relatius suporten un major endeutament que un any enrere, actuen amb molta més prudència a l'hora d'assumir noves posicions de risc.

A banda d'expectatives, els mercats de renda variable s'alimenten bàsicament de beneficis empresarials. Les expectatives durant el primer trimestre no han estat especialment dolentes però tampoc massa bones. L'agreujament i l'enquistament de la crisi argentina ha estat un llast important, s'ha alentit notablement el creixement dels beneficis empresarials i l'índex de confiança –o credulitat de l'inversor final– està en mínims i en permanent observació. Dibuixat aquest escenari, l'expansió del volum negociat al mercat barceloní –tot i que una bona part es deu a l'efecte estadístic de comparar-lo amb un període especialment negatiu– s'ha de valorar de manera molt positiva, bàsicament perquè es produeix a contracorrent.

III. Consum, comerç i preus

Evolució del parc automobilístic[1]

	Província de Barcelona			Catalunya
Període	Matriculacions	Baixes	Saldo	Matriculacions
1990	204.151	64.695	139.456	267.359
1991	185.902	61.557	124.345	240.552
1992	192.843	79.213	113.630	249.272
1993	136.146	78.194	57.952	177.508
1994	152.956	88.085	64.904	201.340
1995	146.294	72.041	74.253	192.892
1996	158.475	64.536	93.939	208.518
1997	183.053	76.683	106.370	251.549
1998	230.146	77.727	152.419	299.134
1999	264.252	88.177	176.075	343.708
2000	257.437	106.555	150.882	328.456
1r.tr.	68.267	24.511	43.756	87.318
2n.tr.	73.778	27.375	46.403	92.881
3r.tr.	56.833	23.122	33.711	73.780
4t.tr.	58.559	31.547	27.012	74.477
2001	253.097	139.349	113.748	318.543
1r.tr.	66.068	33.204	32.864	82.882
2n.tr.	71.320	35.765	35.555	89.834
3r.tr.	56.988	30.990	25.998	73.138
4t.tr.	58.721	39.390	19.331	72.689
2002				
1r.tr.	58.021	44.490	13.531	67.1701

1 Exclosos ciclomotors. Dades provisionals pels darrers dotze mesos.
Font: Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona. Idescat. Elaboració pròpia.

	Província de Barcelona		
Variació (%)	Matriculacions	Baixes	Saldo
1r.tr.2002/1r.tr.2001	–12,2	34,0	–58,8
2n.sem.2001/2n.sem.2000	0,3	28,7	–25,4
2001/2000	–1,7	30,8	–24,6
2000/1999	–2,6	20,8	–14,3

El retrocés de les vendes de vehicles és un bon reflex de la creixent atonia que caracteritza l'activitat econòmica i de l'enfosquiment de les expectatives del mercat de treball en un context d'economies familiars notablement endeutades.

Pel que fa a la matriculació de vehicles nous, enguany ha començat amb un notable i fins a cert punt esperat retrocés en termes interanuals. Una evolució comuna tant a la província de Barcelona com al conjunt de Catalunya i d'Espanya i que es produeix després de dos anys d'estancament i lleu descens del nombre de vehicles matriculats. La persistència d'aquesta tendència fa que el volum de matriculacions en termes anuals s'allunyi de la zona de màxims històrics assolits durant la primera meitat del 2000. Si es confirma la davallada que apunten les primeres dades corresponents al segon trimestre, una referència probable pel conjunt del 2002 es pot situar lleument per sobre dels 230.000 vehicles nous, amb un retrocés superior al set per cent.

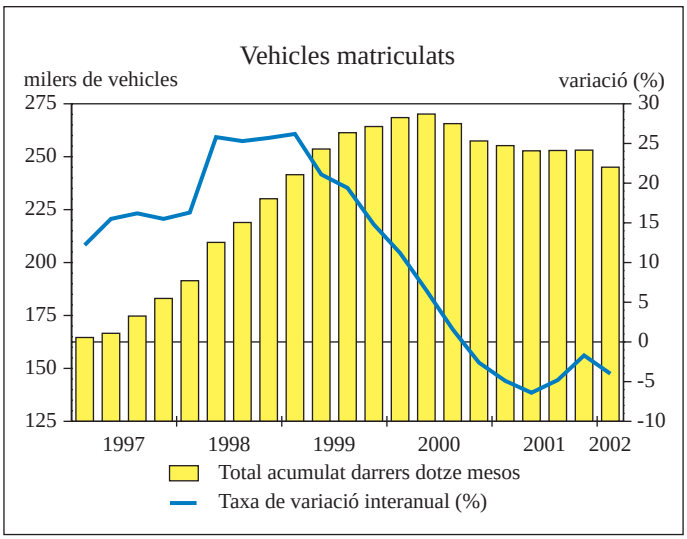

A banda de la desacceleració del creixement econòmic i del corresponent empitjorament de les expectatives d'ocupació, hom pot distingir altres factors més concrets que ajuden a explicar la sobtada accentuació de la tendència descendent de la matriculació de vehicles nous. D'una banda, el progressiu esgotament del procés de renovació del parc matriculat durant l'anterior fase expansiva del mercat automobilístic, entre 1987 i 1992. En segon lloc, la davallada del mercat de les motos i ciclomotors per l'encariment de les assegurances. Un altre factor remarcable ha estat l'estancament de la inversió en béns d'equipament que s'ha traduït en una reducció significativa del nombre de vehicles industrials matriculats. Per últim, però no menys important, per l'avançament d'algunes compres durant els darrers mesos del 2001, bàsicament per la urgència de donar sortida a capitals no declarats al fisc abans de la desaparició de la pesseta.

En la línia de trimestres anteriors, la renovació del parc s'ha convertit en el gran motor que ha sostingut les matriculacions. El nombre de vehicles donats de baixa ha mantingut el ritme de creixement d'un any enrere i el saldo entre noves matriculacions i baixes, que teòricament es pot considerar increment net del parc, cau a nivells desconeguts fins ara. Tot i que és d'esperar que durant la segona meitat d'any aquesta tendència moderi el seu ritme de davallada, sembla segur que enguany es reproduirà la situació del 1993-1994 quan el saldo entre vehicles matriculats i els retirats de la circulació, a banda d'assolir les cotes més baixes dels noranta, es va veure àmpliament superat per la xifra de baixes. En altres paraules, que la renovació del parc acapararà més de la meitat de les noves matriculacions. Una bona notícia per la modernització del parc i per la creixent congestió que suporten la majoria de les vies urbanes i interurbanes de la regió metropolitana.

Preus de consum

Índex general de preus de consum (Prov. Barcelona/Espanya)

Any		Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.
		Base 1992											
1997	B	**121,1**	**121,1**	**121,3**	**121,2**	**121,4**	**121,3**	**121,6**	**122,1**	**122,6**	**122,7**	**123,0**	**123,4**
	E	120,8	120,8	120,8	120,9	121,0	121,0	121,3	121,8	122,4	122,4	122,6	122,9
1998	B	**123,9**	**123,6**	**123,8**	**124,2**	**124,2**	**124,3**	**124,9**	**125,2**	**125,2**	**125,3**	**125,3**	**125,7**
	E	123,2	122,9	123,0	123,3	123,5	123,5	124,0	124,3	124,4	124,4	124,3	124,7
1999	B	**126,3**	**126,4**	**127,1**	**127,5**	**127,7**	**127,9**	**128,4**	**128,9**	**129,1**	**129,2**	**129,4**	**130,0**
	E	125,1	125,2	125,7	126,2	126,2	126,2	126,8	127,3	127,6	127,5	127,7	128,3
2000	B	**130,7**	**130,9**	**131,4**	**132,0**	**132,2**	**132,7**	**133,6**	**134,3**	**134,3**	**134,6**	**134,9**	**135,5**
	E	128,7	128,9	129,4	129,9	130,2	130,6	131,3	131,9	132,2	132,6	132,9	133,4
2001	B	**135,6**	**136,1**	**136,7**	**137,4**	**137,7**	**138,1**	**138,6**	**138,9**	**138,8**	**138,7**	**138,7**	**139,3**
	E	133,4	133,9	134,4	135,1	135,6	136,1	136,4	136,7	136,7	136,6	136,5	137,0
							Base 2001						
2002	B	**101,5**	**101,4**	**102,2**	**103,6**								
	E	101,3	101,3	102,2	103,6								

Nota: les dades dels tres últims mesos són provisionals. Font: INE.

Variació (%)	abr.02/abr.01	des.01/des.00	des.00/des.99
Prov. Barcelona	3,6	2,8	4,2
Catalunya	3,7	2,8	4,2
Espanya	3,6	2,7	4,0
— subjacent	3,9	3,8	3,0
Prov. Madrid	3,7	2,5	3,9
UE harmonitzat	2,3	2,0	2,3

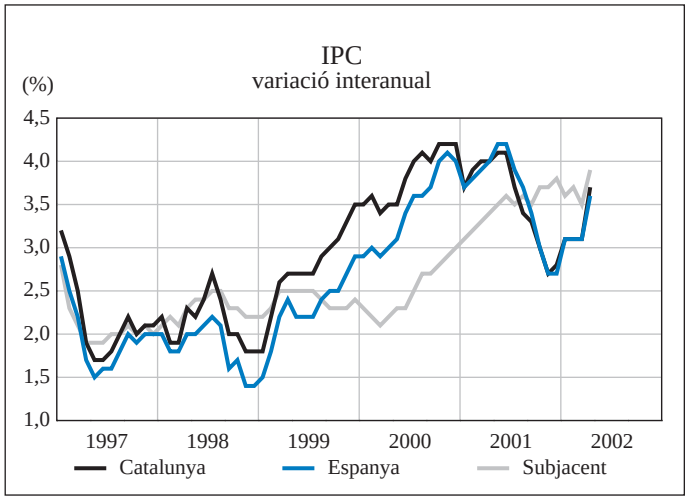

La tendència alcista mantinguda per la inflació subjacent durant la major part del 2001 anunciava l'increment que l'índex general de preus de consum ha registrat durant el primer quadrimestre d'enguany.

L'evolució de l'IPC durant el bimestre març-abril sembla confirmar que la inusual contenció de les tensions inflacionistes del darrer terç de l'any passat –un augment de només dues dècimes en quatre mesos– fou estrictament un miratge. Un miratge recolzat bàsicament en el descens del preu del petroli. Com ja s'advertia en aquestes mateixes pàgines ara fa uns mesos, l'increment del 2,7 per cent de l'índex de preus de consum de final del 2001 s'havia de llegir a la llum de l'increment interanual del 3,8 per cent que registrava l'anomenada inflació subjacent. Un augment gens anecdòtic atès que responia a dos anys de creixement sostingut. Ignorar aquesta pressió inflacionista de fons equivalia a enganyar i enganyar-se.

Amb aquests antecedents, parlar de repunt inflacionista per l'augment dels preus de consum durant el passat mes d'abril no és admissible. Ara fa uns mesos, quan tots ens felicitàvem per l'èxit de la implantació de l'euro i alguns posaven l'èmfasi –amb més o menys innocència– en la nul·la o molt escassa incidència de l'efecte euro sobre l'augment dels preus de consum, les dades palesaven que, deixant de banda els preus energètics, l'augment de l'IPC a final d'any havia estat del quatre per cent. Quatre mesos més tard, tant aquest índex com el de la inflació subjacent han augmentat només una dècima. Repunt? De cap manera. Simplement, s'ha mantingut la pressió inflacionista.

El comportament dels preus aquest començament d'any sembla que respon a la lògica de reduir significativament la diferència existent entre l'índex general i el que en resulta de no considerar els components més volàtils –energia, que vol dir bàsicament petroli, i productes alimentaris frescos. Una divergència que no és cap novetat i que després d'assolir valors molt notables al llarg dels darrers dos anys –a l'entorn o fins i tot per sobre d'un punt percentual durant molts mesos– sembla iniciar una fase de clara reducció. La conclusió immediata és que l'índex general tendeix novament cap al seu valor tendencial. Els elements que poden explicar aquest procés han estat, entre d'altres, la recuperació del preu del petroli, l'augment de la pressió fiscal via imposició indirecta i una demanda de consum esperonada per una política fiscal expansiva i uns tipus d'interès molt baixos en termes reals.

IPC per components (%)

	Catalunya			Espanya			UE		
	ab.02/ab.01	ds.01/ds.00	ds.00/ds.99	ab.02/ab.01	ds.01/ds.00	ds.00/ds.99	ab.02/ab.01	ds.01/ds.00	ds.00/ds.99
Aliment. i begudes no alcohòliques	4,5	5,7	—	4,7	5,9	3,5	3,4	4,9	2,2
Begudes alcohòliques i tabac	7,6	4,0	—	7,9	4,2	3,8	3,5	2,8	2,4
Vestit i calçat	5,9	4,2	3,4	5,6	3,2	2,3	1,8	0,7	–0,2
Habitatge	1,6	1,2	5,7	1,8	1,8	4,6	1,4	1,3	4,7
Parament de la llar	2,8	3,4	3,4	2,0	2,8	3,0	2,1	1,9	0,8
Medicina	3,0	2,7	3,5	3,2	2,7	3,1	2,8	1,4	1,8
Transport	2,4	–2,9	—	2,2	–2,9	1,8	1,5	–0,8	3,5
Comunicacions	–3,0	–2,4	—	–3,0	–2,6	–2,9	–0,2	–1,8	–4,9
Lleure i cultura	2,4	4,6	—	1,7	4,3	5,0	1,4	1,8	0,8
Ensenyament	3,9	4,1	—	3,7	4,1	5,3	4,1	4,0	3,9
Hoteleria i restauració	5,8	4,5	—	5,7	4,7	4,6	4,5	3,7	3,1
Altres	4,5	3,6	—	4,2	3,5	3,3	3,1	3,3	2,2
Total	**3,7**	**2,8**	**4,2**	**3,6**	**2,7**	**4,0**	**2,3**	**2,0**	**2,3**

Font: INE i Eurostat.

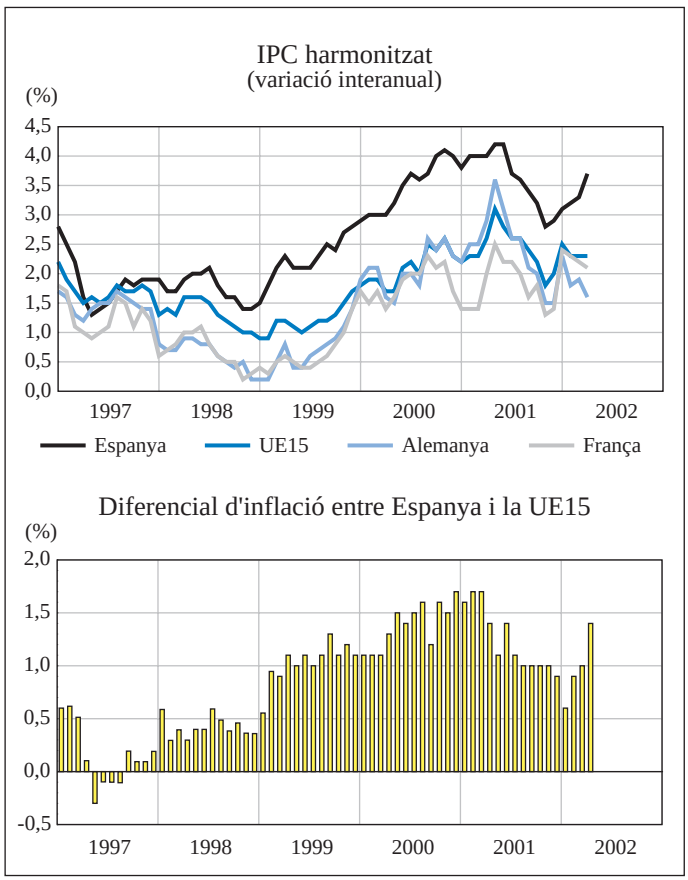

Per components de la despesa, els més inflacionistes en comparació amb el nivell d'un any enrere han estat el de Begudes alcohòliques i tabac, el Vestit i calçat i la Hoteleria i restauració. Tots ells, juntament amb el calaix de sastre d'Altres i el d'Alimentació i begudes no alcohòliques, mostren un creixement superior al del conjunt. Alhora, el del Transport, que recull directament la variació del preu del petroli, destaca per l'increment registrat en el que va d'any.

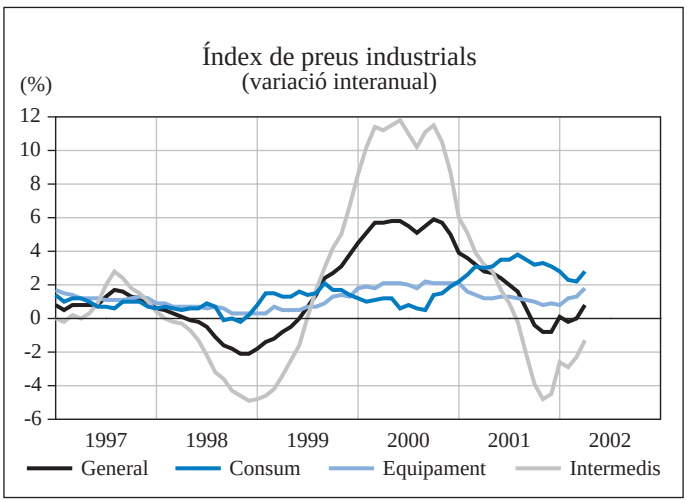

Empitjora el diferencial d'inflació amb la resta de la Unió Europea, probablement per una pressió excessiva del consum sobre béns i serveis sense la capacitat suficient per satisfer increments continuats de la demanda o que operen en segments amb poca competència.

Després d'uns mesos en els que la diferència entre les taxes de creixement dels preus entre Espanya i el conjunt de la UE s'ha mantingut estable o fins i tot lleument a la baixa, el mes d'abril s'ha ampliat novament. Deixant de banda l'efecte euro i la cotització internacional del preu del petroli –dos elements que teòricament haurien de tenir un impacte pràcticament neutre sobre aquest diferencial– la responsabilitat de l'ampliació d'aquest diferencial inflacionista s'ha de buscar pel cantó de la demanda. Un repàs a l'evolució per components revela que la pràctica no s'ajusta estrictament a la teoria. D'una banda, l'encariment del petroli ha tingut un impacte més moderat al conjunt de la UE que no pas a Espanya, com també ho fou en el procés previ de descens. Alhora, alguns epígrafs de consum i serveis molt inflacionistes aquí, com és el cas del de Begudes, alcohol i tabac i la Hoteleria i restauració, també ho han estat a la resta de la UE. La diferència cabdal es troba en els epígrafs de Vestit i calçat i en menor mesura en l'Alimentació i begudes no alcohòliques.

Consum d'energia i aigua

Consum de gas canalitzat

Període	Total		Estructura d'usos (milions de tèrmies)	
	Núm.índex	milions de tèrmies	Domèstic	Comercial
1990	100,0	2.188,9		
1991	115,4	2.525,4		
1992	120,0	2.626,0		
1993	118,9	2.602,5		
1994	115,4	2.526,1	1.746,6	779,5
1995	111,3	2.436,0	1.645,7	790,3
1996	120,7	2.642,9	1.806,1	836,7
1997	118,5	2.594,3	1.771,0	823,2
1998	124,1	2.715,6	1.854,2	861,4
1999	139,8	3.059,6	2.126,1	933,5
2000	142,4	3.115,9	2.184,0	931,9
1r.tr.		1.226,9	871,5	355,4
2n.tr.		813,7	596,1	217,5
3r.tr.		428,7	290,9	137,8
4t.tr.		646,7	425,4	221,3
2001	126,2	2.762,8	1.868,2	894,6
1r.tr.		1.081,8	752,1	329,7
2n.tr.		753,5	539,0	214,6
3r.tr.		399,8	275,8	123,9
4t.tr.		527,7	301,3	226,4
2002				
1r.tr.		1.416,7	n.d.	n.d.

Font: Gas Natural S.A. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Domèstic	Comercial
1r.tr 2002/1r.tr 2001	31,0	n.d.	n.d.
2n.sem 2001/2n.sem.2000	–13,8	–19,4	–2,5
2001/2000	–12,5	–14,5	–4,0
2000/1999	1,8	2,7	–0,2

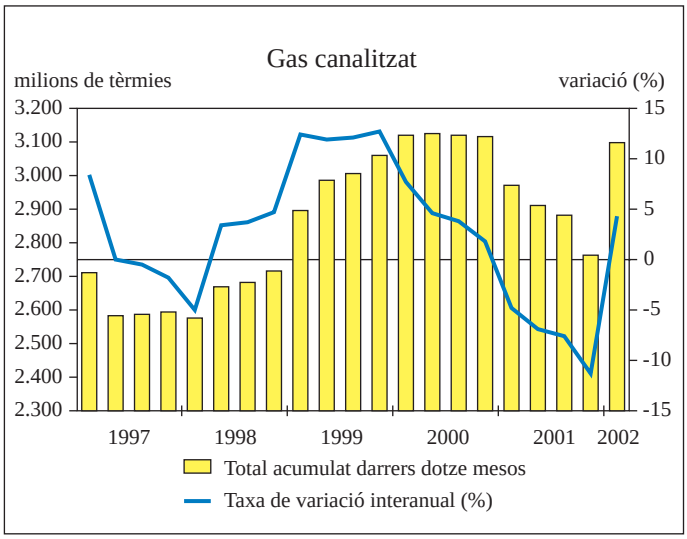

Consum d'aigua

Període	Total		Estructura d'usos (milers m³)		
	Núm.índex	milers m³	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1990	100,0	138.979	81.395	45.998	11.585
1991	99,4	138.081	81.689	44.153	12.239
1992	94,9	131.842	79.947	40.848	11.048
1993	89,0	123.660	76.854	35.662	11.143
1994	87,0	120.914	76.153	34.550	10.211
1995	85,9	119.319	75.739	33.428	10.151
1996	83,3	115.716	74.335	32.672	8.709
1997	83,6	116.217	74.831	33.413	7.973
1998	83,7	116.353	74.523	33.473	8.357
1999	82,4	114.464	72.930	33.043	8.491
2000	82,8	115.130	74.044	32.972	8.114
1r.tr.		29.123	19.493	7.754	1.876
2n.tr.		28.880	18.855	8.099	1.926
3r.tr.		29.266	18.401	8.644	2.221
4t.tr.		27.861	17.295	8.475	2.091
2001	83,2	115.565	74.142	33.179	8.244
1r.tr.		27.723	18.692	7.415	1.616
2n.tr.		29.011	18.834	8.235	1.941
3r.tr.		29.953	18.577	8.937	2.439
4t.tr.		28.878	18.039	8.592	2.247
2002					
1r.tr.		29.027	19.835	7.685	1.506

Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, SA. Dades recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Total	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1r.tr. 2002 / 1r.tr. 2001	4,7	6,1	3,6	–6,8
2n.sem.01/2n.sem.00	3,0	2,6	2,5	8,8
2001/2000	0,4	0,1	0,6	1,6
2000/1999	0,6	1,5	–0,2	–4,5

Increment notable dels consums domèstics d'energia i aigua que contrasta amb l'atonia mostrada durant el 2001.

El consum de gas canalitzat a Barcelona durant el primer trimestre d'enguany ha registrat un increment superior al trenta per cent. Una evolució imputable bàsicament al consum extraordinari de calefacció provocat per un final de tardor i primera meitat d'hivern especialment rigorosos quant a temperatures. Cal recordar –per entendre aquesta referència al final de la tardor– que aquestes dades arrosseguen un petit retard sobre el moment efectiu de consum.

L'increment de gairebé el cinc per cent assolit pel consum d'aigua durant el primer trimestre, recolzat bàsicament en l'augment –difícil d'explicar– del consum domèstic, possiblement respon a la conjunció d'elements com ara l'augment del nombre de llars i de l'activitat terciària associada a l'acollida de visitants. Si es considera l'evolució dels darrers dotze mesos, sembla que el consum d'aigua inicia una nova etapa expansiva després de la contenció mostrada durant la segona meitat dels noranta.

Escombraries recollides (en contenidors)			(tones)
Any	**Domiciliàries**	**Selectiva**	**Total**
1990	625.793	n.d.	n.d.
1991	656.371	n.d.	n.d.
1992	675.215	n.d.	n.d.
1993	666.388	13.311	679.699
1994	650.057	15.604	665.661
1995	622.585	16.625	639.210
1996	627.134	20.596	647.730
1997	635.803	23.485	659.288
1998	631.956	32.201	663.801
1999	647.516	43.617	691.133
2000	658.067	44.204	702.270
1r.tr.	169.322	12.858	182.180
2n.tr.	169.284	10.616	179.900
3r.tr.	147.314	9.080	156.394
4t.tr.	172.146	11.650	183.796
2001	621.179	51.457	672.636
1r.tr.	162.771	13.213	175.984
2ntr.	157.543	12.301	169.844
3r.tr.	140.347	11.844	152.191
4t.tr.	160.518	14.099	174.617
2002			
1r.tr.	151.946	14.117	166.063

Nota: Les dades de l'any en curs són provisionals.
Font: Direcció de Serveis de Neteja Urbana de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Domiciliària	Selectiva	Total
1r.tr.2002/1r.tr.2001	–6,7	6,8	–5,6
2n.sem.2001/2n.sem.2000	–5,8	25,1	–3,9
2001/2000	–5,6	16,4	–4,2
2000/1999	1,6	1,3	1,6

Es constata un notable increment de la sensibilització ciutadana vers el reciclatge, alhora que el consum privat perd força.

El volum global de residus que va ser recuperat selectivament i destinat a reciclatge va superar a finals de l'any passat les 109 mil tones, el 13,9 per cent dels residus sòlids urbans. Aquest increment de la recollida selectiva respon principalment a dos factors: el nou model de neteja i de recollida de residus i el canvi d'hàbits de la ciutadania vers el reciclatge, especialment pel que fa a la recollida orgànica i al paper i cartró.

En termes agregats, durant el primer trimestre del 2002 es manté l'evolució dels darrers dos anys, que reflecteix una situació a l'alça de la recollida selectiva, en la mesura que s'ajusta millor a les necessitats ciutadanes i a les característiques de cada espai urbà i, a més, millora la qualitat ambiental de l'entorn en utilitzar contenidors estancs i vehicles més silenciosos.

En concret, l'evolució de la recollida amb contenidors de bosses de deixalles registra una contínua disminució des de començament de l'any 2001 i simultàniament, la recollida selectiva en contenidors presenta una pausada evolució a l'alça.

Recollida selectiva (en contenidors)				(tones)
Període	**Paper**	**Envasos**	**Vidre**	**Total**
1993	n.d.	n.d.	7.857	13.311
1994	n.d.	n.d.	9.202	15.601
1995	4.244	2.153	10.228	16.625
1996	7.322	2.707	10.567	20.596
1997	9.153	3.147	11.185	23.485
1998	15.650	4.153	12.398	32.201
1999	24.317	5.392	13.908	43.617
2000	22.688	6.547	14.969	44.204
1r.tr.	7.166	1.639	4.053	12.858
2n.tr.	5.239	1.633	3.744	10.616
3r.tr.	4.379	1.440	3.261	9.080
4t.tr.	5.904	1.835	3.911	11.650
2001	26.854	8.016	16.588	51.457
1r.tr.	6.781	1.961	4.470	13.213
2n.tr.	6.302	1.980	4.019	12.301
3r.tr.	6.403	1.876	3.565	11.844
4t.tr.	7.367	2.198	4.534	14.099
2002				
1r.tr.	7.038	2.300	4.779	14.117

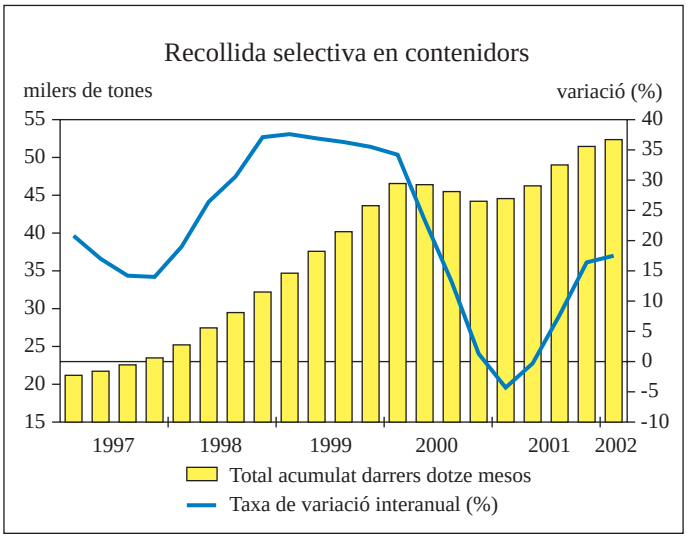

D'altra banda, globalment les escombraries recollides en contenidors perden pes respecte el total per la progressiva extensió en diferents zones de la ciutat de la recollida comercial porta a porta de brossa orgànica o de rebuig –principalment en bars i establiments de restauració– i de la recollida domiciliària manual amb bosses o bujols.

Aquest darrer sistema s'ha mostrat més eficaç en entorns urbanístics on predominen els carrers estrets o costeruts, o bé on l'ús dels contenidors obstaculitza la via pública o en els nuclis antics de diferents districtes. Altres sistemes de recollida encara són molt minoritaris com la recollida pneumàtica, o la recollida bicompartimentada de brossa orgànica i de rebuig, però es previsible la seva propera utilització en les àrees de nova urbanització, especialment en la zona nord-est i litoral de la ciutat.

Indicadors d'activitat firal (1r. semestre 2001)

Saló	Periodicitat	Superfície contractada (m^2)	Expositors directes			Expositors indirectes			Total visitants
			Nacionals	Estrangers	Total	Nacionals	Estrangers	Total	
Pielespaña	Anual	4.548	95	34	129	0	0	0	11.306
Moda Barcelona									34.261
Barcelona Estil Dona	Bianual	2.376	208	90	298	0	0	0	"
Barcelona Estil Home	Bianual	3.720	242	9	251	0	0	0	"
Intimoda	Bianual	968	75	5	80	n.d.	n.d.	53	"
Espai Gaudí Disenyadors	Bianual	225	51	1	52	0	0	0	"
Animoda	Bianual	480	43	0	43	0	0	0	"
Assomoda	Bianual	224	39	0	39	0	0	0	"
Graphintro	Triennal	7.187	87	5	92	45	168	213	14.688
Serigraph	Triennal	3.987	75	5	80	26	128	154	7.585
Expohogar Regal Primavera	Bianual	10.842	272	29	301	34	165	199	17.500
Saló d'Antiquaris	Anual	4.445	97	3	100	0	0	0	41.140
Pasarel.la Gaudí	Bianual	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0	0	0	21.450
Ecomed/Pollutec	Biennal	11.925	n.d.	n.d.	339	231	215	446	20.002
Motoshow	Biennal	23.500	119	24	143	56	209	265	165.141
Infarma	Anual	4.530	152	0	152	141	0	141	16.123
Barcelona European Golf Show	Anual	3.576	69	6	75	195	16	211	25.477
Alquifira / Fira de la Compra-Venda	Anual	3.200	146	0	146	0	0	0	5.000
Sport	Anual	11.146	182	18	200	0	0	0	5.236
Fexpo	Anual	3.000	58	0	58	0	48	48	7.565
Cosmobellesa	Biennal	11.000	400	0	400	1.300	0	1.300	66.832
Hispack	Biennal	48.932	659	117	776	168	1.153	1.321	42.833
Mercadiner	Anual	2.750	74	0	74	47	0	47	20.260
BNF- Barcelona Negocis Franquíc.	Anual	4.208	123	6	129	40	0	40	17.101
Saló de l'Ensenyament	Anual	8.610	204	10	214	0	0	0	75.756
Expomatex	Triennal	10.122	106	35	141	16	297	313	7.308
Mostra	Triennal	13.555	118	7	125	29	237	266	8.210
SITC-Saló Internac. Turisme	Anual	16.448	243	20	263	602	265	867	172.000
Exposalut	Anual	9.350	222	0	222	302	0	302	40.649
Construmat	Anual	131.390	n.d.	n.d.	2.218	n.d.	n.d.	1.919	235.243
BIT	Anual	6.027	123	8	131	0	0	0	10.654
Saló Internacional de l'Automòbil	Biennal	60.915	n.d.	n.d.	164	37	33	70	876.225
SIL-Saló Internac. de la Logística	Anual	11.668	204	137	341	360	240	600	21.342
SÓNAR	Anual	40.920	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	80.000
Tecnomeeting	Anual	2.500	283	0	283	0	0	0	3.000
Artexpo	Anual	2.831	62	11	73	0	0	0	24.647
Total 1r semestre		**481.105**	**4.831**	**580**	**8.132**	**3.629**	**3.174**	**8.775**	**2.094.534**

Amb la vista posada en la culminació del projecte d'ampliació, la Fira de Barcelona dóna cabuda cada cop a més certàmens internacionals de nova creació.

Els nivells assolits pels principals paràmetres en que es mesura l'activitat firal permeten qualificar l'any 2001 com de notablement expansiu. En relació amb un any enrera, hi ha hagut un milió més de visitants als salons, exposicions i congressos celebrats, s'hi han ocupat 275.000 m^2 més de superfície i hi han participat 1.800 expositors més. En termes relatius, els increments han estat del 51, del 49 i del 8 per cent, respectivament, en relació amb un any enrera. La necessària prevenció que s'ha de tenir en analitzar aquestes dades perquè el caràcter biennal de molts salons altera les comparacions entre anys naturals no enterboleix aquesta valoració positiva; en relació amb l'any 2000, quan la coincidència de salons celebrats és major, els expositors i la superfície contractada han augmentat, mentre que els visitants han disminuït un 12,5 per cent.

Menció a part requereix el nombre de certàmens celebrats, que manté la tònica expansiva dels darrers anys gràcies tant a l'escissió de salons amb una vasta història com a la creació de nous pel creixent interès per matèries noves o temàtiques tradicionals que s'aborden des d'una òptica multidisciplinar.

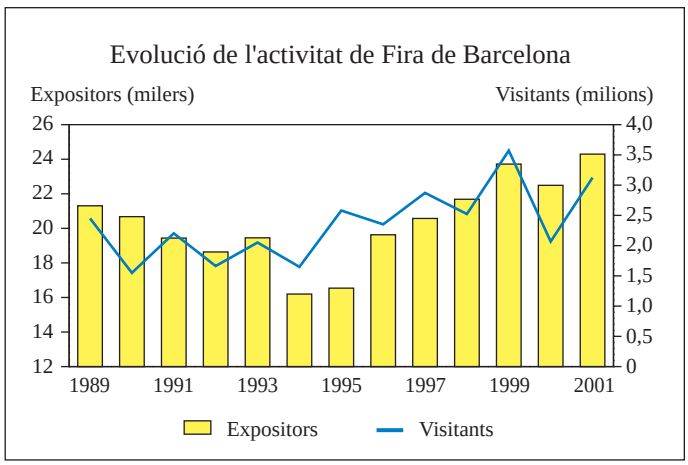

En total, durant l'any 2001 s'han celebrat 64 certàmens, set més que l'any anterior. D'entre els nous, destaquen el Saló Internacional de la Serigrafia, Tampografia i el seu entorn digital (Serigraph) i Barcelona Negocis i Franquícies.

Indicadors d'activitat firal (2n. semestre 2001)

Saló	Periodicitat	Superfície contractada (m²)	Expositors directes			Expositors indirectes			Total visitants
			Nacionals	Estrangers	Total	Nacionals	Estrangers	Total	
Microsoft	Anual	40.920	n.d.	n.d.	n.d.	0	0	0	10.000
Noviaespaña	Anual	5.447	99	29	128	0	0	0	11.616
Pasarel·la Gaudí Núvies	Bianual	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0	0	0	n.d.
Moda Barcelona									27.128
Barcelona Estil Dona	Bianual	2.384	67	9	76	0	0	0	"
Barcelona Estil Home	Bianual	2.636	61	9	70	0	0	0	"
Intibaño	Bianual	380	12	0	12	0	0	0	"
Espai Gaudí Disenyadors	Bianual	216	24	0	24	0	0	0	"
Assomoda	Bianual	128	7	0	7	0	0	0	"
Expohogar Regal Tardor	Bianual	28.500	632	108	740	0	0	0	32.580
Barnajoia	Anual	8.216	310	95	405	29	105	134	16.610
Novajoia	Anual	216	17	1	18	0	0	0	n.d.
Saló de Brocanters i Almonedes	Anual	1.719	66	0	66	0	0	0	28.322
Sonimagfoto	Biennal	12.457	116	15	131	26	262	288	33.747
Equus Catalònia	Anual	19.500	325	0	325	35	0	35	60.000
Preventia	Anual	2.000	129	0	129	0	0	0	18.000
Saló Internacional de la Piscina	Biennal	19.634	n.d.	n.d.	314	n.d.	n.d.	59	15.063
Barcelona Meeting Point	Anual	12.230	267	0	267	0	0	0	160.000
Sizoo	Biennal	8.038	114	36	150	n.d.	n.d.	121	8.131
Caravaning	Anual	21.358	96	2	98	273	96	369	33.637
Ocasió	Anual	9.204	21	0	21	0	26	26	53.802
Auto Retro	Anual	8.775	389	0	389	0	0	0	n.d.
Fira del Disc del Col·leccionista	Anual	6.000	390	0	390	0	0	0	75.000
Firelectric	Biennal	11.000	250	0	250	800	0	800	25.000
Expominer	Anual	332	52	18	70	0	0	0	13.500
Bodas&Bodas	Anual	1.248	121	0	121	0	0	0	n.d.
Nivalia	Anual	1.609	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	15.545
Saló Nàutic Internacional	Anual	48.365	420	49	469	726	108	834	141.104
Exporta	Anual	4.200	n.d.	n.d.	n.d.	0	0	0	n.d.
Festival de la Infància i la Juventut	Anual	75.000	52	0	52	0	0	0	251.000
Total 2n. semestre		**351.712**	**4.037**	**371**	**4.722**	**1.889**	**597**	**2.666**	**1.029.785**
Total 2001		**832.817**	**8.868**	**951**	**12.854**	**5.518**	**3.771**	**11.441**	**3.124.319**

Font: Fira de Barcelona.

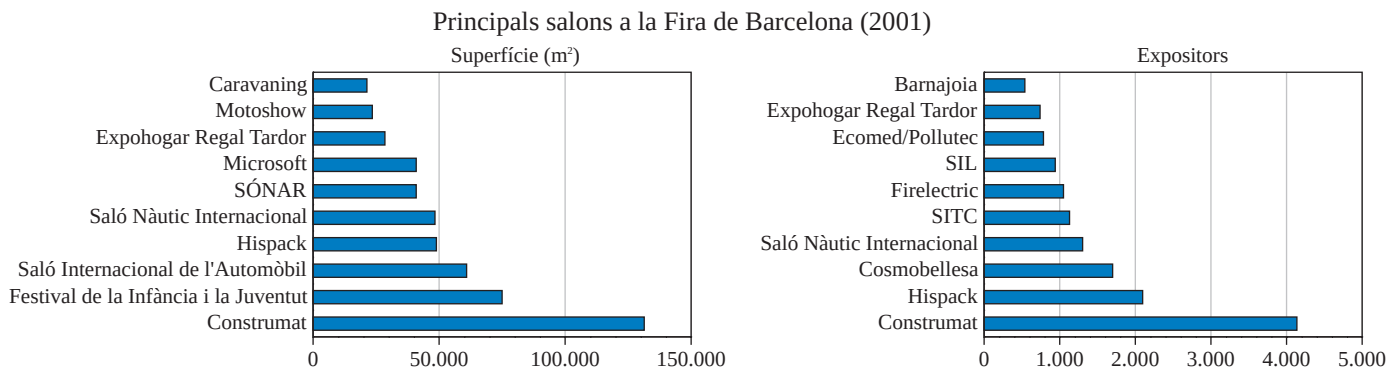

Del total de salons celebrats l'any 2001, destaca el de Construmat per la magnitud de les seves xifres, amb més de 130.000 m² de superfície ocupada i més de 4.100 expositors. En termes de visitants, aquest saló se situa immediatament al darrera de dos certàmens amb molt atractiu popular, com són el Saló Internacional de l'Automòbil i el Festival de la Infància i la Joventut.

Un dels trets característics de l'activitat firal de Barcelona en els darrers anys és que s'han anat diversificant notablement els sectors i els formats de les celebracions. L'auge de la preocupació per l'estètica, la salut o el medi ambient, o l'interès per les comunicacions, l'esport, la moda, el turisme o el lleure fa que salons històrics de branques purament industrials que s'orienten bàsicament a la projecció internacional de les empreses s'alternin amb d'altres més orientats a captar l'usuari final. Una tendència que es preveu continuï en els propers anys.

IV. Transports, comunicacions i turisme

Tràfic de mercaderies pel port de Barcelona (milers de tones)

Període	Total		Càrrega General		Líquids a doll		Sòlids a granel		Total	
	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Exportacions	Importacions
1990	5.367	12.662	3.627	2.817	447	6.991	1.293	2.855	2.809	8.945
1991	5.253	13.059	3.761	2.988	417	7.209	1.075	2.862	2.607	9.917
1992	5.330	13.008	4.258	3.343	388	7.140	684	2.525	3.089	10.241
1993	5.217	12.466	3.969	2.947	361	7.298	887	2.222	3.575	10.296
1994	6.975	13.415	5.065	3.473	225	7.810	1.685	2.132	4.796	11.130
1995	7.949	14.782	5.428	3.973	284	7.931	2.237	2.878	5.832	13.080
1996	8.803	14.769	5.949	4.146	235	8.112	2.619	2.512	6.573	12.725
1997	9.398	15.489	6.723	5.042	281	7.764	2.394	2.683	6.762	13.629
1998	9.073	15.652	7.137	5.943	293	6.946	1.644	2.763	6.148	13.633
1999	9.783	18.093	8.258	7.065	280	8.219	1.245	2.809	6.431	16.001
2000	11.015	18.790	9.610	7.975	378	8.588	1.027	2.227	7.504	16.761
1r.tr.	2.531	4.733	2.174	1.835	76	2.350	281	548	1.696	4.254
2n.tr.	2.739	4.928	2.478	2.142	96	2.197	165	589	1.842	4.368
3r.tr.	2.943	4.341	2.490	2.037	130	1.780	323	524	1.958	3.861
4r.tr.	2.802	4.788	2.468	1.961	76	2.261	258	566	2.008	4.278
2001	11.256	20.213	9.994	8.142	392	9.123	870	2.948	7.569	17.720
1r.tr.	2.712	5.014	2.332	1.924	111	2.390	269	701	1.825	4.281
2n.tr.	2.900	5.282	2.590	2.186	106	2.285	205	811	1.896	4.612
3r.tr.	2.935	4.855	2.632	2.117	102	2.062	200	677	1.966	4.331
4t.tr.	2.719	5.062	2.440	1.915	73	2.387	196	760	1.881	4.496
2002										
1r.tr.	2.495	5.257	2.261	1.963	74	2.632	161	662	1.643	4.594

Nota: a partir de 1995, les dades es comptabilitzen segons data de trànsit de la mercaderia i no segons documents. Les dades dels darrers 12 mesos són provisionals.
Font (de totes les dades d'aquest apartat): Autoritat Portuària de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Tràfic total	Sortides				Entrades			
		Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel	Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel
		1r.tr. 2002/1r.tr. 2001							
Total	0,3	–8,0	–3,1	–33,7	–40,3	4,8	2,0	10,2	–5,6
Cabotatge	–6,4	–3,8	3,8	24,1	–52,4	–9,5	15,4	–16,5	–54,4
Exterior	2,1	–10,0	–6,3	–46,2	–29,2	7,3	0,1	15,7	0,1
		2001/2000							
Total	5,6	2,2	4,0	3,8	–15,3	7,6	2,1	6,2	32,4
Cabotatge	11,5	5,0	3,5	0,2	22,7	22,9	5,7	36,5	77,1
Exterior	4,6	0,9	4,2	5,1	–29,9	5,7	1,6	2,8	30,0

El tràfic de mercaderia pel port de Barcelona aconsegueix tancar el primer trimestre d'enguany en positiu gràcies a l'augment de la importació de gas natural.

El creixement purament testimonial que ha assolit el tràfic comercial pel port durant el primer trimestre dóna continuïtat i accentua el procés de desacceleració iniciat els darrers mesos de l'any passat. Com en molts altres sectors d'activitat econòmica, l'onze de setembre del 2001 marca un abans i un després. Si durant els primers nou mesos de l'any passat el tràfic portuari havia mantingut un ritme de creixement per sobre del 6,5 per cent, el darrer trimestre es va tancar amb un increment de l'ordre del 2,4 per cent i variacions negatives en l'epígraf de la càrrega general.

L'estancament del volum de mercaderia operada a través del port durant el primer trimestre reflecteix l'atonia que caracteritza el comerç mundial –conseqüència de les baixes taxes de creixement que presenten les principals àrees econòmiques– i la pèrdua d'impuls del teixit productiu català, especialment pel que fa a la seva vessant exportadora. Els fluxos comercials amb destí a la resta d'Europa i al continent americà –amb l'excepció de Mèxic i àrea del Carib– són els que han patit una major davallada. El milió i mig de tones de mercaderia de càrrega general exportades a través del port de Barcelona durant els primers tres mesos d'enguany representen un retrocés de més del sis per cent en relació amb el volum d'un any enrere.

Distribució del tràfic per productes (1r.tr. 2002)

Productes	Tones	variació (%) 1r.tr.02/1r.tr.01	variació (%) 2001/2000
Gas natural	1.370.088	21,5	3,3
Gasoil, gasolina i fuel	970.938	–2,2	9,7
Altres productes energètics	116.775	–0,9	14,8
Productes siderúrgics	329.505	–12,8	2,3
Productes metal·lúrgics	164.555	–5,7	5,8
Potasses i altres adobs	34.120	–52,7	–10,7
Productes químics	738.163	7,1	4,9
Ciment i clínker	210.754	–24,2	–5,8
Altres materials de construcció	206.292	5,2	0,8
Cereals, faves i farines	493.556	0,1	34,3
Begudes i derivats	127.114	3,2	–0,6
Olis i greixos	136.657	–14,0	16,3
Tabac, cafè i cacau	128.829	–5,3	9,8
Pinsos i farratges	59.510	–49,6	4,7
Resta de productes alimentaris	345.180	6,8	3,7
Paper i pasta	172.771	12,7	1,1
Maquinària i recanvis	210.937	–12,0	0,5
Automòbils i peces	225.536	–14,0	–6,7
Resta de mercaderies	729.233	1,8	2,4
Tares	981.032	0,5	5,1
Total	**7.751.545**	**0,3**	**5,6**

El tràfic de contenidors flaqueja a l'hora de consolidar els màxims històrics acabats d'assolir. L'empitjorament de la conjuntura econòmica mundial i la renovada competència d'altres ports, expliquen una bona part d'aquesta pèrdua d'impuls.

Contràriament, el volum d'importacions de càrrega general ha començat el 2002 amb un lleu repunt en relació amb un any enrere gràcies al dinamisme del consum privat i a la necessitat de refer estocs. Això ha permès compensar la retallada d'importacions de béns d'inversió i de productes semitransformats. En línia amb aquesta variació mínima del conjunt de la càrrega general –el tràfic de cabotatge ha compensat parcialment la pèrdua de fluxos comercials exteriors– el tràfic de contenidors trepitja de manera clara la zona de les variacions negatives per primera vegada després de vuit anys d'expansió ininterrompuda. Un període en el que aquesta modalitat de càrrega pràcticament s'ha triplicat, en paral·lel al creixent protagonisme de la mercaderia de més valor afegit que s'inclou sota l'epígraf de càrrega general.

Tràfic de contenidors

Període	Nombre de contenidors (Teus) Exterior	Cabotatge	Total	números índex
1990	n.d.	n.d.	447.920	100,0
1991	n.d.	n.d.	488.917	109,2
1992	n.d.	n.d.	552.309	123,3
1993	391.934	109.212	501.146	111,9
1994	476.531	128.825	605.356	135,1
1995	539.547	149.777	689.324	153,9
1996	608.203	159.033	767.236	171,3
1997	762.097	209.824	971.921	217,0
1998	842.097	253.016	1.095.113	244,5
1999	944.855	290.132	1.234.987	275,7
2000	1.075.954	311.438	1.387.392	309,7
1r.tr.	252.819	72.510	325.329	
2n.tr.	277.695	85.418	363.113	
3r.tr.	275.747	80.845	356.592	
4t.tr.	269.693	72.665	342.358	
2001	1.101.975	309.079	1.411.054	315,0
1r.tr.	252.033	72.308	324.341	
2n.tr.	280.962	82.693	363.655	
3r.tr.	294.291	75.687	369.978	
4t.tr.	274.689	78.391	353.080	
2002 1r.tr.	240.846	71.215	312.061	

Variació (%)	Exterior	Cabotatge	Total
1r.tr.2002/1r.tr.2001	–4,4	–1,5	–3,8
2n.sem.2001/2n.sem.2000	4,3	0,4	3,4
2001/2000	2,4	–0,8	1,7
2000/1999	13,9	7,3	12,4

D'altra banda, el retrocés del 3,8 per cent del nombre de contenidors perd significació un cop desestacionalitzades les dades i constatat que la davallada més intensa afecta el tràfic de contenidors buits. Això explica que el descens del total de la càrrega general hagi estat poc més que anecdòtic. No és menys cert que aquest canvi de tendència ja era previsible atesa la forta contenció mostrada l'any anterior i el progressiu empitjorament del clima econòmic a nivell mundial i l'impacte que aquest fet ha tingut sobre els fluxos comercials.

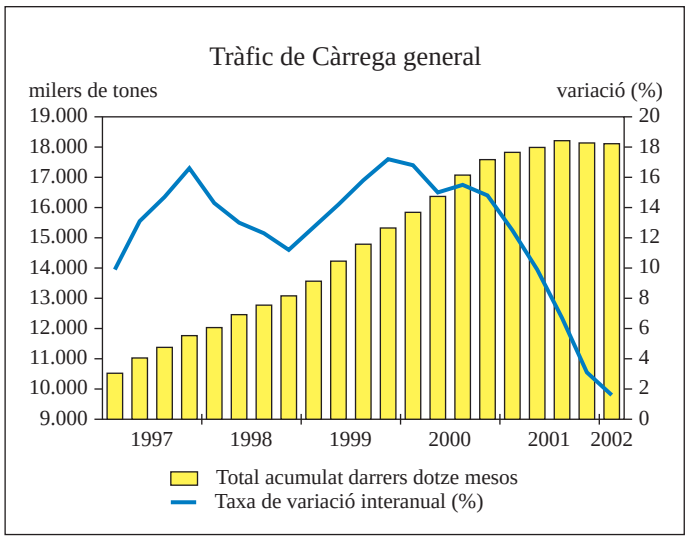

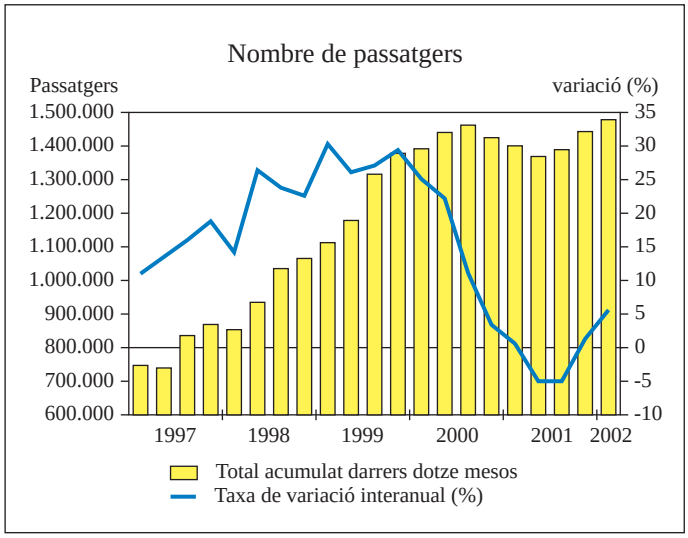

Una observació més detallada per productes de l'evolució del tràfic confirma la davallada general dels volums de mercaderia embarcada amb l'excepció de la càrrega general de cabotatge i els líquids a doll, un agregat quantitativament poc rellevant. Per contra, la mercaderia desembarcada tanca el trimestre amb un resultat global força positiu, imputable bàsicament a la càrrega general de cabotatge i molt especialment a la importació de gas natural, que augmenta un 21,5 per cent. Un increment que respon a la necessitat de reposar estocs després d'una tardor i començament d'hivern especialment rigorosos.

A banda de l'increment que en conjunt han registrat els productes energètics, els químics de base han continuat a l'alça seguint la tendència de l'any anterior. També ha tancat amb signe lleument positiu el conjunt de productes alimentaris. La resta dels agregats quantitativament més significatius han evolucionat a la baixa. És el cas dels productes sidero-metal·lúrgics, del ciment i clínker i també dels automòbils, maquinària, peces i recanvis.

Trànsit de passatgers

Període	Ferris regulars	Creuers	Creuers en trànsit	Total
1990	617.395	48.110	69.251	734.756
1991	595.298	32.869	82.555	710.722
1992	556.197	46.502	59.230	661.929
1993	425.025	50.619	96.297	571.941
1994	490.843	63.321	108.934	663.098
1995	448.170	69.563	156.374	674.107
1996	453.126	98.912	179.123	731.161
1997	509.944	127.894	231.096	868.934
1998	602.361	224.136	238.925	1.065.422
1999	836.656	247.758	293.838	1.378.252
2000	847.973	291.405	285.537	1.424.915
1r.tr.	114.500	12.204	11.186	137.890
2n.tr.	218.931	105.663	90.045	414.639
3r.tr.	412.060	127.876	129.058	668.994
4t.tr.	102.482	45.662	55.248	203.392
2001	790.260	342.633	310.167	1.443.060
1r.tr.	98.941	8.666	5.927	113.534
2n.tr.	165.210	112.090	105.636	382.936
3r.tr.	403.195	151.629	134.476	689.300
4t.tr.	122.914	70.248	64.128	257.290
2002				
1r.tr.	129.718	8.113	11.034	148.865

Variació (%)	1r.tr.2002/ 1r.tr.2001	2n.sem.2001/ 2n.sem.2000	2001/2000	2000/1999
Ferris regulars	31,1	2,2	–6,8	1,4
Creuers	–6,4	27,9	17,6	17,6
Creuers en trànsit	86,2	7,8	8,6	–2,8
Total	31,1	8,5	1,3	3,4

S'accentua la tendència alcista del nombre de passatgers que utilitzen els diferents serveis de transport marítim.

Un dels aspectes més positius de l'activitat portuària durant el primer trimestre d'enguany ha estat el trànsit de passatgers. Deixant de banda que les dades d'enguany no són estrictament comparables amb les del mateix període del 2001 –entre d'altres raons per l'avançament del període vacacional de Setmana Santa– tant el segment dels ferris regulars com el dels creuers s'han vist beneficiats indirectament per algunes de les conseqüències posteriors als atemptats de l'onze de setembre. Així, la pèrdua de passatgers del transport aeri ha beneficiat el transport marítim quan aquest es revela una alternativa vàlida com pot ser per viatjar entre Barcelona i les Illes.

L'augment de la tensió –tant real com latent– a la zona del Pròxim Orient ha provocat que alguns creuers hagin desplaçat els seus ports de referència a les costes del Mediterrani nord-occidental. Sigui com sigui, el nombre de passatgers que han utilitzat els diferents serveis del port ha augmentat notablement, amb l'excepció dels viatgers de creuers amb sortida i arribada a Barcelona. Una evolució que es repeteix per segon any consecutiu i que palesa la dificultat d'avançar l'inici de la temporada de turisme de creuer.

Aeroport: passatgers i mercaderies

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies per l'aeroport de Barcelona

	Avions			Passatgers (milers)				Mercaderies (tones)		
Període	Total[1]	Interior	Internacional	Total[1]	Interior	Internacional	Trànsit	Total[1]	Interior	Internacional
1990	125.193	59.955	57.776	9.205	5.654	3.388	366	66.622	34.942	31.557
1991	127.288	63.806	59.242	9.145	5.710	3.266	215	58.516	30.290	31.372
1992	141.678	68.053	68.028	10.196	6.123	3.913	284	72.054	34.202	38.180
1993	137.069	65.144	68.397	9.999	5.706	3.949	338	57.480	29.637	27.841
1994	145.583	73.863	68.929	10.647	6.094	4.202	346	58.891	27.840	31.051
1995	155.803	80.249	72.593	11.728	6.751	4.563	414	68.285	31.047	37.238
1996	180.462	91.868	85.810	13.435	7.562	5.357	516	80.077	32.452	47.625
1997	210.960	111.996	96.019	15.066	8.301	6.262	504	80.946	32.383	48.520
1998	217.553	113.140	104.413	16.195	8.673	7.073	449	80.011	31.798	48.213
1999	233.609	119.932	113.666	17.422	9.049	8.080	292	86.215	32.920	53.253
2000	256.884	122.311	131.532	19.809	10.146	9.351	311	88.765	32.996	55.768
1r.tr.	58.816	29.419	28.729	4.078	2.264	1.739	74	22.755	7.690	15.065
2n.tr.	64.992	30.647	33.462	5.253	2.659	2.512	81	21.411	8.069	13.342
3r.tr.	67.757	31.164	35.818	5.734	2.683	2.959	92	21.469	8.761	12.708
4t.tr.	65.319	31.081	33.523	4.744	2.540	2.140	63	23.128	8.476	14.652
2001	273.114	130.818	142.296	20.748	10.554	9.992	201	76.975	28.403	48.563
1r.tr.	64.998	31.742	33.256	4.451	2.445	1.950	55	20.401	7.234	13.167
2n.tr.	71.422	34.442	36.980	5.675	2.818	2.806	51	19.801	7.408	12.393
3r.tr.	72.605	34.098	38.507	6.097	2.828	3.209	59	17.888	7.044	10.844
4t.tr.	64.089	30.536	33.553	4.525	2.463	2.027	35	18.885	6.717	12.159
2002										
1r.tr.	61.060	28.802	32.158	4.486	2.352	2.092	43	17.306	5.933	11.373

1. Es comptabilitza la totalitat del tràfic, no només el comercial. Les dades trimestrals són provisionals. Les de mercaderies del primer trimestre són incompletes.
Font: Aeroport de Barcelona.

Variació (%)	Avions	Passatgers	Mercaderies
	1r.tr. 2002/1r.tr. 2001		
Total	–6,1	0,8	–15,2
Interior	–9,2	–3,9	–18,0
Internacional	–3,1	7,3	–13,6
BCN-MDD	—	–5,6	—
	2001/2000		
Total	6,3	4,7	–13,3
Interior	7,0	4,0	–13,9
Internacional	8,2	6,9	–12,9
BCN-MDD	—	2,2	—
	2000/1999		
Total	10,0	13,7	3,0
Interior	3,0	12,1	0,2
Internacional	17,6	15,7	4,7
BCN-MDD	—	17,9	—

El persistent alentiment del creixement econòmic i la notable reducció del nombre de vols –una conseqüència dels atemptats de l'onze de setembre– frenen la recuperació del trànsit aeri després de l'episodi contractiu del darrer trimestre de 2001.

L'aeroport de Barcelona tanca el primer trimestre d'enguany amb gairebé 4,5 milions de passatgers, xifra que equival a un esquifit i inusual augment del 0,8 per cent en relació amb el mateix període d'un any enrere. Inusual perquè esdevé després de tres anys de fort creixement i perquè en cap moment d'ençà el 1994 –amb l'excepció del darrer trimestre de l'any passat– la tendència expansiva de l'activitat aeroportuària ha registrat creixements tan minsos. Sembla evident que els fets del passat onze de setembre han precipitat i accentuat l'esperada contenció del trànsit aeri després del fort augment acumulat durant el 2000 i primera meitat del 2001.

La moderació en el creixement del darrer any, que s'intensifica en els primers mesos del 2002, reflecteix les condicions de desacceleració del creixement. Es tracta d'una conjuntura econòmica que genera menor nombre de desplaçaments tant per motius professionals com de lleure. En concret, el trànsit aeri entre Barcelona i Madrid ha disminuït en quasi 59.000 passatgers durant el primer trimestre d'aquest any, que suposa una pèrdua del 5,6 per cent d'usuaris respecte el mateix període de l'any passat.

Trànsit de passatgers als principals aeroports espanyols (1r. tr. 2002)

Aeroports	Total Regular	Total No regular	Total Absolut	Variació(%) interanual
Alacant	739.893	543.171	1.283.064	9,3
Barcelona	4.314.077	129.170	4.443.247	1,1
Bilbao	490.384	18.585	508.969	–6,6
Eivissa	226.685	3.859	230.544	–6,9
Fuerteventura	505.014	371.765	876.779	–0,2
Gran Canària	1.267.975	1.085.851	2.353.826	–2,4
Lanzarote	567.584	629.528	1.197.112	–0,1
Madrid	7.335.557	110.995	7.446.552	–2,3
Màlaga	1.311.502	522.456	1.833.958	4,3
Menorca	150.933	11.740	162.673	1,3
Palma de Mallorca	2.042.079	335.920	2.377.999	–4,9
Santiago de Comp.	235.337	18.157	253.494	–2,0
Sevilla	413.286	33.014	446.300	–6,2
Tenerife Nord	552.653	631	553.284	1,0
Tenerife Sud	850.236	1.537.381	2.387.617	1,1
València	438.800	14.810	453.610	–10,9
Total Espanya	**22.783.663**	**5.515.460**	**28.299.123**	**–1,0**

Font: Subsecretaría de Aviación Civil. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

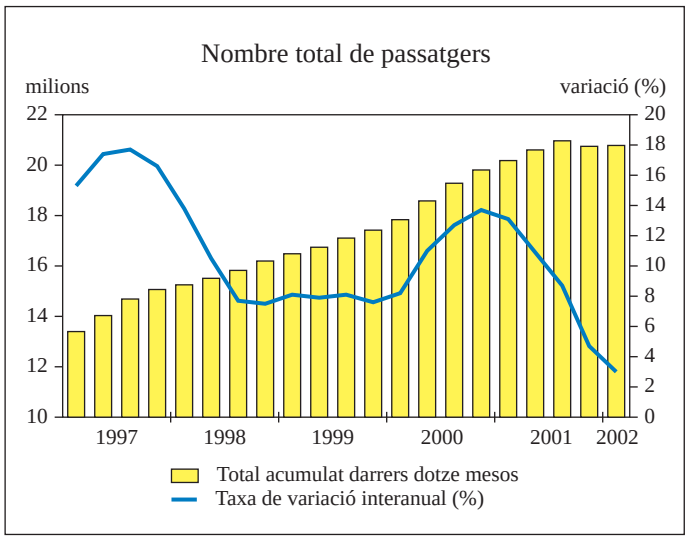

Entre els col·lectius més afectats pel descens del nombre de passatgers es situen els passatgers de vols interiors. La seva disminució, des del mes de febrer, es compensa per l'increment més dinàmic de passatgers internacionals. En conseqüència, en el que portem d'any s'accentuen les diferències en la intensitat de creixement entre el trànsit interior i l'internacional en un aeroport en el que aquesta asimetria ha estat norma al llarg del darrer quinquenni. Efectivament, mentre que el nombre de viatgers internacionals supera en més d'un set per cent el del mateix trimestre de l'any passat, en el trànsit interior l'evolució ha estat un descens de quasi el quatre per cent.

En la mateixa línia i per segon trimestre consecutiu, el trànsit total de passatgers als aeroports espanyols ha experimentat una variació interanual negativa a final del mes de març del 2002. Una situació d'afebliment del trànsit aeri similar no es produïa al sistema aeroportuari espanyol des dels inicis de 1994 en iniciar-se la recuperació que va seguir a la crisi d'un any abans.

Usuaris de la línia BCN-MDD (milers)

Anys	1r.tr.	2n.tr.	3r.tr.	4t.tr.	Total
1990	407,6	490,6	383,7	496,6	1.778,5
1991	421,4	493,9	377,0	561,6	1.853,9
1992	556,9	562,3	466,8	537,9	2.123,9
1993	547,7	563,1	430,6	546,4	2.087,8
1994	582,5	650,4	516,1	619,5	2.368,5
1995	636,4	684,4	548,2	675,9	2.544,9
1996	720,0	750,0	606,2	782,0	2.858,2
1997	739,8	811,3	631,9	787,8	2.970,8
1998	765,5	806,6	675,7	867,9	3.115,7
1999	802,1	876,1	711,6	913,4	3.303,1
2000	953,6	1.025,9	851,2	1.063,4	3.894,1
2001	1.054,1	1.075,7	848,8	1.003,2	3.981,8
2002	995,5				

Font: Aeroport de Barcelona.

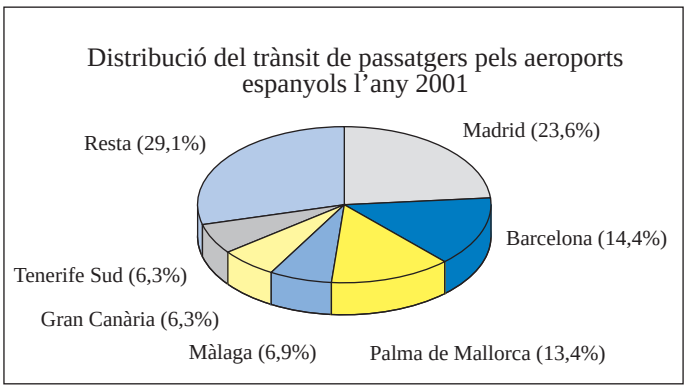

Com ja s'ha apuntat, el nombre d'avions en rutes nacionals ha disminuït un 9,2 per cent durant el primer trimestre d'enguany, un descens tres vegades superior al referit al nombre d'aeronaus que cobreixen rutes internacionals a l'aeroport. El descens experimentat en el nombre d'aeronaus en rutes nacionals és excepcional en l'evolució del trànsit a l'aeroport de Barcelona i de fet, no es registra una davallada d'igual o major intensitat en data posterior a l'any 1985. La reducció d'un 8,3 per cent registrat pel nombre de vols interiors durant el primer trimestre de 1993 és la referència més propera.

En definitiva, la línia ascendent de creixement del trànsit aeri es recolza especialment en la internacionalització dels moviments de passatgers i aeronaus. En aquest sentit, i mantenint la tendència dels darrers dos anys, també durant el primer trimestre del 2002 el trànsit aeri de passatgers a les rutes europees creix a bon ritme a l'aeroport de Barcelona. Els passatgers amb origen o destinació a la Unió Europea són un contingent molt estable que trimestralment supera àmpliament els dos milions de passatgers i segueix una tendència creixent.

Transport públic col·lectiu a la regió metropolitana

Transport públic metropolità (milers de viatgers)

Període	Ferroviari	Autobús	Total
1997	391.400	300.250	691.650
1998	422.100	291.810	713.910
1999	433.800	292.670	726.470
1r.tr.	108.400	73.650	182.050
2n.tr.	113.000	76.110	189.110
3r.tr.	94.700	61.700	156.400
4t.tr.	117.700	81.210	198.910
2000	450.000	298.480	748.480
1r.tr.	113.860	77.400	191.260
2n.tr.	115.870	74.730	190.600
3r.tr.	97.050	65.090	162.140
4t.tr.	123.220	81.260	204.480
2001	471.870	283.560	755.430
1r.sem.	243.600	148.540	392.140
2n. sem	228.270	135.020	363.290

Font: Autoritat del Transport Metropolità.

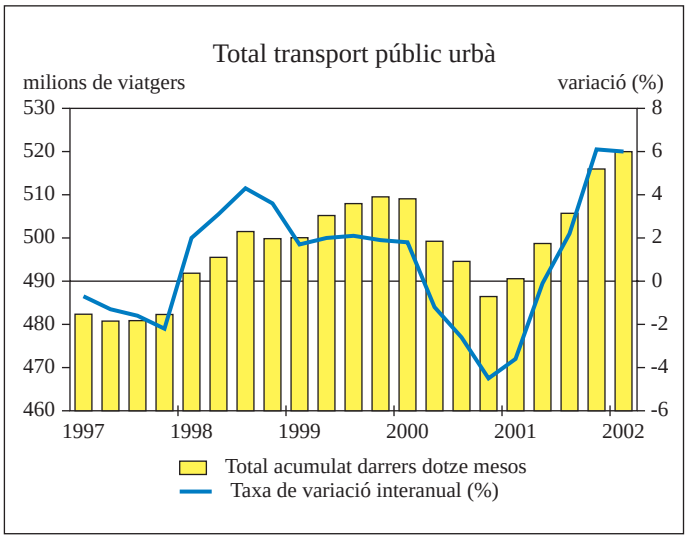

Es manté la tendència alcista del nombre d'usuaris del transport públic col·lectiu metropolità.

Tot i que en el moment de tancar aquesta edició no s'ha difós la totalitat de les dades d'usuaris del sistema públic de transport metropolità, les disponibles –que representen aproximadament el 87 per cent del total de viatgers– permeten aproximacions molt ajustades a l'evolució del conjunt. A partir del dinamisme mostrat durant els primers mesos d'enguany pel transport ferroviari i també per la xarxa d'autobusos urbans, s'estima que el conjunt del sistema de transport metropolità haurà transportat aproximadament 205 milions de viatgers durant el primer trimestre, xifra que representa un augment interanual superior al quatre per cent.

Transport públic urbà (milers de viatgers)

Període	Xarxa Metro	Xarxa Autobusos	FGC Servei urbà	Total
1990	279.563	202.533	19.838	501.934
1991	280.638	199.559	19.844	500.041
1992	271.413	200.106	19.907	491.426
1993	264.241	196.923	18.219	479.383
1994	253.142	201.047	17.312	471.501
1995	261.910	201.961	17.251	481.122
1996	268.061	206.902	17.992	492.955
1997	258.347	205.923	18.022	482.292
1998	280.324	198.564	20.955	499.843
1999	285.943	200.311	23.263	509.517
2000	291.977	169.289	25.177	486.443
1r.tr.	76.605	45.944	6.754	129.303
2n.tr.	74.472	45.079	6.464	126.015
3r.tr.	61.249	36.046	4.729	102.024
4t.tr.	79.651	42.220	7.230	129.101
2001	305.105	184.025	26.833	515.963
1r.tr.	79.440	46.651	7.341	133.432
2n.tr.	78.015	49.203	6.945	134.163
3r.tr.	64.590	39.348	5.075	109.013
4t.tr.	83.060	48.823	7.472	139.355
2002				
1r.tr.	81.341	48.676	7.434	137.450

Nota: a partir del 2000 es trenca la sèrie d'usuaris del metro i autobús. Amb l'entrada en vigor de la integració tarifària es substitueix el concepte de viatge venut pel de títol validat.
Font: Transports de Barcelona i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	1r.tr.2002/ 1r.tr.2001	2n.sem.2001/ 2n.sem.2000	2001/2000	2000/1999
Metro	2,4	4,8	4,5	—
Autobús	4,3	12,4	8,7	—
FGC	1,3	4,9	6,6	8,2
Total Urbà	3,0	7,5	6,1	—

Com ja és habitual, els increments més espectaculars en termes relatius es produeixen a les diferents línies ferroviàries de rodalia i al servei d'autobusos interurbans. Un fenomen explicable pel major potencial de creixement que presenta tant l'oferta com la demanda d'aquests segments del servei que alhora han estat els més afavorits pel nou sistema tarifari. El transport públic urbà cobreix ja un percentatge molt superior dels desplaçaments que diàriament es fan al nucli central de la regió metropolitana, i en conseqüència, el cost de captar nous usuaris és molt més elevat. És per això que s'ha de valorar positivament l'augment del tres per cent del nombre de validacions que durant el primer trimestre d'enguany ha registrat el segment del servei format pel metro, el servei urbà dels FGC i la xarxa d'autobusos de Transports de Barcelona. Un augment que tendeix a desaccelerar-se a mesura que s'esvaeix l'efecte de la integració de tarifes i s'alenteix el creixement econòmic i la creació d'ocupació.

Nombre de viatgers a les línies de rodalia de RENFE i als FGC (milers)

Període	RENFE C-1	RENFE C-2	RENFE C-3	RENFE C-4	RENFE Total	FGC Línia Llobr-Anoia	FGC Metro Vallès	FGC Total	Total
1990	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	8.350	17.059	25.409	n.d.
1991	19.713	23.345	3.360	17.554	63.972	8.864	17.363	26.227	90.199
1992	22.512	25.164	4.015	20.871	72.562	9.123	17.354	26.477	99.039
1993	22.671	24.938	3.841	18.973	70.423	8.410	16.764	25.174	95.597
1994	21.994	25.848	3.964	23.208	75.014	8.236	16.947	25.183	100.197
1995	24.110	26.725	4.161	24.869	79.865	8.418	16.933	25.351	105.216
1996	24.739	26.220	4.247	26.877	82.083	8.661	18.287	26.948	109.031
1997	24.036	27.521	4.985	28.941	85.483	9.044	19.777	28.821	114.304
1998	24.113	29.012	5.588	29.804	88.517	11.073	20.679	31.752	120.269
1999	24.333	29.770	5.716	30.309	90.128	12.597	21.100	33.697	123.825
2000	25.541	30.807	5.944	31.783	94.075	13.681	21.889	35.569	129.644
1r.tr.	6.018	7.304	1.393	7.606	22.321	3.495	5.364	8.859	31.180
2n.tr.	6.531	7.861	1.518	8.137	24.047	3.452	4.770	8.221	32.268
3r.tr.	6.229	7.417	1.449	7.570	22.665	2.984	4.962	7.946	30.611
4t.tr.	6.763	8.225	1.584	8.470	25.042	3.750	6.793	10.543	35.585
2001	26.931	33.804	6.459	34.779	101.973	14.757	21.575	36.332	138.305
1r.tr.	6.577	8.206	1.572	8.549	24.904	3.827	5.497	9.324	34.228
2n.tr.	6.927	8.643	1.660	8.903	26.133	3.810	5.122	8.932	35.065
3r.tr.	6.353	7.864	1.512	7.960	23.689	3.155	4.117	7.272	30.961
4t.tr.	7.074	9.091	1.715	9.367	27.247	3.965	6.839	10.804	38.051
2002									
1r.tr.	7.750	9.218	1.713	8.857	27.538	4.002	6.034	10.037	37.575

RENFE. C1: Maçanet-Mataró-Barcelona-Aeroport/l'Hospitalet; C2: Sant Vicenç-Vilanova-Barcelona-Granollers-Maçanet; C3: Vic-Barcelona-l'Hospitalet; C4: Manresa-Terrassa-Barcelona-Vilafranca-Sant Vicenç. FGC. Línia Llobregat-Anoia: Barcelona-Igualada/Manresa; Metro Vallès: Barcelona-Terrassa/Sabadell.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per RENFE i pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	1r.tr.2002/ 1r.tr.2001	2n.sem.2001/ 2n.sem.2000	2001/2000	2000/1999
RENFE	10,6	6,8	8,4	4,4
C1	17,8	3,3	5,4	5,0
C2	12,3	8,4	9,7	3,5
C3	9,0	6,4	8,7	4,0
C4	3,6	8,0	9,4	4,9
FGC	7,6	–2,2	2,1	5,6
Llobregat-Anoia	4,6	5,7	7,9	8,6
Metro Vallès	9,8	–6,8	–1,4	3,7
Total Rodalia	9,8	4,3	6,7	4,7

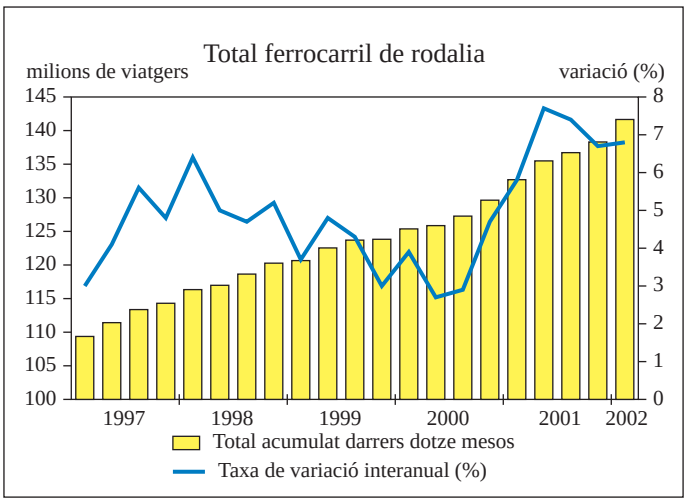

De la mateixa manera que la pèrdua de viatgers que mostren les dades del segon semestre de l'any passat no reflectia la realitat de la línia amb més passatgers del servei de rodalia dels Ferrocarrils de la Generalitat, l'augment de gairebé el deu per cent que teòricament ha registrat l'anomenat Metro Vallès durant el primer trimestre d'enguany, tampoc. En el cas de les línies de Renfe, una bona part de l'increment del nombre d'usuaris registrat aquest començament d'any és imputable a la progressiva integració tarifària. En tot cas, la tendència de fons del conjunt del sistema és clarament expansiva.

Visitants i pernoctacions als hotels de Barcelona

Període	Pernoctacions	Visitants	Estada mitjana*
1990	3.795.522	1.732.902	2,2
1991	4.089.510	1.727.610	2,4
1992	4.333.420	1.874.734	2,3
1993	4.256.524	2.455.249	1,7
1994	4.704.681	2.663.887	1,8
1995	5.674.580	3.089.974	1,8
1996	6.341.380	3.061.994	2,1
1997	6.965.391	2.823.391	2,5
1998	7.400.337	2.969.490	2,5
1999	7.542.115	3.123.476	2,4
2000	7.777.580	3.141.162	2,5
gn-fb	970.048	442.378	2,2
mç-ab	1.358.658	571.528	2,4
mg-jn	1.437.791	563.688	2,6
jl-ag	1.454.203	593.396	2,5
st-oc	1.432.128	567.108	2,5
nv-ds	1.124.752	403.064	2,8
2001	7.969.496	3.378.636	2,4
gn-fb	1.019.845	453.331	2,3
mç-ab	1.389.851	582.397	2,4
mg-jn	1.470.712	630.348	2,3
jl-ag	1.467.614	600.902	2,5
st-oc	1.426.737	565.998	2,5
nv-ds	1.194.737	545.660	2,2
2002			
gn-fb	1.036.577	456.355	2,3
mç-ab	1.532.147	594.647	2,6

* Dades expressades en nits.
Font: Tots els quadres i gràfics d'aquesta secció són d'elaboració pròpia a partir de l'enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona.

Variació (%)	Pernoctacions	Visitants
gn-ab 2002/ gn-ab 2001	6,6	1,5
2n. sem. 2001/ 2n. sem. 2000	1,9	9,5
2001/2000	2,5	7,6
2000/1999	3,1	0,6

Els serveis relacionats amb l'assistència i l'allotjament dels visitants mantenen un vigorós to expansiu que contrasta amb l'alentiment generalitzat del ritme de creixement de l'economia.

Efectivament, la incessant afluència de turistes està provocant que el sector turístic tingui una evolució força singular en el conjunt de variables econòmiques de l'àrea de Barcelona. Després que durant la dècada dels noranta es doblés el nombre de pernoctacions als hotels de la ciutat, les dades de 2001 i dels mesos de què es disposa informació de 2002 no només no acusen l'esforç expansiu dels darrers anys sinó que mostren un impuls que resulta insòlit en altres terrenys de l'activitat econòmica urbana.

Activitat hotelera segons categoria

Categoria	Nivell d'ocupació (%)		Nombre de pernoctacions	Nombre de visitants
	En places	En habitacions		
				(gener-febrer 2002)
H 5*	59,5	60,8	164.218	72.687
H 4*	47,2	62,6	427.892	189.772
H 3*	53,9	62,8	307.418	136.757
H 2*	54,5	58,3	93.084	40.614
H 1*	50,1	48,9	43.965	16.524
Total	**50,4**	**61,5**	**1.036.577**	**456.355**
				(març-abril 2002)
H 5*	61,5	77,4	176.109	64.097
H 4*	69,8	81,5	659.842	258.897
H 3*	81,5	86,7	472.118	187.920
H 2*	78,6	84,5	152.073	56.675
H 1*	78,9	82,3	72.005	27.059
Total	**74,9**	**82,7**	**1.532.147**	**594.647**

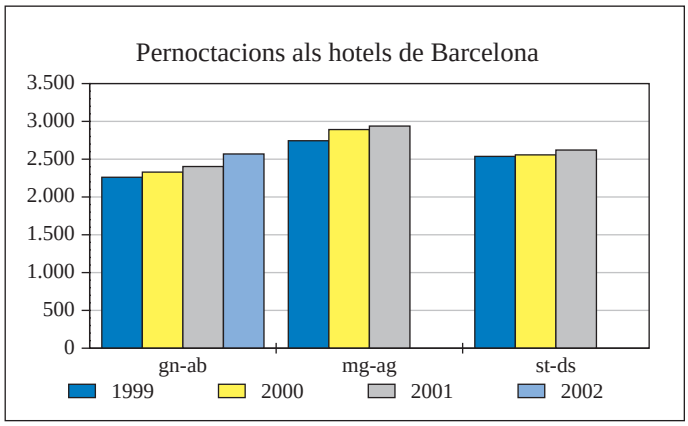

Així, les pernoctacions han augmentat durant el bimestre març-abril un 10,2 per cent en relació amb el mateix període de l'any passat, mentre que els visitants ho han fet un 2,1 per cent. Uns increments que han permès que es tornin a assolir nous rècords absoluts: en termes de visitants, és un màxim del bimestre, mentre que en termes de pernoctacions, és la xifra més elevada que s'ha assolit mai en un sol bimestre.

L'augment sostingut de les xifres d'activitat turística al llarg d'aquests darrers anys ha fet que Barcelona estigui situada avui entre les principals destinacions urbanes europees. Al darrera d'aquest procés hi ha factors de naturalesa diversa, entre els que destaquen una important tasca de promoció, la pèrdua d'atractiu d'altres destinacions de la Mediterrània per proximitat a escenaris bèl·lics o insegurs, el dolç moment econòmic que s'ha viscut d'ençà 1994 i que ha permès molts occidentals destinar una part creixent del seu pressupost a viatjar, i, segons declaracions dels propis visitants, l'elevada qualitat dels serveis i l'atractiu propi de la ciutat, que es plasma en les altes valoracions que s'obtenen a les enquestes de diferents aspectes de la ciutat.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants

	mç-ab 01	mg-jn 01	jl-ag 01	st-oc 01	nv-ds 01	gn-fb 02	mç-ab 02	2000	2001
Sexe (%)									
Homes	69,0	53,2	49,0	48,9	58,2	58,8	65,1	59,5	58,1
Dones	31,0	46,8	51,0	51,1	41,8	41,2	34,9	40,5	41,9
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Edat (%)									
Menys de 18 anys	0,8	—	1,1	—	—	0,1	0,3	1,7	0,6
18-24	7,4	6,5	9,5	6,1	3,2	6,3	7,2	8,2	8,2
25-34	19,7	35,5	38,8	35,6	35,8	34,2	25,9	24,1	32,3
35-49	50,2	35,9	32,9	39,4	41,8	42,2	46,1	37,7	39,9
50-64	17,6	18,0	14,6	16,2	15,9	15,5	18,2	23,4	15,5
65 i més	4,3	4,1	3,1	2,7	3,3	1,8	2,3	4,9	3,5
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Nacionalitat (%)									
Espanyola	44,3	30,3	25,0	36,7	40,1	34,9	42,2	29,1	36,4
Madrid	*18,2*	*12,9*	*10,8*	*14,7*	*16,0*	*13,6*	*13,3*	*9,4*	*14,2*
País Basc	*6,6*	*5,2*	*4,3*	*2,2*	*3,8*	*3,5*	*3,6*	*2,5*	*4,6*
Andalusia	*3,7*	*2,9*	*2,4*	*3,3*	*2,9*	*3,4*	*3,1*	*4,1*	*3,2*
País Valencià	*5,5*	*3,5*	*2,9*	*7,9*	*8,9*	*4,3*	*8,6*	*4,2*	*5,7*
Altres	*10,3*	*5,8*	*4,6*	*8,6*	*8,5*	*10,1*	*13,6*	*8,9*	*8,7*
Estrangera	55,7	69,7	75,0	63,3	59,9	65,1	57,8	70,9	63,6
Francesa	*7,7*	*4,3*	*6,6*	*6,6*	*8,3*	*11,6*	*9,1*	*5,3*	*7,1*
Britànica	*19,8*	*10,9*	*10,2*	*11,7*	*14,7*	*17,8*	*15,3*	*11,2*	*14,1*
Italiana	*3,5*	*8,1*	*11,6*	*5,5*	*8,6*	*10,0*	*7,6*	*6,3*	*7,0*
Alemanya	*7,9*	*2,5*	*4,0*	*4,1*	*3,2*	*2,6*	*3,6*	*5,8*	*5,1*
Nord-americana	*4,6*	*15,6*	*18,9*	*7,2*	*5,6*	*4,2*	*3,2*	*13,5*	*9,6*
Japonesa	*2,1*	*2,3*	*1,4*	*1,1*	*0,2*	*0,7*	*0,5*	*2,0*	*1,4*
Amèrica llatina	*2,9*	*10,0*	*6,2*	*8,3*	*5,9*	*5,7*	*4,4*	*6,7*	*6,0*
Altres	*10,1*	*16,0*	*16,1*	*18,8*	*13,4*	*12,5*	*14,1*	*26,8*	*13,3*
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Professió de l'enquestat (%)									
Professional liberal	16,8	24,0	19,2	25,2	26,0	29,7	17,1	14,3	20,8
Alt directiu	20,6	14,2	10,2	12,8	14,7	17,9	24,4	13,0	13,8
Quadres intermedis	21,6	13,4	9,3	8,4	17,6	16,5	21,4	12,3	13,9
Empleat	9,6	15,9	19,3	20,3	21,2	18,2	15,7	20,5	16,5
Tècnic superior	11,5	10,7	14,0	11,6	8,5	6,5	10,0	6,8	11,1
Estudiant	8,8	8,2	15,1	8,4	5,4	6,2	5,5	8,3	11,5
Mestressa de casa	3,4	6,0	5,0	7,0	3,1	1,7	1,4	4,5	4,9
Altres	7,7	7,6	7,9	6,3	3,5	3,3	4,5	20,3	7,4
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-

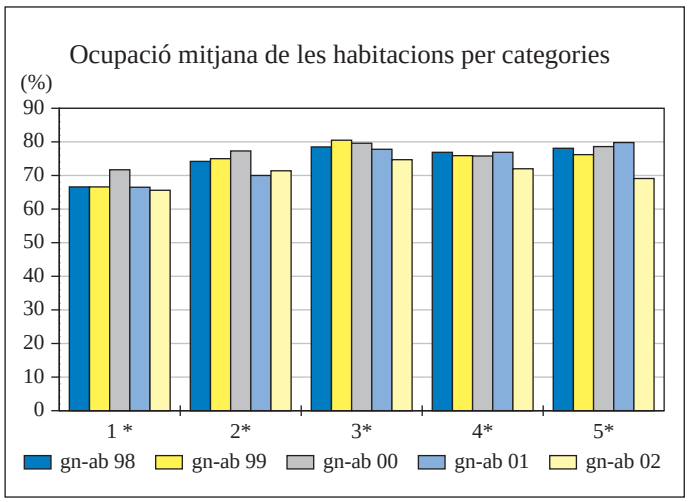

En el moment actual, i malgrat el deteriorament del creixement econòmic i del mercat laboral, aquests elements mantenen la seva vigència. És més, si bé els atemptats terroristes de setembre passat als Estats Units i la posterior campanya militar van provocar una retracció immediata dels vols internacionals, també és cert que en moltes persones han motivat una reordenació de prioritats vitals, i han situat activitats "hedonistes" més amunt en la seva escala de preferències. El cert és que, fora de l'impacte immediat en algun segment molt concret com el dels congressos, el turisme a Barcelona no s'ha ressentit gaire d'aquells esdeveniments, almenys el que prové de la resta d'Europa. També cal anotar que les bones xifres registrades en aquests darrers mesos recullen el guany d'atractiu de la ciutat com a destinació de viatges d'estudis, que aquest any s'ha vist incrementat pels esdeveniments commemoratius culturals que s'hi celebren.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	mç-ab 01	mg-jn 01	jl-ag 01	st-oc 01	nv-ds 01	gn-fb 02	mç-ab 02	2000	2001
Motiu de la visita(%)									
Comercial/Negocis/Professionals	40,2	31,2	17,9	31,4	34,9	31,9	39,4	36,7	30,6
Turisme	37,3	43,2	54,0	48,2	45,0	54,1	48,3	43,9	46,7
Fires	10,6	3,0	3,5	3,3	2,2	0,4	3,5	2,7	4,5
Congressos	6,3	3,5	1,7	5,7	7,4	9,1	4,8	4,2	4,3
Etapa viatge	1,2	8,6	15,0	4,2	1,4	1,4	1,6	2,7	5,9
Motius familiars i acompanyants	1,2	4,9	1,0	3,4	2,5	1,2	1,4	0,3	2,8
Altres	3,2	5,6	6,9	3,8	6,6	1,9	1,0	9,5	5,2
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Repetitivitat de la visita (%)									
No cap vegada	34,4	57,4	65,6	48,2	42,6	46,2	38,1	42,2	49,3
Una vegada o més	65,6	42,6	34,4	51,8	57,4	53,8	61,9	57,8	50,7
Total	100,-	100,-	100,-	100,0	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Mitjà de transport utilitzat (%)									
Avió	70,2	68,0	57,5	64,6	60,8	65,9	68,3	68,4	61,3
Cotxe	18,7	13,7	21,0	19,1	22,6	25,3	23,3	15,0	22,1
Autocar/Autobús	4,7	4,7	3,5	1,9	0,9	1,3	1,3	3,8	4,0
Tren	5,1	10,0	12,0	14,0	14,8	7,4	6,7	10,5	10,4
Altres	1,3	3,6	6,0	0,4	0,9	0,1	0,4	2,3	2,2
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Durada de l'estada mitjana a la ciutat									
Dies	3,1	3,2	3,5	3,4	3,1	3,2	3,4	3,4	3,2
Nits	2,4	2,3	2,7	2,5	2,2	2,3	2,6	2,5	2,4
Acompanyat per (%)									
Sol	31,7	26,9	16,1	28,3	29,6	24,8	22,6	22,7	26,4
Amic/companys	33,6	31,5	37,7	37,1	35,6	47,0	48,5	35,1	35,0
Amb la família	26,7	36,6	40,2	30,4	32,2	25,9	26,6	33,0	32,8
Amb fills	4,1	4,6	9,7	2,0	5,5	3,8	4,4	7,8	5,2
Sense fills	22,6	32,0	30,5	28,4	26,7	22,1	22,2	25,2	27,6
Grup organitzat	6,7	4,2	4,5	3,7	2,6	2,2	2,1	7,5	4,7
Altres	1,3	0,8	1,5	0,5	0,0	0,1	0,2	1,7	1,1

Després que durant l'any 2001 s'alleugerissin notablement els nivells d'ocupació mitjana per l'obertura de nous establiments, les dades del primer quadrimestre presenten una curiosa particularitat: durant gener i febrer, les taxes d'ocupació mitjana han estat relativament baixes, del 50 per cent en places i del 61,5 per cent en termes d'habitacions. En canvi, els nivells d'ocupació s'han tornat a enlairar durant el bimestre març-abril –74,9 per cent en termes de places i 82,7 en habitacions–, situant-se molt a prop dels nivells assolits en els mateixos mesos del quadrienni precedent. Un fet que, de repetir-se en els propers mesos– necessàriament ha de desarmar els col·lectius que durant anys s'havien oposat a l'ampliació de l'oferta.

Un dels sectors que s'ha beneficiat més directament de l'augment de visitants en els darrers anys és, a banda de l'hosteleria i els serveis de recepció i acollida dels visitants, el de transports de l'oci. Les dades dels darrers anys mostren una contínua evolució a l'alça en el conjunt dels transports considerats –Bus Turístic, Tramvia Blau, Funicular i Telefèric–, paral·lela a la millora de la xarxa i a la difusió pública que s'ha fet d'aquesta renovació i de l'ampliació horària i de recorregut d'alguns d'aquests serveis. D'entre el conjunt de transports aquí considerats, destaca l'evolució del Bus Turístic, amb gairebé tres milions de viatges venuts durant el 2001, més del doble dels viatges venuts l'any 1998.

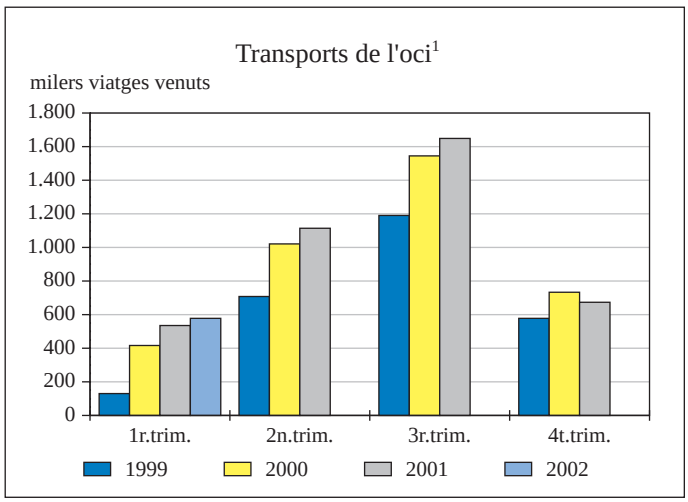

1. Bus Turístic, Tramvia Blau, Telefèric i Funicular. En aquest darrer cas, en comptes de viatges venuts es consideran les validacions.
Font: TMB.

Actualment, dos de cada tres turistes declara haver-lo utilitzat en els seus desplaçaments per la ciutat, mentre que entre els visitants per motius professionals aquesta proporció baixa a un de cada tres. Aquest mitjà de transport té molt més èxit entre els estrangers que entre els visitants de la resta de Catalunya o de la resta d'Espanya.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	mç-ab 01	mg-jn 01	jl-ag 01	st-oc 01	nv-ds 01	gn-fb 02	mç-ab 02	2000	2001
Distribució de la despesa extrahotelera (%)									
Menjar/beguda	51,0	58,0	57,0	62,0	60,0	51,0	56,0	54,0	56,1
Compres	24,0	16,0	19,0	18,0	18,0	20,0	16,0	15,0	19,8
Entreteniment	12,0	15,0	18,0	14,0	15,0	21,0	17,0	15,0	15,3
Transport intern	12,0	11,0	6,0	5,0	7,0	8,0	10,0	13,0	8,5
Altres	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	3,0	0,3
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Valoració dels enquestats sobre els següents punts									
(Mitjana sobre la base d'una valoració de l'1 al 10)									
Oferta arquitectònica	7,8	7,7	8,4	8,8	8,8	9,6	9,4	8,5	8,3
Oferta cultural	7,3	7,3	7,9	8,6	8,3	8,9	8,5	8,3	7,9
Entreteniment	7,2	6,9	7,6	8,0	7,7	7,9	7,9	8,1	7,5
Caràcter/amabilitat dels ciutadans	7,1	6,8	6,9	7,2	6,9	7,1	7,4	7,6	7,1
Accessos	6,8	6,3	6,6	7,0	6,8	6,9	7,1	7,8	6,8
Transport públic	6,8	6,4	6,7	7,0	6,8	7,2	7,4	7,8	6,9
Nivell d'informació	6,6	6,2	6,5	6,9	6,6	6,8	7,1	7,5	6,7
Seguretat ciutadana	6,0	5,8	5,9	6,4	6,3	6,4	6,6	7,0	6,2
Contaminació atmosfèrica	6,2	5,5	5,9	6,4	6,2	6,6	6,6	6,4	6,2
Sorolls	6,1	5,4	5,8	6,3	6,1	6,4	6,4	6,2	6,1
Neteja general de la ciutat	6,1	5,9	6,1	6,3	6,4	6,5	6,6	6,6	6,2
Relació qualitat/preu oferta restauració	6,8	6,2	6,9	7,2	6,9	7,1	7,6	7,7	6,9
Relació qualitat/preu oferta hotelera	6,6	6,1	6,5	7,0	6,8	7,1	7,4	7,4	6,7
Relació qualitat/preu oferta comercial	6,8	6,1	6,6	7,1	6,8	7,2	7,4	7,8	6,8

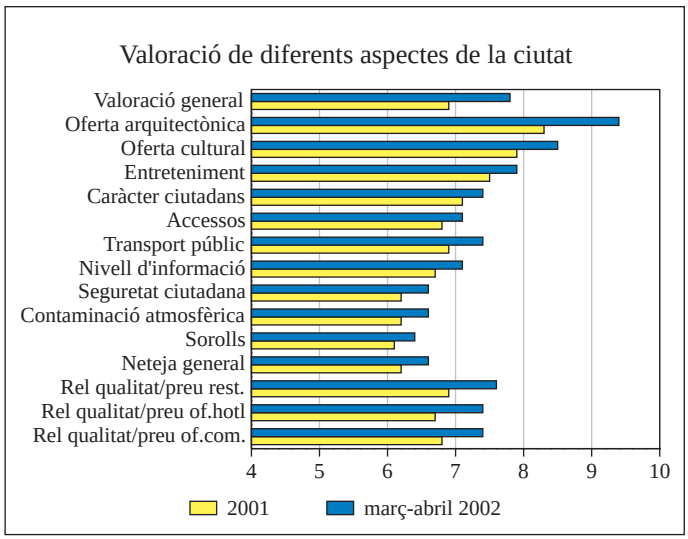

De mitjana, els visitants que han pernoctat durant el bimestre març-abril s'han gastat diàriament uns 75 euros per persona. En general, els visitants per motius professionals tenen un pressupost per la seva estada un 33 per cent superior al dels visitants per motius d'oci, i, entre els visitants estrangers, són els alemanys i els americans els que més diners es gasten durant la seva visita a Barcelona.

Els monuments, edificis o espais relacionats amb Gaudí són els que durant el segon bimestre d'enguany han congregat un major nombre de visitants: en concret, un 88 per cent dels turistes ha visitat la Sagrada Família, la Pedrera i/o el Park Güell. Aquesta afluència massiva continuarà, previsiblement, al llarg de tot aquest any en que se celebra el 150è aniversari del naixement de Gaudí, que es commemora amb un ampli programa d'activitats que inclou, entre altres actes, diverses exposicions, espectacles o cicles de conferències. Segueixen per ordre en nombre de visites el barri gòtic, les Rambles, el port Vell i el port olímpic. En canvi, només un 20 per cent del total de visitants declara haver visitat algun dels 37 museus de la ciutat.

Quant a la valoració que fan els visitants de diferents aspectes de la ciutat, ha tornat a augmentar el nivell mitjà obtingut. La millora de la puntuació ha estat força generalitzada a totes les categories consultades, amb cap valor inferior al 6,4 que obté el nivell de sorolls. En la vessant més ben valorada se situen, com és habitual, l'oferta arquitectònica i cultural, amb la novetat que la primera ha obtingut en aquests primers mesos d'enguany la valoració més alta almenys dels darrers cinc anys. Per últim, convé destacar l'augment de les excursions que els visitants realitzen fora de la ciutat durant l'estada a Barcelona. Aquesta tendència creixent està directament relacionada amb l'allargament de l'estada mitjana dels turistes: les destinacions preferides d'aquestes excursions són Sitges, Figueres i Montserrat.

Congressos i convencions celebrats a Barcelona

	Nombre				Delegats assistents			
	Congressos	Convencions	Total	variació (%)	Congressos	Convencions	Total	variació (%)
1993	416	294	710	129,0	126.294	49.029	175.323	61,6
1994	314	389	703	–1,0	87.536	77.395	164.931	–5,9
1995	316	423	739	5,1	89.483	78.110	167.593	1,6
1996	301	531	832	12,6	106.119	106.967	213.086	27,1
1997	338	661	999	20,1	114.013	103.969	217.982	2,3
1998	260	742	1.002	0,3	117.600	146.235	263.835	21,0
1999	379	792	1.171	16,9	143.608	128.486	272.094	3,1
2000	454	926	1.380	17,8	133.957	135.551	269.508	–1,0
2001	381	964	1.345	–2,5	101.711	153.722	255.433	–5,2

Nota: Als Congressos també s'inclouen simposis, conferències, jornades i cursos, i a les Convencions, els viatges d'incentius.
Font: Barcelona Convention Bureau. Turisme de Barcelona.

Reunions celebrades per sectors (2001)

Congressos (Associacions)		Convencions i incentius (Empreses)	
Sector	**(%)**	**Sector**	**(%)**
Mèdic-sanitari	34,9	Química-Farmacèutica	29,9
Professional	13,9	Consultoria	13,2
Cultural	11,8	Tecnològic-industrial	8,5
Social	7,6	Automoció	7,8
Científic	6,8	Financer	6,9
Tecnològic-industrial	3,9	Informàtica	6,9
Econòmic	2,4	Alimentació	6,6
D'altres	18,7	D'altres	20,2
Total	**100,-**		**100,-**

Distribució de les reunions celebrades (2001)

Seu de celebració		Nombre de delegats	
Seu	**(%)**	**Delegats**	**(%)**
Hotel	72,2		
Palau de congressos	7,1	de 40 a 99	48,9
Auditori privat	6,8	de 100 a 249	31,5
Universitat	5,5	de 250 a 499	11,5
Entitat professional	2,2	de 500 a 999	5,4
Hospital	1,3	1.000 i més	2,7
D'altres	5,0		
Total	**100,-**	**Total**	**100,-**

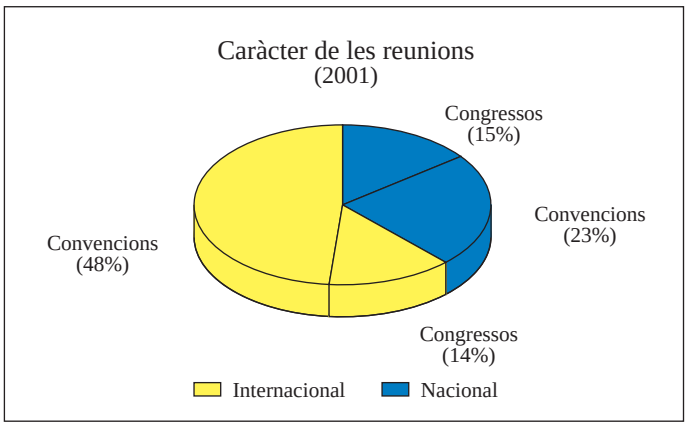

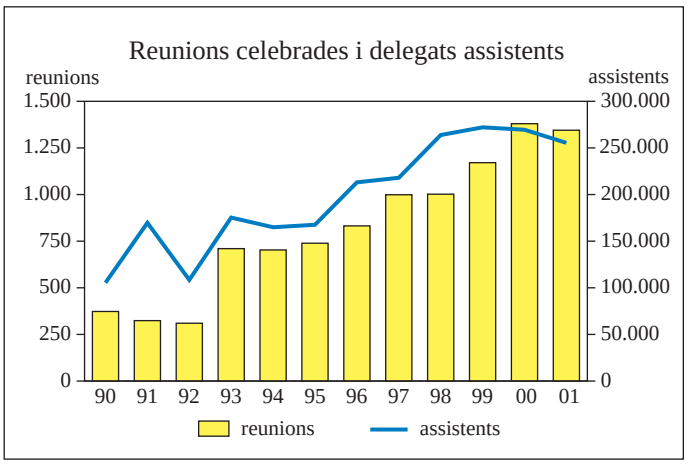

La crisi internacional derivada dels atemptats terroristes va provocar una immediata reducció del tràfic aeri i va afectar l'activitat congressual al final del 2001, estroncant la tendència expansiva que havia caracteritzat aquest sector al llarg dels noranta.

Per bé que les anul·lacions van afectar tant el nombre de reunions celebrades com d'assistents, convé diferenciar d'entrada que l'impacte dels atemptats terroristes es va deixar sentir sobretot en el sector dels congressos, on el nombre de reunions es va reduir un 16,1 per cent i el d'assistents un 24,1 per cent. Una evolució que contrasta notablement amb el manteniment de la trajectòria expansiva dels viatges de convencions i incentius, que creixen un moderat 4,1 per cent en nombre però un notable 13,4 per cent en participants.

Al llarg de 2001 s'ha accentuat la tendència ja detectada en anys anteriors a que els assistents allarguin l'estada mitjana més enllà del previst al programa de la reunió professional o acadèmica amb algun dia dedicat al turisme. Aquest increment de l'estada mitjana –que ja se situa per sobre dels quatre dies– ha provocat un augment del 5,6 per cent dels ingressos derivats d'aquest sector d'activitat, situant-se ja aquest impacte econòmic en 341 milions d'euros. De la resta de dades, destaca la importància de les reunions de caràcter internacional i la presència d'assistents estrangers, que ja representen dos terços del total. Com en anys anteriors, el sector de la medicina, tant en la vessant sanitària com farmacèutica, és el que convoca un major nombre de reunions.

V. Construcció i mercat immobiliari

Consum de ciment

Consum aparent de ciment

	Província de Barcelona		Catalunya	
	Tones	/Cat (%)	Tones	/Esp (%)
1990	2.613.640	68,9	3.793.304	13,3
1991	2.532.335	69,3	3.652.683	12,7
1992	2.502.844	66,8	3.745.209	14,4
1993	2.145.106	68,2	3.143.324	13,8
1994	2.171.980	67,8	3.202.300	13,3
1995	2.198.691	64,0	3.434.545	13,5
1996	2.039.171	61,7	3.306.759	13,4
1997	2.331.280	63,9	3.650.359	13,6
1998	2.691.974	63,4	4.249.230	13,7
1999	2.949.427	62,8	4.692.973	13,6
2000	3.118.434	61,4	5.077.249	13,2
1r.tr.	825.353	63,0	1.309.757	14,0
2n.tr.	796.856	61,4	1.298.440	13,5
3r.tr.	712.641	59,3	1.201.406	13,4
4t.tr.	783.584	61,8	1.267.646	12,1
2001	3.307.519		5.486.361	
1r.tr.	884.248	62,0	1.425.909	14,4
2n.tr.	895.904	60,4	1.482.221	13,3
3r.tr.	735.192	58,1	1.265.000	11,8
4t.tr.	792.175	60,3	1.313.231	12,3
2002				
1r.tr.	898.752	59,9	1.499.711	14,0

Nota: Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per Oficemen.

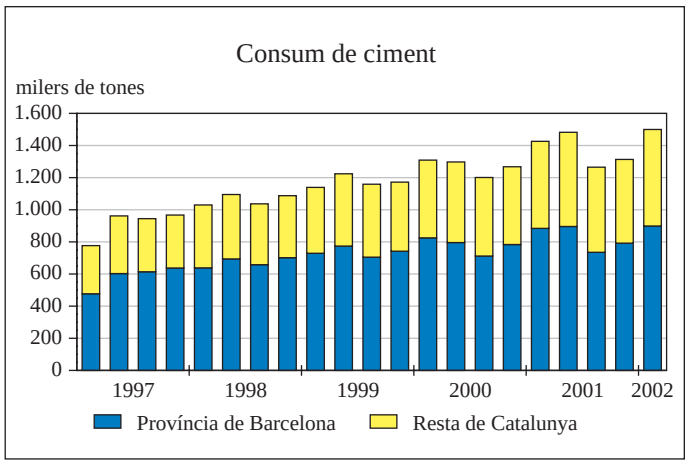

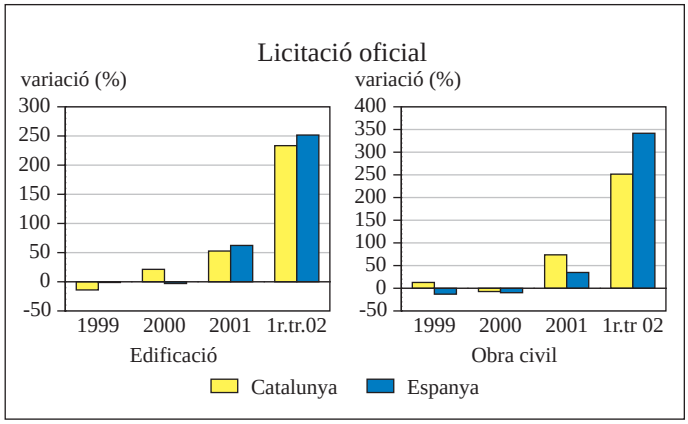

Variació (%)	prov. Barcelona	Catalunya
1r.tr.2002/1r.tr.2001	1,6	5,2
1r.tr.2001/1r.tr.2000	7,1	8,9
2001/2000	6,1	8,1
2000/1999	5,7	8,2

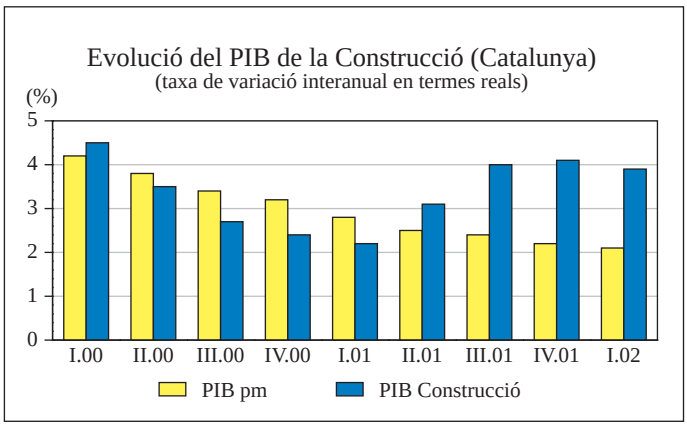

Font: Idescat.

En un context econòmic d'indefinició però clarament menys expansiu que en anys anteriors, la construcció continua sent la branca productiva que més creix.

En conjunt, l'escassa informació disponible corresponent als primers mesos de 2002 apunta cap a una lleu moderació del ritme de creixement de l'activitat del sector. Ara bé, a l'igual que està passant amb d'altres sectors, al costat d'algunes variables que revelen una clara desaceleració del dinamisme n'hi ha d'altres que remunten espectacularment, confirmant que aquests mesos ens trobem en un context econòmic d'indefinició, amb senyals contradictoris que anuncien la fi de la desaceleració però que impedeixen parlar de moment de clara recuperació.

Les últimes dades conegudes del PIB situen el creixement sectorial en un 3,9 per cent a Catalunya i en un 4,6 per cent a Espanya. Un ritme que, a tots dos àmbits, és molt superior al del conjunt de l'economia i que permet que el conjunt del sector de la construcció mantingui força intacta la capacitat arrossegadora de l'activitat econòmica general, tota vegada que ni els serveis ni molt menys la indústria estan en condicions d'assumir a hores d'ara un relleu d'aquest lideratge.

En aquests moments, tant l'obra pública com la construcció residencial estan contribuint al dinamisme del sector. En el primer cas, les dades del primer trimestre revelen un extraordinari creixement atribuïble tant al calendari –pressupostari i d'execució– que requereixen les obres que es fan per licitació pública, com al moment expansiu d'algunes obres; com a exemple, una partida tan important com la de carreteres –que aquest primer trimestre d'enguany concentra un 63,4 per cent del total de l'enginyeria civil a Espanya– creix un 150 per cent en termes interanuals. La construcció residencial, per la seva banda, es manté en uns nivells de producció força elevats després d'haver deixat enrera el màxim cíclic que s'assolí a finals de la dècada passada. L'evolució del consum de ciment reflecteix perfectament aquests elevats nivells de producció, ja que si bé s'ha alentit notablement el ritme de creixement, les dades provisionals de què disposem indiquen que s'ha tornat a assolir un nou màxim històric.

Construcció d'habitatges

Període	Barcelona		Resta RMB		Regió Metropolitana		Resta Catalunya		Catalunya	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1990	2.724	2.431	14.841	15.988	17.565	18.419	19.797	24.105	37.362	42.524
1991	2.157	2.503	14.725	14.403	16.882	16.906	16.468	20.488	33.350	37.394
1992	2.819	4.103	15.217	12.189	18.036	16.292	16.265	14.688	34.301	30.980
1993	2.336	2.708	18.953	15.114	21.289	17.822	14.678	15.857	35.967	33.679
1994	2.756	2.130	22.876	16.720	25.632	18.850	16.810	13.964	42.442	32.814
1995	3.109	2.641	22.161	19.299	25.270	21.940	17.926	14.607	43.196	36.547
1996	4.088	2.540	25.580	22.316	29.668	24.856	17.179	14.956	46.847	39.812
1997	5.314	3.740	32.445	21.817	37.759	25.557	20.542	14.933	58.301	40.490
1998	6.458	3.918	36.280	25.711	42.738	29.629	29.038	17.820	71.776	47.449
1999	6.558	3.696	33.717	24.548	40.275	28.244	37.993	21.631	78.268	49.875
2000	4.745	4.543	32.205	23.966	36.950	28.509	37.675	25.715	74.625	54.224
1r. tr.	1.362	1.372	9.570	5.198	10.932	6.570	10.431	6.405	21.363	12.975
2n.tr.	1.196	980	9.788	7.263	10.984	8.243	11.388	7.686	22.372	15.929
3r.tr.	983	886	5.189	5.170	6.172	6.056	7.355	5.820	13.527	11.876
4t.tr.	1.204	1.305	7.658	6.335	8.862	7.640	8.501	5.804	17.363	13.444
2001	4.493	4.043	27.110	26.561	31.603	30.604	33.288	25.911	64.891	56.515
1r. tr.	847	893	7.180	6.897	8.027	7.790	9.878	7.269	17.905	15.059
2n.tr.	1.299	1.158	6.758	8.035	8.057	9.193	8.601	7.308	16.658	16.501
3r.tr.	761	703	5.841	5.362	6.602	6.065	6.528	5.354	13.130	11.419
4t.tr.	1.586	1.289	7.331	6.267	8.917	7.556	8.281	5.980	17.198	13.536
2002										
1r. tr.	1.257	1.070	6.989	6.480	8.246	7.550	8.925	5.719	17.171	13.269

Notes: fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions. No es comptabilitzen els habitatges públics en la seva totalitat.
Font: Explotació dels visats d'obra residencial i dels certificats finals d'obra dels Col.legis d'Aparelladors de Catalunya. Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

	Barcelona		Resta RMB	
Variació (%)	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1r.tr.2002/1r.tr.2001	48,4	19,8	–2,7	–6,0
1r.tr.2001/1r.tr.2000	–37,8	–34,9	–25,0	32,7
2001 / 2000	–5,3	–11,0	–15,8	10,8
2000 / 1999	–27,6	22,9	–4,5	–2,4

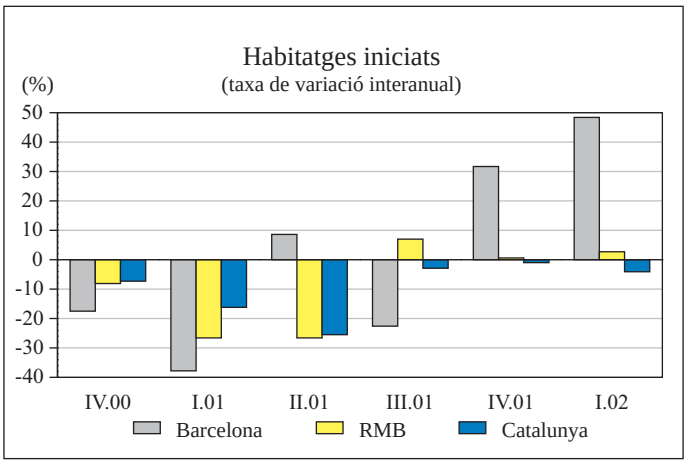

Dins de la trajectòria descendent que viu la construcció residencial d'ençà el 2000, el nivell general d'activitat manté una evolució força favorable.

Si les dades de finals de 2001 ja feien pensar que el més que anunciat descens de l'activitat s'estava registrant amb una intensitat inferior a l'esperada, les dades del primer trimestre de 2002 han vingut a confirmar que no es pot parlar tant de retracció com d'una irregular pèrdua de ritme. I és irregular perquè mentre a alguns àmbits es detecta una tendència descendent més o menys intensa, a d'altres hi ha un constant ball de signes –amb oscil·lacions trimestrals que van de revifaments a sotracs considerables–, del que només es pot destacar una lleu tendència contractiva de fons.

Si bé el nivell de producció d'habitatges és clarament inferior al màxim del trienni final de la dècada passada, per a sorpresa de molts amb aquest ja són dos els trimestres consecutius amb alguns repunts significatius de la xifra d'habitatges iniciats. Uns repunts que, en la major part dels casos, compensen importants davallades anteriors, però que en definitiva situen els nivells de producció a l'alçada del període previ al màxim cíclic assolit, al voltant d'un 15 per cent per sota dels màxims assolits tant a Barcelona com a la regió metropolitana o a Catalunya.

Habitatges iniciats als grans municipis de la RMB

	1r.tr. 2002	2001	Variació (%)[1]
Barcelona	1.257	4.493	15,9
l'Hospitalet de Llobregat	174	410	–20,4
Badalona	333	1.253	56,7
Sabadell	396	1.876	2,7
Terrassa	662	2.370	–5,3
Santa Coloma de Gramenet	54	271	7,1
Mataró	196	804	7,8
Cornellà de Llobregat	55	553	–55,2
Sant Boi de Llobregat	52	513	–24,3
el Prat de Llobregat	87	162	30,8
Rubí	219	688	–19,7
Viladecans	113	469	22,0
Granollers	40	235	–19,2
Cerdanyola del Vallès	288	285	23,5
Total municipis grans	**3.926**	**14.382**	**3,9**
Total RMB	**8.246**	**31.603**	**–6,5**
Total Catalunya	**17.171**	**64.891**	**–9,9**

1. Variació interanual dels darrers dotze mesos.
Font: Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

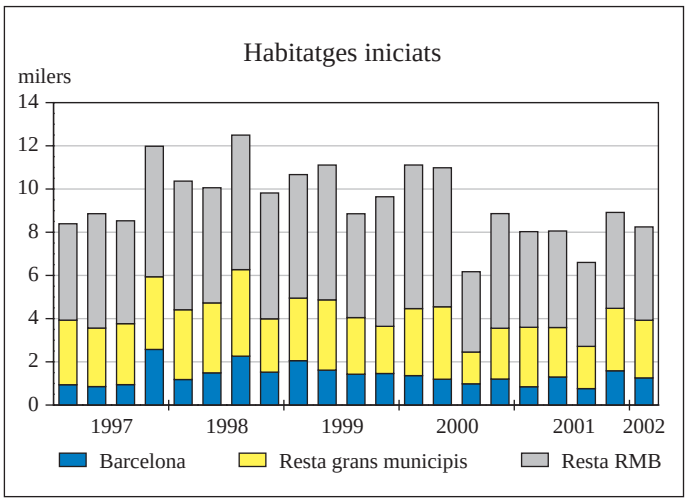

Aquesta desacceleració d'intensitat moderada contrasta amb la fi de l'anterior fase de creixement, que fou rematada amb una espectacular caiguda dels nivells d'activitat. Tot apunta a que al darrera d'aquest aterratge suau hi ha la resistència dels promotors a trencar amb la inèrcia expansiva dels anys precedents, en part perquè els hi deu costar reduir la dimensió d'unes empreses que en aquests moments continuen donant beneficis tal com estan, però sobretot perquè no acaben de veure que la demanda s'afebleixi tant com s'havia anunciat. De moment, ni la desacceleració econòmica, ni el deteriorament dels indicadors d'ocupació, ni la definitiva implantació de l'euro, ni el canvi d'orientació dels tipus d'interès –encara molt lleu–, han provocat una retracció clara de la demanda. Ni tan sols en casos com el de Barcelona o la seva conurbació, on les importants revaloritzacions dels actius immobiliaris han fet créixer notablement l'esforç per accedir a un habitatge en propietat.

Habitatges iniciats a les comarques de la RMB

	2000	2001	1r.tr. 2002
Alt Penedès	1.316	1.479	277
Baix Llobregat	7.550	5.292	1.393
Barcelonès	6.783	6.528	1.824
Garraf	2.807	1.826	441
Maresme	4.579	4.168	1.054
Vallès Occidental	9.641	8.819	2.197
Vallès Oriental	4.274	3.491	1.060

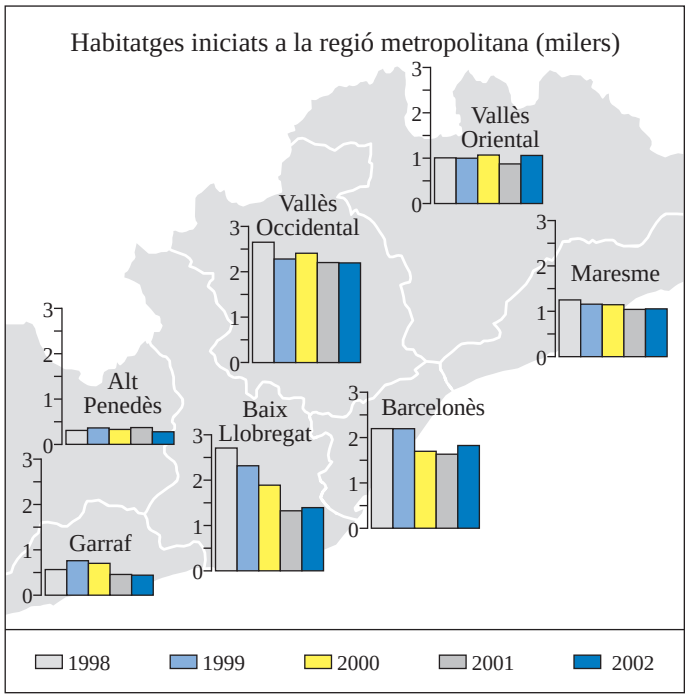

Nota: les dades són mitjanes trimestrals.

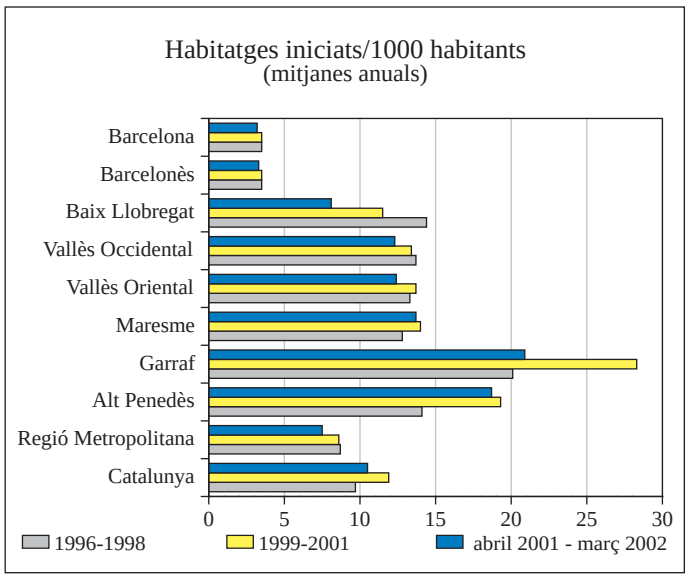

Habitatges iniciats i acabats a Barcelona

	iniciats				Acabats			
	2000	2001	1r.tr. 2002	Var (%)[1]	2000	20001	1r.tr. 2002	Var (%)[1]
1. Ciutat Vella	80	542	84	323,1	158	95	39	–23,0
2. l'Eixample	323	472	175	59,1	373	557	62	–23,8
3. Sants-Montjuïc	438	430	60	–6,8	349	464	21	64,0
4. Les Corts	114	112	25	150,0	73	76	34	45,7
5. Sarrià-Sant Gervasi	117	282	46	38,8	361	199	22	–59,8
6. Gràcia	137	219	20	46,1	213	136	36	18,5
7. Horta-Guinardó	288	294	59	–11,1	239	232	76	–16,5
8. Nou Barris	220	363	95	114,7	280	90	59	–38,2
9. Sant Andreu	1.199	290	491	–36,6	631	453	249	48,4
10. Sant Martí	1.802	1.467	201	2,4	1.832	1.731	472	14,3
Sense dades	27	22	1	29,4	34	10	0	–64,0
Barcelona	**4.745**	**4.493**	**1.257**	**15,9**	**4.543**	**4.043**	**1.070**	**3,8**

1. Variació interanual dels darrers dotze mesos.

Projectes d'habitatges visats pel Col·legi d'Arquitectes (Província de Barcelona)

Any	1r.trim	2n.trim	3r.trim	4t.trim	Total
			Nous		
1990	6.104	5.482	5.059	3.844	20.489
1991	5.521	5.558	4.728	5.763	21.570
1992	5.652	6.150	5.936	4.130	21.868
1993	4.959	6.826	4.803	6.142	22.730
1994	6.337	7.329	6.970	7.108	27.744
1995	7.547	6.801	10.154	6.382	30.884
1996	9.099	9.066	7.780	8.813	34.758
1997	10.894	11.518	10.238	13.205	45.855
1998	19.164	7.558	8.671	10.404	45.797
1999	12.731	14.656	12.290	12.195	51.872
2000	12.500	14.984	8.654	9.221	45.359
2001	10.912	10.876	9.585	10.398	41.771
2002	11.012				
			Rehabilitats		
1996	652	1.202	1.006	1.316	4.176
1997	916	1.139	1.061	2.153	5.269
1998	1.807	952	1.242	1.542	5.543
1999	2.263	2.506	1.972	2.571	9.312
2000	2.219	2.411	1.677	1.692	7.999
2001	2.256	2.057	1.522	2.152	7.987
2002	2.007				

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Nous	Rehabilitats
1r.tr.2002/1r.tr.2001	–1,1	0,9	–11,0
1r.tr.2001/1r.tr.2000	–10,5	–12,7	1,7
2001 / 2000	–6,7	–7,9	–0,2
2000 / 1999	–12,8	–12,6	–14,1

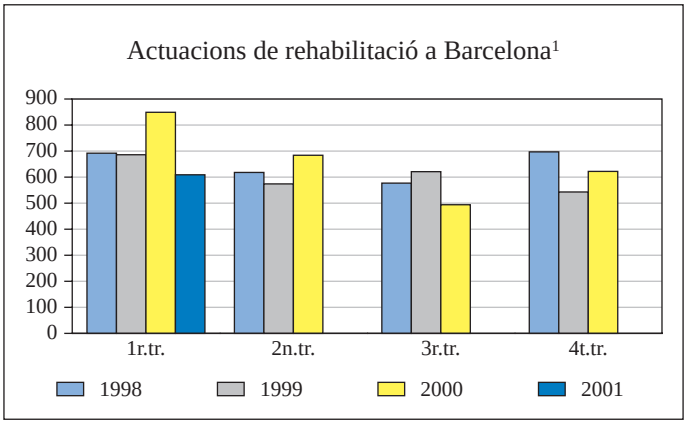

1. Sol·licituds de subvenció presentades a la campanya "Barcelona posa't guapa".
Font: Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.

Potser la clau explicativa s'hauria de llegir en sentit invers: els promotors descompten la caiguda de la demanda –que es produiria més tard del que s'havia anunciat–, i per això avancen tots els projectes en cartera que poden. Aquesta hipòtesi concordaria amb estudis que sostenen que el nivell actual dels tipus d'interès actua com a garant contra un hipotètic desplom dels preus de venda, que és exactament el que succeí després de les fortes puges de preus de la segona meitat dels vuitanta i que va provocar dificultats financeres serioses a constructors de dimensió mitjana i petita a qui els va costar molt acabar de donar sortida als seus productes.

L'anàlisi de les dades en detall desvela importants diferències territorials. Els repunts anteriorment esmentat són especialment rellevants a Barcelona, amb dos trimestres seguits creixent per sobre del 30 per cent, i a d'altres municipis del Barcelonès. De la resta de comarques metropolitanes, també el Maresme, el Vallès Oriental i el Garraf se situen aquest trimestre en la banda expansiva, a diferència del que succeí el trimestre precedent, quan foren el Vallès Occidental i l'Alt Penedès les que registraren augments de més del 20 per cent. En termes anuals, es confirma que dins d'una tònica de descens a la regió metropolitana –amb una disminució d'un 6,5 per cent en relació amb un any enrera–, hi ha dues comarques amb un notable dinamisme: el Barcelonès i l'Alt Penedès, que creixen un 16,4 i un 12,9 per cent respectivament. La trajectòria que segueixen la resta de comarques catalanes té un signe moderadament negatiu, si bé hi ha alguna zona turística i rural –a les Terres de l'Ebre i al Pirineu Occidental– que registra una dinàmica clarament expansiva.

Sostre previst a les llicències d'obres aprovades

(m²)

	Sostre nou							Reforma i Ampliació	Total[1]
	Residencial	Aparcament	L. comercials	Oficines	Equip. i hotels	Indús. i altres	Total nou		
1990	451.787	629.003	241.413	267.339	301.827	111.789	2.003.158	202.625	2.205.783
1991	252.847	435.874	122.016	202.940	127.512	55.567	1.196.756	147.425	1.344.181
1992	192.105	278.695	110.557	86.292	82.541	50.917	801.107	194.087	995.194
1993	286.341	507.874	119.905	105.890	106.016	57.222	1.183.248	375.741	1.558.989
1994	230.622	355.673	70.140	14.975	58.245	30.403	760.058	243.554	1.003.612
1995	337.926	430.047	193.079	11.795	56.219	37.633	1.066.699	304.241	1.370.940
1996	298.914	202.588	86.594	19.358	39.660	16.612	663.726	325.598	1.080.468
1997	555.174	437.184	230.673	22.627	56.765	108.859	1.411.282	325.985	1.737.267
1998	579.302	281.106	102.442	16.277	91.198	73.465	1.143.790	422.608	1.566.398
1999	629.971	337.405	114.534	19.021	89.231	171.061	1.361.223	414.364	1.775.587
2000	475.622	273.148	102.670	19.227	119.069	147.632	1.137.368	413.722	1.551.090
1r.tr.	176.377	91.855	36.772	9.895	5.257	17.589	337.745	123.944	461.689
2n.tr	114.028	70.085	29.865	1.173	27.786	60.111	303.048	95.087	398.135
3r.tr.	80.723	46.892	14.228	6.982	21.824	35.594	206.243	102.110	308.353
4t.tr.	104.494	64.316	21.805	1.177	64.202	34.338	290.332	92.581	382.913
2001	410.128	266.943	65.158	74.848	175.902	135.695	1.128.674	397.668	1.526.342
1r.tr.	124.324	63.652	18.268	4.156	26.980	37.438	274.818	105.879	380.697
2n.tr.	65.963	61.292	12.171	46.693	28.918	57.418	272.455	86.234	358.689
3r.tr.	106.356	58.798	12.313	0	8.463	19.840	205.770	91.758	297.528
4t.tr.	113.485	83.201	22.406	23.999	111.541	20.999	375.631	113.797	489.428
2002									
1r.tr.	137.331	74.409	16.480	4.500	54.114	22.367	309.201	101.440	410.641

1. A partir de 1996 canvia la classificació per usos i en els diferents epígrafs es comptabilitzen els usos assignats per plantes. El total recull la resta d'usos i per això pot ser superior al sostre nou més el de reforma i ampliació.
Les dades dels darrers dotze mesos de tots els quadres d'aquest apartat són provisionals.
Font (de totes les dades d'aquest apartat): Direcció d'Actuació Urbanística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Nous	Ref. i ampl.
1r.tr.2002/1r.tr.2001	7,9	12,5	–4,2
1r.tr.2001/1r.tr.2000	–17,5	–18,2	–14,6
2001 / 2000	–1,6	–0,8	–3,9
2000 / 1999	–12,6	–16,4	–0,2

Els edificis d'habitatges i els destinats a hotels donen un nou impuls a la construcció d'obra nova.

El procés de reducció progressiva de l'edificació d'obra nova avançat per les llicències d'edificació d'ençà l'estiu del 2000 sembla haver-se suavitzat notablement en els darrers mesos. Si el darrer trimestre de l'any passat s'havien aprovat llicències per a la construcció de més de 375.000 m² de sostre nou –el volum trimestral més elevat del bienni 2000-2001– durant els primers tres mesos d'enguany s'ha tornat a superar la cota dels 300.000 m². Dos trimestres consecutius de creixement interanual serien suficients, en un entorn econòmic i amb unes expectatives més favorables, per esperar un canvi de tendència de cara a consolidar el volum de cent mil m² de sostre nou de mitjana mensual que s'ha assolit durant el darrer quinquenni de forta expansió. Especialment, si succeeix que la mitjana trimestral d'aquests darrers sis mesos no desmereix de la dels anys més expansius de la darrera dècada.

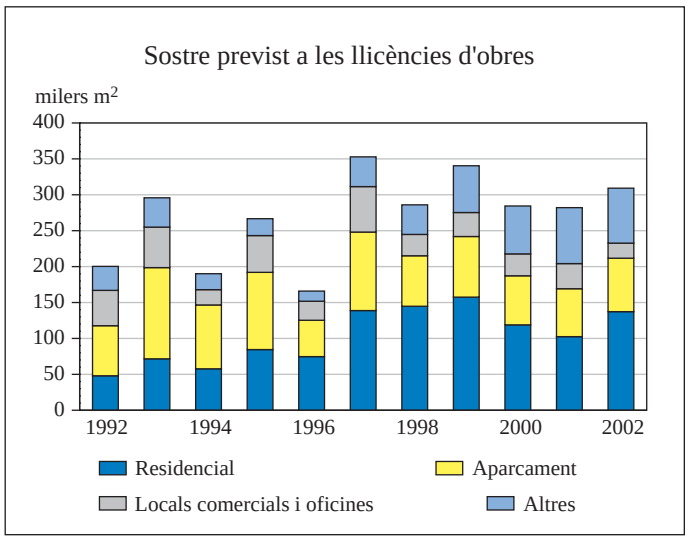

Nota: les dades de 2002 corresponen al 1r. trimestre, i les anteriors són mitjanes trimestrals.

Habitatges i places d'aparcament

	Habitatges			Places d'aparcament
	Nous	Amp. i reforma	Total	
1992	1.815	98	1.913	11.499
1993	2.761	689	3.450	19.609
1994	2.483	349	2.832	14.202
1995	3.978	927	4.905	15.642
1996	3.348	1.053	4.401	6.521
1997	5.795	874	6.669	15.199
1998	6.112	1.297	7.409	10.336
1999	6.663	944	7.607	11.682
2000	5.005	899	5.904	10.676
2001	4.322	559	4.881	9.586
1r.tr.	1.305	96	1.401	2.309
2n.tr	607	190	797	1.902
3r.tr	1.137	94	1.231	2.624
4t.tr.	1.273	179	1.452	2.751
2002				
1r.tr.	1.193	244	1.437	1.855

Variació (%)	Habitatges		
	Total	Nous	Ref. i ampl.
1r.tr.2002/1r.tr.2001	2,6	–8,6	154,2
1r.tr.2001/1r.tr.2000	–29,1	–28,1	–40,0
2001 / 2000	–17,3	–13,6	–37,8
2000 / 1999	–22,4	–24,9	–4,8

Aquest augment d'obra nova prevista es concentra majoritàriament en la construcció de sostre per a usos residencials, aparcaments, equipaments i hotels. El sostre destinat directament a l'activitat econòmica –amb l'excepció de l'hotelera– concentra menys del quinze per cent del sostre previst a les llicències aprovades durant el primer trimestre. Sembla que l'alentiment del creixement econòmic està frenant la promoció de sostre per a oficines, locals comercials i activitat industrial.

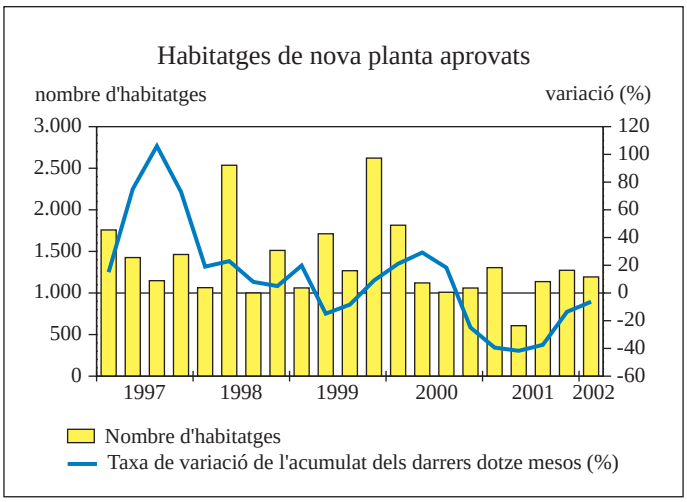

Si a les previsions d'obra nova hom hi afegeix les de reforma i ampliació –més de cent mil m²–, el total de sostre a construir o reformar supera per segon trimestre consecutiu els 410.000 m², gairebé un vuit per cent més que un any abans. Igual que en el cas de les llicències de nova construcció, els volums d'obra aprovats en la modalitat de reforma i ampliació se situen també en la mitjana dels darrers anys, lleument per sobre dels cent mil m² trimestrals. Amb la particularitat que en aquest cas es tracta de màxims històrics.

A diferència d'altres vegades, en les que hi ha una categoria de sostre que té un paper protagonista, la pluralitat i diversitat de projectes són els trets distintius de les dades del primer trimestre d'enguany. Vegem-ho en detall. Pel que fa al sostre destinat a habitatges, s'han aprovat gairebé setanta projectes, la immensa majoria dels quals correspon a promocions de dimensió petita o mitjana. N'hi ha també de gran dimensió, i, en particular, destaquen cinc projectes de promoció institucional (Patronat Municipal de l'Habitatge, Incasol i Regesa) destinats a habitatges protegits, habitatges de lloguer per a joves o bé a zones on el parc està molt deteriorat. També destaca la construcció de cinc nous hotels, tres d'ells a l'Eixample, dues residències geriàtriques i un gran complex esportiu. La categoria de reformes inclou una miscel·lània de projectes, que va des de la rehabilitació de les Reials Drassanes o la restauració de la façana del Palau de la Generalitat a la instal·lació d'un restaurant a la torre de Sant Sebastià, la reforma i canvi d'ús de la Torre Catalunya per condicionar-la com a hotel o la reforma d'alguns dels edificis que componen l'Hospital Militar.

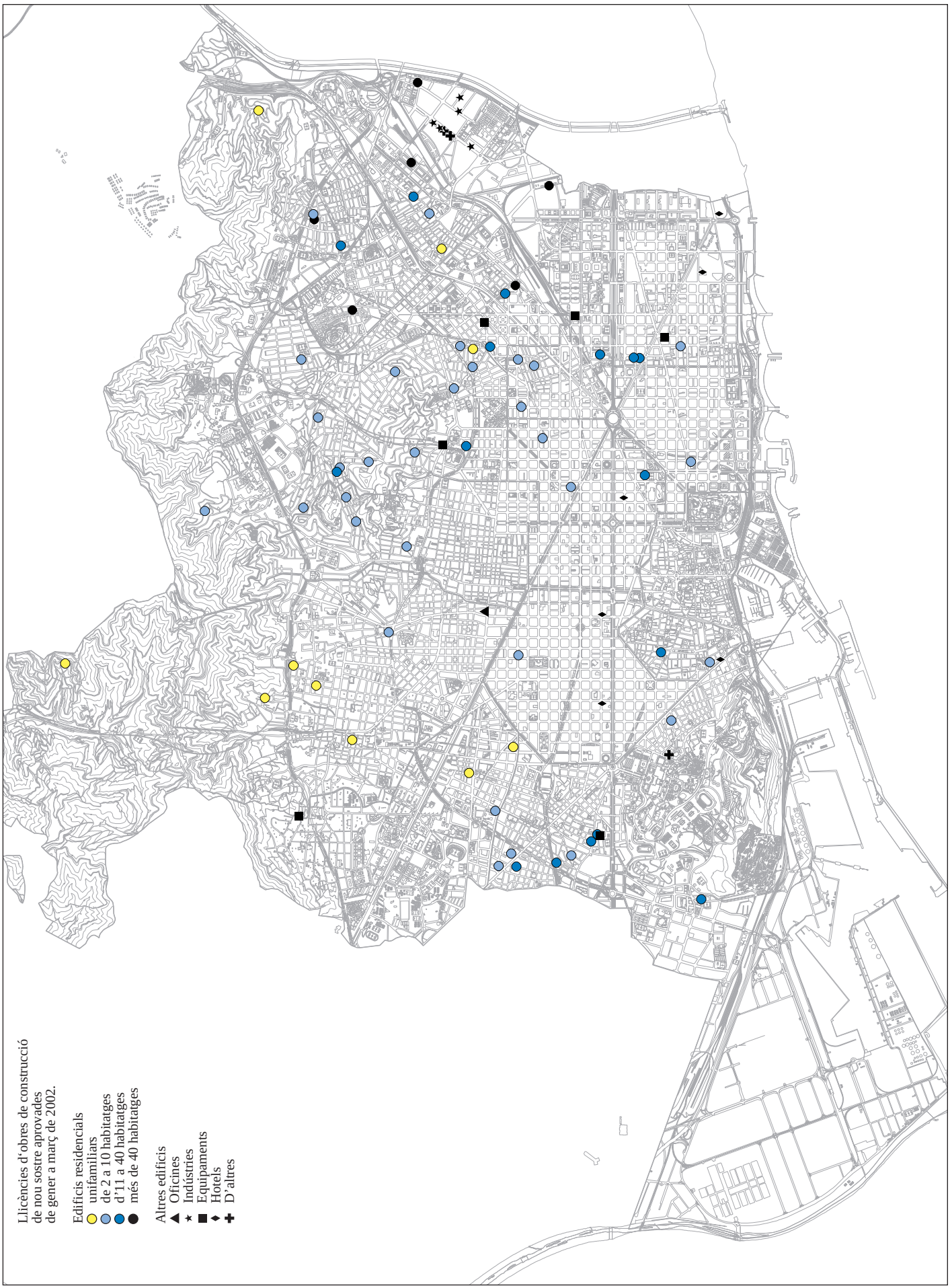

Font: Servei de Control de l'Edificació de l'Ajuntament de Barcelona. Elaborat per IdBC-IMI.

Preu mitjà declarat dels locals d'oficines

	1997	1998	1999	2000	2001
	(€/m ²/mes)				
1. Ciutat Vella	5,45	5,50	5,99	8,01	8,95
2. l'Eixample	6,17	6,86	6,99	8,36	9,26
3. Sants-Montjuïc	5,79	5,27	5,85	6,89	8,24
4. Les Corts	6,77	8,14	7,08	8,50	9,52
5. Sarrià-Sant Gervasi	6,49	6,72	7,00	8,83	9,71
6. Gràcia	5,34	5,63	6,55	8,53	9,53
7. Horta-Guinardó	5,36	5,57	6,13	8,90	8,49
8. Nou Barris	6,66	6,42	6,53	6,96	7,83
9. Sant Andreu	5,23	5,54	5,82	6,80	7,79
10. Sant Martí	3,96	5,65	5,01	5,99	7,21
Barcelona	**5,86**	**6,39**	**6,66**	**8,11**	**9,40**
Preu màxim de les oficines a l'Eix Central de Negocis	13,80	14,40	20,40	22,00	27,04

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Superfície mitjana dels locals d'oficines

	1997	1998	1999	2000	2001
	(m²)				
1. Ciutat Vella	125	106	67	64	117
2. l'Eixample	128	128	120	128	122
3. Sants-Montjuïc	118	103	71	90	123
4. Les Corts	139	122	124	157	165
5. Sarrià-Sant Gervasi	104	123	114	149	104
6. Gràcia	112	103	72	150	103
7. Horta-Guinardó	75	123	77	60	66
8. Nou Barris	72	84	115	75	74
9. Sant Andreu	97	76	104	97	162
10. Sant Martí	195	132	160	147	140
Barcelona	**127**	**120**	**110**	**123**	**118**

Principals activitats a desenvolupar als locals d'oficines i similars llogats a Barcelona (2n. sem. 2001)

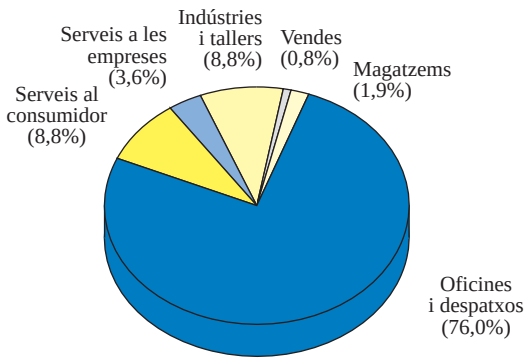

Els preus de lloguer de les oficines mantingueren la tendència a l'alça al llarg del 2001 malgrat l'alentiment del creixement econòmic.

El mercat immobiliari d'oficines barceloní es caracteritzà durant l'any passat per un notable dinamisme, que es va manifestar tant en l'increment de les operacions realitzades –un 12,8 per cent en relació amb l'any 2000– com en un augment del preus de lloguer, amb un increment mitjà del 15,9 per cent. Aquestes dades, que provenen d'un estudi realitzat a partir dels contractes de lloguer registrats a la Cambra de la Propietat en tot tipus d'edificis, se situen en la mateixa ona que les dades provinents d'estudis realitzats en edificis exclusius de primera categoria, on l'increment dels preus ha estat lleugerament superior.

El mercat d'oficines de Barcelona continua el procés d'ampliació i transformació que es va registrar durant els noranta. Si en la dècada passada el repte va consistir en ampliar una oferta que resultava extraordinàriament escassa i cara per una demanda creixent en una ciutat que s'incorporava a bon ritme a l'economia europea i a una estructura productiva amb un pes creixent dels serveis, en l'actualitat el repte consisteix en l'adaptació de l'oferta a les necessitats de les empreses de la nova economia.

La prioritat no és ja disposar de superfícies àmplies o d'unificar centres de treball dispersos per la ciutat en un únic edifici, sinó que es busquen serveis integrals, flexibilitat de l'espai per adaptar-lo a plantilles versàtils, i, sobretot, espais capaços d'adaptar-se als darrers avanços tecnològics. Molts dels projectes actualment en marxa a la ciutat com la transformació de l'espai 22@, les noves oficines a Diagonal Mar o els gratacels projectats al cantó llevant de la Diagonal vindran a incrementar la disponibilitat d'espais adaptats a aquests requeriments.

Pel que fa a les empreses demandants d'espais, s'estan produint canvis interessants fruit de les transformacions econòmiques recents: les grans fusions del sector financer dels darrers anys o la introducció gradual de la banca i d'altres serveis per internet han despoblat gradualment d'oficines bancàries eixos tradicionals com el Passeig de Gràcia, que s'ha convertit en un aparador de botigues d'alta categoria. Durant l'any passat, les empreses que han mostrat més interès per llogar espais d'oficines són les corresponents al sector dels serveis, els industrials i la nova economia. Des del punt de vista territorial, els preus continuen sent més elevats a la zona centre i als eixos de negocis tradicionals, mentre que a zones de nou desenvolupament i molta oferta nova com Sant Martí, els preus es mantenen per sota de la mitjana de la ciutat.

Lloguer de locals comercials

Preu mitjà de lloguer dels locals comercials

	1997	1998	1999	2000	2001
	(€/m ²/mes)				
1. Ciutat Vella	5,84	6,69	7,71	7,85	7,76
2. l'Eixample	6,57	7,90	8,39	7,89	9,49
3. Sants-Montjuïc	5,72	6,70	6,96	7,56	7,16
4. Les Corts	7,11	7,62	7,94	7,89	8,58
5. Sarrià-Sant Gervasi	6,70	6,85	7,90	8,14	8,93
6. Gràcia	6,17	6,19	6,94	7,25	7,18
7. Horta-Guinardó	5,87	6,06	6,88	7,58	7,26
8. Nou Barris	6,16	6,52	6,88	6,98	7,19
9. Sant Andreu	5,49	6,71	6,89	7,04	7,50
10. Sant Martí	4,90	5,60	6,14	5,90	6,21
Barcelona	**6,06**	**6,73**	**7,36**	**7,54**	**7,98**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Superfície mitjana dels locals comercials llogats

	1997	1998	1999	2000	2001
	(m²)				
1. Ciutat Vella	104	75	90	104	105
2. l'Eixample	143	139	147	182	130
3. Sants-Montjuïc	102	89	90	90	93
4. Les Corts	127	89	138	109	114
5. Sarrià-Sant Gervasi	117	113	124	131	133
6. Gràcia	98	75	77	112	83
7. Horta-Guinardó	87	64	74	78	87
8. Nou Barris	78	84	100	85	84
9. Sant Andreu	122	93	123	118	124
10. Sant Martí	158	101	122	152	203
Barcelona	**120**	**98**	**112**	**126**	**120**

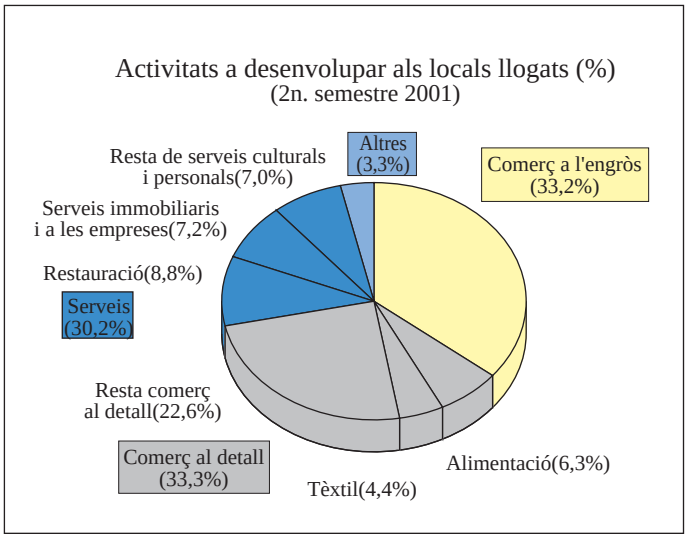

Les zones on continua l'expansió de l'immobiliari comercial registren uns augments de preus molt moderats que contrasten amb els forts creixements que es registren a les zones centrals de teixit urbà consolidat.

L'etapa de creixement econòmic que ha caracteritzat l'economia espanyola al llarg de la segona meitat dels noranta ha estat assentada, en bona mesura, en el ferm creixement del consum privat. La millora de les taxes d'ocupació al mercat laboral i els bons resultats de les empreses van derivar en un augment de la renda familiar disponible, que, a banda de propiciar l'endeutament en actius immobiliaris, es va traduir en una forta expansió del consum tradicional i del segment del lleure.

Aquest escenari expansiu ha afavorit l'evolució de l'immobiliari comercial, que a Barcelona s'ha materialitzat en una doble vessant. Per una banda, s'ha intensificat la modernització i dinamització dels eixos comercials tradicionals, un instrument de cohesió social molt important. Per una altra banda, s'ha avançat en la implantació de grans centres comercials en els que té cada cop més cabuda l'espai destinat al lleure. Així, als grans centres oberts al llarg dels noranta s'hi ha afegit dos de nous aquesta tardor. Un d'ells és el centre lúdic Heron City, que amb més de 34.000 m² incorpora setze sales de cinema, un hotel, aparcament i diversos espais lúdics i de restauració. L'altre centre nou és Diagonal Mar, que en més de cent mil m² de sostre conté divuit sales de cinema, un hipermercat, prop de 250 botigues i espais de restauració i aparcament. A banda de les particularitats tècniques del projecte, destaca d'aquest centre que ha entrat en funcionament abans que s'hagin acabat els habitatges, i en aquests moments està actuant de pol d'atracció en la urbanització de nou barri que està prenent cos al cantó llevant de la Diagonal.

Com és lògic, l'obertura de dos centres com aquests afecta el teixit comercial existent als barris colindants i els hàbits de consum i de lleure dels veïns. Pel que fa als preus de lloguer dels locals, no s'ha observat cap daltabaix important als districtes on s'ubiquen, Nou Barris i Sant Martí. En canvi, a l'Eixample sí s'ha registrat un increment molt notable dels lloguers –superior al 20 per cent. Un augment que en part permet recuperar el retrocés de l'any anterior però que bàsicament respon al creixent atractiu que exerceixen algunes botigues d'alta categoria ubicades als eixos principals tant per residents com per visitants, especialment turistes estrangers.

VI. Ocupació, oferta d’activitat econòmica i salaris

Evolució de la població activa

Període	Barcelona			Regió Metropolitana			Catalunya		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
31 des. 92	703.983	408.313	295.670	1.745.789	1.078.796	666.993	2.492.300	1.539.600	952.700
31 des. 93	695.445	392.369	303.076	1.832.178	1.100.148	732.030	2.573.700	1.549.800	1.023.900
31 des. 94	686.907	393.837	293.070	1.850.809	1.103.738	747.071	2.617.400	1.574.300	1.043.100
31 des. 95	678.369	376.385	301.984	1.871.244	1.104.763	766.481	2.663.500	1.580.600	1.082.900
31 des. 96	679.737	377.372	302.365	1.896.387	1.119.434	776.953	2.696.600	1.597.000	1.099.600
31 des. 97	676.063	369.574	306.489	1.881.223	1.110.390	770.833	2.691.000	1.590.600	1.100.400
31 des. 98	672.146	370.998	301.148	1.864.870	1.090.018	774.852	2.692.300	1.576.500	1.115.800
31 des. 99	670.120	364.476	305.644	1.856.450	1.073.253	783.197	2.686.700	1.552.500	1.134.200
31 març 00	671.270	370.850	300.420	1.861.200	1.072.560	788.640	2.689.900	1.551.300	1.138.600
30 juny 00	671.400	372.950	298.450	1.861.860	1.067.140	794.720	2.704.100	1.555.200	1.148.900
30 set. 00	672.780	372.070	300.710	1.867.520	1.069.560	797.960	2.738.600	1.573.800	1.164.800
31 des.00	677.050	371.550	305.500	1.885.240	1.079.420	805.820	2.731.400	1.572.300	1.159.100
31 març 01	717.700	392.990	324.710	2.023.500	1.171.450	852.050	2.972.900	1.729.000	1.243.900
30 juny 01	722.600	394.220	328.380	2.042.200	1.183.210	858.990	3.029.600	1.767.550	1.262.050
30 set. 01	723.000	392.150	330.850	2.042.500	1.189.800	852.700	3.048.200	1.775.920	1.272.280
31 des. 01	719.600	391.460	328.140	2.034.400	1.180.380	854.020	3.024.400	1.756.640	1.267.760
31 març 02	722.000	393.510	328.490	2.040.100	1.192.900	847.200	3.032.700	1.774.900	1.257.800

Nota: El canvi metodològic que incorpora l'EPA a partir del 2002 trenca la sèrie història de la població activa. Les dades del 2001 han estat recalculades segons la nova metodologia. Les dades dels últims cinc trimestres són provisionals.
Font: Enquesta de Població Activa per a Catalunya i estimació pròpia a partir d'aquesta mateixa font per a Barcelona i RMB.

Variació	març 2002/ març 2001	des. 2001/ des.2000	des. 2000/ des.1999
Barcelona			
Total actius	0,6	–1,9	1,0
Homes	0,1	–2,7	1,9
Dones	1,2	–0,8	0,0
RMB			
Total actius	0,8	–2,6	1,6
Homes	1,8	–1,3	0,6
Dones	–0,6	–4,3	2,9

A banda dels efectes dels canvis metodològics en els resultats d'algunes de les principals magnituds del mercat laboral, el 2002 s'inicia sota el signe de l'augment de l'atur i l'alentiment progressiu de la creació d'ocupació.

El darrer canvi metodològic introduït a l'Enquesta de Població Activa ha estat prou important i general com per provocar la ruptura de sèries bàsiques per a l'anàlisi econòmica com ara les d'actius, ocupats i atur estimat, alhora que limita a un exercici purament teòric la possibilitat de refer-les. Una ruptura sempre indesitjable que, en aquest cas concret i a partir de l'escassa informació disponible en el moment de tancar aquesta edició, sembla relativament assumible atès que el saldo resultant dels impactes dels diferents canvis introduïts corregeix les principals magnituds i les corresponents taxes en la direcció que moltes evidències reclamaven des de feina molts anys. En la pràctica, aquest canvi metodològic afecta directament les taxes d'atur i les nostres estimacions de la població activa metropolitana i també, però menys intensament, la de Barcelona, atès que aquesta ja incorporava alguns dels elements ara considerats a tots els àmbits.

Taxes d'activitat i d'ocupació (Barcelona)

Període	Total	Homes	Dones
	Taxa d'activitat		
1996 (padró)	66,7	77,7	56,3
4t.tr.1998	68,5	79,7	58,5
4t.tr.1999	68,7	78,1	60,1
1r.tr.2000	67,9	77,4	59,1
2n.tr.2000	68,2	78,4	58,7
3r.tr.2000	69,1	79,1	59,8
4t.tr.2000	69,5	79,5	60,3
1r.tr.2001	69,5	79,6	60,2
2n.tr.2001	69,5	79,1	60,9
3r.tr.2001	70,9	81,1	62,2
4t.tr.2001	70,5	80,0	62,3
1r.tr.2002	71,3	80,3	63,1
	Taxa d'ocupació		
1996 (padró)	52,9	64,3	42,2
4t.tr 1998	57,7	70,7	46,1
4t.tr.1999	59,5	70,2	49,7
1r.tr.2000	59,8	69,5	50,7
2n.tr.2000	60,7	70,6	51,6
3r.tr.2000	61,8	71,3	52,9
4t.tr.2000	62,3	72,4	53,1
1r.tr.2001	62,1	71,3	53,6
2n.tr.2001	61,7	71,3	53,1
3r.tr.2001	62,8	73,7	53,4
4t.tr.2001	62,5	73,2	53,3
1r.tr.2002	62,6	72,1	54,0

Nota: Taxes referides a la població de 16 a 64 anys.
Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Evolució de l'atur registrat a Barcelona i a la Regió Metropolitana

Període	Total	Masculí	Femení	<25 anys	45 i més	Indústria	Construcció	Serveis	S.o.a.
	Barcelona								
31 des. 1992	69.491	32.795	36.696	14.029	19.055	23.785	4.461	37.193	3.956
31 des. 1993	86.336	44.246	42.090	18.432	23.765	28.785	5.567	46.312	5.529
31 des. 1994	86.918	45.129	41.789	16.806	27.639	28.922	5.183	45.611	7.016
31 des. 1995	76.068	38.808	37.260	11.121	27.890	23.658	4.535	40.906	6.793
31 des. 1996	66.625	33.273	33.352	9.255	26.114	18.554	3.946	36.435	7.511
31 des. 1997	58.864	28.026	30.838	7.584	23.037	14.196	3.259	34.114	7.105
31 des. 1998	49.940	22.837	27.103	5.113	21.292	11.859	2.590	29.793	5.501
31 des. 1999	44.171	19.944	24.227	3.488	20.542	10.032	2.330	27.103	4.503
31 març 2000	43.765	19.633	24.132	3.621	20.280	9.568	2.252	27.254	4.520
30 juny 2000	41.782	18.201	23.581	3.191	19.770	8.925	2.162	26.338	4.211
30 set. 2000	42.097	18.104	23.993	3.301	19.510	8.770	2.255	26.917	4.001
31 des. 2000	40.889	18.024	22.865	2.993	19.163	8.571	2.231	26.199	3.744
31 març 2001	41.419	18.263	23.156	3.323	19.191	8.299	2.229	27.235	3.520
30 juny 2001	41.196	18.008	23.188	3.162	18.995	8.245	2.213	27.174	3.452
30 set. 2001	42.527	18.760	23.767	3.564	19.046	8.465	2.410	27.909	3.621
31 des. 2001	43.277	19.781	23.496	3.644	19.475	8.559	2.544	28.427	3.612
31 març 2002	45.584	21.085	24.499	4.198	19.927	8.588	2.576	30.550	3.748
	Regió Metropolitana								
31 des. 1992	205.248	94.980	110.268	55.186	43.936	87.125	19.395	84.296	13.813
31 des. 1993	259.753	132.910	126.843	73.260	61.738	105.867	24.933	108.209	19.869
31 des. 1994	247.577	125.478	122.099	61.345	63.764	96.656	21.921	104.999	23.032
31 des. 1995	220.883	109.646	111.237	44.857	66.167	80.441	19.440	97.275	22.807
31 des. 1996	202.994	99.511	103.483	38.954	66.000	67.857	17.991	92.253	24.018
31 des. 1997	177.369	82.619	94.750	30.720	59.740	54.737	14.641	86.387	20.641
31 des. 1998	145.791	64.634	81.157	20.294	54.506	45.563	10.684	74.018	14.735
31 des. 1999	127.162	54.890	72.272	13.256	52.126	38.184	9.425	67.401	11.512
31 març 2000	125.595	53.138	72.457	14.402	51.348	36.146	8.975	68.303	11.569
30 juny 2000	118.780	48.573	70.207	12.538	49.727	34.121	8.411	64.761	10.998
30 set. 2000	121.118	49.646	71.472	13.321	49.367	34.320	9.207	66.641	10.463
31 des. 2000	119.470	50.426	69.044	12.647	48.957	34.216	9.217	65.996	9.558
31 març 2001	121.903	50.994	70.909	13.785	49.266	33.707	8.993	69.500	9.210
30 juny 2001	122.296	50.887	71.409	13.736	49.078	34.037	9.244	69.212	9.358
30 set. 2001	128.499	54.332	74.167	15.485	50.041	36.129	10.335	71.856	9.727
31 des. 2001	133.863	59.064	74.799	16.229	52.352	37.302	11.208	74.875	9.987
31 març 2002	139.346	61.803	77.543	17.393	53.913	37.437	11.403	79.713	10.309
	Catalunya								
31 des. 2001	186.841	79.136	107.705	24.148	71.740	50.749	15.949	105.559	13.379
31 març 2002	190.185	81.106	109.079	24.887	72.988	50.888	15.980	108.282	13.768

Font: Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	Barcelona		RMB	
	març 2002/ març 2001	**des. 2001/ des. 2000**	**març 2002/ març 2001**	**des. 2001/ des. 2000**
Total	10,1	5,8	14,3	12,0
Masculí	15,5	9,7	21,2	17,1
Femení	5,8	2,8	9,4	8,3
<25 anys	26,3	21,8	26,2	28,3
45 i més	3,8	1,6	9,4	6,9
Agr.,ram.i pesca	–10,3	–6,3	–1,8	1,7
Indústria	3,5	–0,1	11,1	9,0
Construcció	15,6	14,0	26,8	21,6
Serveis	12,2	8,5	14,7	13,5
S.o.a.	6,5	–3,5	11,9	4,5

L'atonia i la indefinició que han caracteritzat tant el creixement com les expectatives de l'economia europea al llarg dels darrers trimestres –i el progressiu empitjorament de la situació econòmica a Llatinoamèrica– han condicionat l'evolució d'algunes de les principals magnituds del mercat laboral català i metropolità. L'estancament de les exportacions de productes manufacturats i el retrocés de la inversió empresarial en béns d'equipament han cedit el protagonisme de crear nous llocs de treball en el sector privat a l'activitat constructora i al segment dels serveis més lligats a la demanda de les famílies. Si a aquest escenari hom hi afegeix la crisi financera i d'expectatives en la que estan immerses la majoria de les grans empreses mundials de telecomunicacions i una part de les que operen sota el paraigües de l'anomenada societat de la informació, s'entén que la contenció de plantilles s'imposi com un mal menor en la major part de les activitats industrials i de serveis a les empreses.

Taxes d'atur registrat

Període	Barcelona			RMB			Catalunya			Espanya
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
31 des. 1992	9,9	8,0	12,4	11,8	8,8	16,5	11,2	8,2	15,9	15,4
31 des. 1993	12,4	11,3	13,9	14,2	12,1	17,3	13,8	11,6	17,2	17,6
31 des. 1994	12,7	11,5	14,3	13,4	11,4	16,3	12,6	10,4	15,9	16,5
31 des. 1995	11,3	10,3	12,3	11,8	9,9	14,5	11,1	9,1	14,1	15,1
31 des. 1996	9,8	8,8	11,0	10,7	8,9	13,3	10,2	8,3	13,1	13,8
31 des. 1997	8,7	7,6	10,1	9,4	7,4	12,3	8,9	6,9	12,0	12,8
31 des. 1998	7,4	6,2	9,0	7,8	5,9	10,5	7,4	5,4	10,1	11,0
31 des. 1999	6,6	5,5	7,9	6,8	5,1	9,2	6,5	4,7	9,0	9,7
31 març 2000	6,5	5,3	8,0	6,7	5,0	9,2	6,3	4,5	8,9	9,7
30 juny 2000	6,2	4,9	7,9	6,4	4,6	8,8	5,8	4,0	8,3	8,9
30 set. 2000	6,3	4,9	8,0	6,5	4,6	9,0	5,9	4,1	8,3	8,9
31 des. 2000	6,0	4,9	7,5	6,3	4,7	8,6	6,1	4,3	8,5	9,2
31 març 2001	5,8	4,6	7,1	6,0	4,4	8,3	5,6	3,9	8,1	9,0
30 juny 2001	5,7	4,6	7,1	6,0	4,3	8,3	5,4	3,7	7,7	8,2
30 set. 2001	5,9	4,8	7,2	6,3	4,6	8,7	5,6	4,0	8,0	8,3
31 des. 2001	6,0	5,1	7,2	6,6	5,0	8,8	6,2	4,5	8,5	8,7
31 març 2002	6,3	5,3	7,5	6,8	5,2	9,2	6,3	4,6	8,7	9,1

Nota: El canvi metodològic de l'EPA implica també un trencament de la sèrie de les taxes d'atur. Les darreres dades són provisionals
Font: Elaboració pròpia amb dades de les OTG, INEM i EPA.

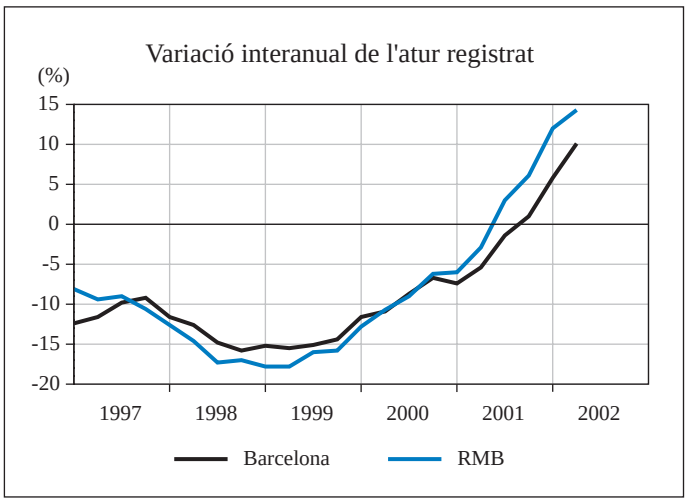

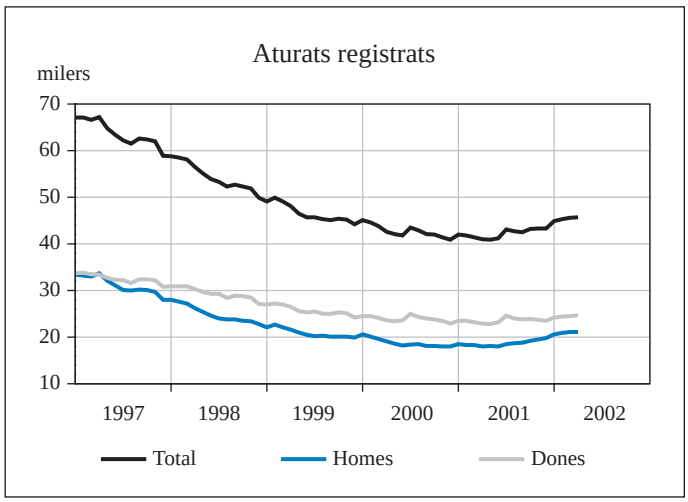

L'atur no registrava increments tan elevats d'ençà el 1993, amb la diferència –molt important– que els nivells actuals són sensiblement inferiors als de deu anys enrere.

La reducció de l'oferta de nous llocs de treball ha impossibilitat satisfer la totalitat de les noves demandes d'ocupació. El resultat immediat no podia ser altre que un increment de les xifres de l'atur a tots els àmbits considerats. Una variació significativa tant en termes absoluts com relatius. Mentre al municipi central els registres de l'atur acollien unes 4.165 demandes d'ocupació més que un any enrere, a la resta de la regió metropolitana l'increment era de gairebé 13.300 nous aturats, equivalent a un augment del 16,5 per cent. Els gairebé 22.500 nous desocupats comptabilitzats al conjunt de Catalunya els darrers dotze mesos –que equivalen a un 13,4 per cent d'augment– confirmen el caràcter general de la pèrdua d'impuls del mercat de treball. Aquests augments han situat les xifres d'atur en nivells clarament allunyats dels mínims assolits fa poc més d'un any.

Pel que fa a l'evolució de les taxes d'atur, l'impacte de l'augment de la desocupació registrada s'ha diluït notablement enmig de l'increment de la població activa estimada com a conseqüència dels canvis metodològics introduïts a l'EPA. Corregits fins on ha estat possible els efectes d'aquests canvis, les taxes d'atur corresponents a la regió metropolitana i Catalunya han mantingut una tendència alcista equivalent a un increment mitjà d'una dècima per mes al llarg dels darrers nou mesos. A la ciutat central, les estimacions disponibles –encara provisionals– reflecteixen un increment lleument més moderat. En tot cas, els nous valors de les poblacions actives als diferents àmbits no han modificat substancialment la situació de relativa equivalència entre els valors de les taxes d'atur de la ciutat central i els del conjunt de Catalunya. Per contra, el fort augment de l'atur entre els residents a l'entorn metropolità ha ampliat el diferencial de la corresponent taxa d'atur en relació amb la de la ciutat central.

Distribució dels contractes registrats

Període	Total	Temporals	Indefinits
1992	368.500	—	—
1993	268.898	—	—
1994	319.814	299.179	20.635
1995	421.277	393.713	27.564
1996	492.431	464.842	27.589
1997	568.954	508.653	60.301
1998	679.546	590.539	89.007
1999	791.822	675.673	116.149
2000	800.509	686.434	114.075
1r.tr.	221.494	189.144	32.350
2n.tr.	201.568	173.427	28.141
3r.tr.	168.735	145.891	22.844
4t.tr.	208.712	177.972	30.740
2001	771.212	651.648	119.564
1r.tr.	204.647	173.520	31.127
2n.tr.	190.518	157.618	32.900
3r.tr.	160.891	137.886	23.005
4r.tr.	215.156	182.624	32.532
2002			
1r.tr.	191.833	160.631	31.202

Font: Totes les dades de contractes han estat facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació	1r.tr. 02/1r.tr. 01	2001/2000	2000/1999
Total contractes	–6,3	–3,7	1,1
Temporals	–7,4	–5,1	1,6
Indefinits	0,2	4,8	–1,8

Les tendències dels darrers mesos no han provocat canvis en el perfil tipus de l'aturat metropolità que continua sent el d'una dona d'edat mitjana amb experiència en l'activitat terciària.

L'especial incidència que l'augment de l'atur ha tingut sobre el col·lectiu masculí, accentuant la tendència de final del 2001, és insuficient per retallar de manera significativa la diferència d'aproximadament quatre punts percentuals –poc més de dos en el cas de la ciutat central– que mantenen les taxes d'atur masculina i femenina del conjunt de la regió metropolitana i de Catalunya. Aquest fet podria ser degut a que l'increment relativament moderat que registra l'atur femení –en comparació amb el masculí– obeeix tant o més a un procés d'abandó del mercat de treball regulat, i en conseqüència de la població considerada activa, que no pas a un augment de l'ocupació femenina. Un fenomen estretament lligat als períodes d'enfosquiment significatiu de les expectatives d'ocupació.

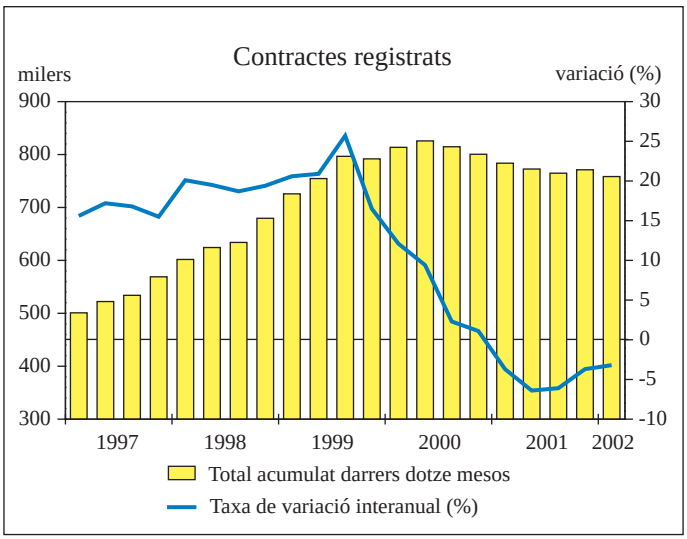

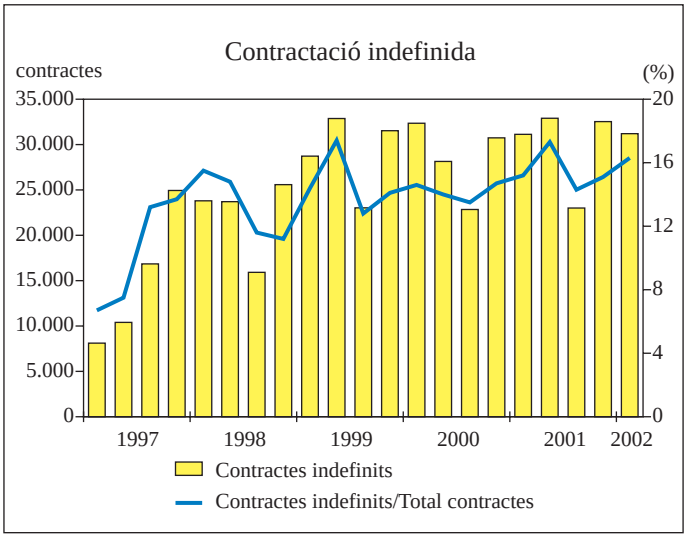

Per analitzar l'evolució sectorial de l'atur al mercat de treball de Barcelona prendrem com a referència les dades corresponents a l'àmbit metropolità. El terciari, que concentra més de les dues terceres parts dels llocs de treball localitzats a la regió metropolitana i aproximadament el vuitanta per cent dels de Barcelona, és el sector productiu que genera més ocupació i darrerament, també més atur. La diversitat d'activitats que inclou i la notable desacceleració del creixement econòmic i de la creació d'ocupació són alguns dels elements explicatius d'aquest aparent contrasentit. La construcció, el sector d'activitat que encapçala el creixement del PIB i també manté una evolució raonablement positiva dels volums d'ocupació, es confirma, un trimestre més, com el sector amb el creixement més intens de l'atur. Per contra, tant la indústria com el col·lectiu dels aturats sense ocupació anterior, tot i registrar augments en el nombre d'aturats, mostren una evolució més temperada.

Contractes segons tipologia i sexe (1r.tr. 2002)

Contractes	Total	Homes	Dones
Indefinits	31.202	16.106	15.096
—a temps parcial	4.973	1.872	3.101
—ordinaris	8.311	5.566	2.745
—minusvàlids	242	148	94
—incentivats	5.169	2.068	3.101
—convertits en indef.	12.507	6.452	6.055
Temporals	160.631	76.566	84.065
—pràctiques	1.174	549	625
—temps parcial	47.746	16.270	31.476
—bonificats	108	74	34
—minusvàlids	303	156	147
—obra o servei	41.499	25.732	15.767
—eventuals	44.479	24.421	20.058
—interinitat	16.175	4.299	11.876
—formació	760	511	249
—resta	8.387	4.554	3.833

Contractes temporals segons durada (mesos)

Període	<1	1-6	6-18	>18	Indeterm.
1998	181.707	185.769	18.842	575	203.646
1999	181.463	212.914	22.130	641	258.525
2000	157.060	224.495	24.034	630	280.215
1r.tr.	38.905	56.405	6.167	181	87.486
2n.tr.	41.394	56.783	4.704	95	70.451
3r.tr.	37.066	50.645	4.925	160	53.095
4t.tr.	39.695	60.662	8.238	194	69.183
2001	149.286	221.236	23.690	724	256.712
1r.tr.	37.894	56.907	5.860	167	72.692
2n.tr.	37.386	53.777	4.809	119	61.527
3r.tr.	34.174	49.440	4.669	181	49.422
4t.tr.	39.832	61.112	8.352	257	73.071
2002					
1r.tr.	27.005	36.468	26.162	204	70.792

Variació (%)	Homes		Dones	
	Indefinits	Temporals	Indefinits	Temporals
1r.tr.02/1r.tr.01	–2,7	–8,7	3,6	–6,2
2n.sem.01/2n.sem.00	–3,8	–3,3	12,0	1,0
2001/2000	–0,9	–5,8	11,5	–4,4
2000/1999	–2,3	0,0	–1,2	3,1

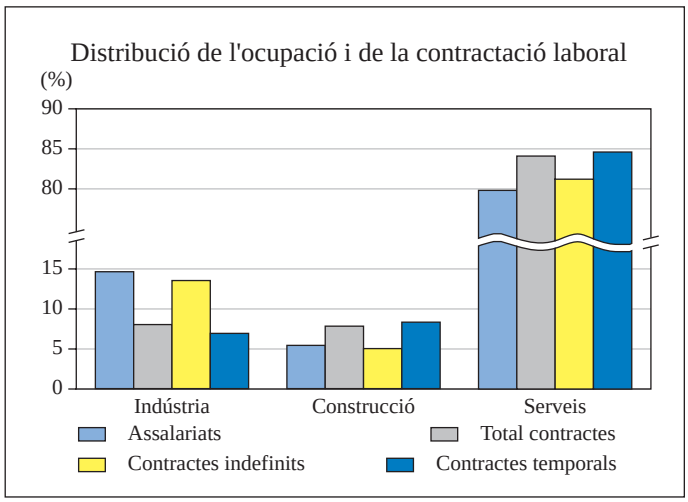

La contractació laboral continua lliscant a la baixa per l'efecte de la desacceleració del creixement econòmic i l'augment acumulat els darrers trimestres del nombre de contractes indefinits signats.

La situació d'indefinició en què es mouen des de fa ja molts mesos les expectatives empresarials, juntament amb la progressiva desacceleració del creixement de l'activitat econòmica, expliquen l'accentuació de la trajectòria descendent de la contractació laboral. La notable davallada de la contractació temporal no es veu compensada, com va succeir durant el 2001, per un increment de la contractació indefinida, que durant el primer trimestre s'ha limitat a repetir els volums del mateix període d'un any enrere. Aquest estancament i especialment la no renovació de molts contractes temporals, explica perfectament que l'augment de les xifres d'atur es deu tant a la pressió de la demanda d'ocupació –la mà d'obra immigrant és un element més– com a la reducció de l'oferta de nous llocs de treball.

Un dels efectes indirectes d'aquest comportament divergent de la contractació laboral és el lleu augment que registra la taxa d'estabilitat de les noves contractacions i, en menor mesura, del conjunt dels treballadors. Si bé l'augment del percentatge que representen els contractes indefinits sobre el total dels contractes formalitzats durant el primer trimestre és només d'un ú per cent, tot el que sigui avançar en l'estabilitat de l'ocupació és remarcable. Com ho és també el creixent protagonisme del col·lectiu femení a l'hora d'accedir a la contractació indefinida.

Per contra, el protagonisme de les dones en la contractació temporal, especialment en les modalitats d'interinatge i a temps parcial, no és cap novetat. Sí que ho és i molt positiva, tot i que s'ha de veure com evoluciona els propers mesos, la notable retallada del nombre de contractes laborals signats de durada inferior a mig any a favor dels formalitzats per un període d'entre sis i divuit mesos.

Treballadors afiliats a la Seguretat Social

Període	Règim General			Autònoms			Total afiliats		
	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya
31 des. 1991	767.767	1.362.510	1.804.920				930.000	1.730.720	2.354.200
31 des. 1992	735.427	1.318.814	1.753.094			*423.000*	901.000	1.717.270	2.341.300
31 des. 1993	680.265	1.223.867	1.631.986			*422.700*	839.000	1.633.640	2.234.300
31 des. 1994	659.431	1.232.726	1.660.670			*433.800*	833.100	1.589.770	2.195.000
31 des. 1995	663.865	1.263.463	1.705.443			*442.280*	827.500	1.626.660	2.252.000
31 des. 1996	674.151	1.300.405	1.756.657	113.356	*296.760*	*448.400*	836.000	1.658.930	2.295.200
31 des. 1997	706.616	1.375.197	1.857.480	112.956	*298.540*	*449.000*	864.000	1.729.200	2.394.130
31 des. 1998	745.462	1.469.393	1.981.904	117.395	309.770	465.938	902.000	1.826.050	2.527.500
31 des. 1999	780.195	1.560.326	2.116.196	114.784	314.113	472.666	927.500	1.917.040	2.674.400
31 març 2000	793.728	1.593.962	2.156.043	114.634	315.375	474.546	943.150	1.954.300	2.720.300
30 juny 2000	804.603	1.628.898	2.229.286	115.152	318.294	481.543	953.600	1.988.700	2.786.100
30 set. 2000	809.021	1.636.395	2.232.182	114.636	317.638	481.424	956.800	1.995.400	2.787.800
31 des. 2000	820.913	1.651.332	2.224.486	115.126	319.566	481.851	969.300	2.012.380	2.796.160
31 març 2001	828.736	1.678.320	2.273.032	114.858	320.231	483.386	976.355	2.040.290	2.847.110
30 juny 2001	836.894	1.699.826	2.332.389	114.940	321.617	488.194	986.220	2.068.200	2.903.000
30 set. 2001	822.726	1.673.039	2.291.692	114.290	320.865	488.209	970.630	2.035.300	2.854.700
31 des. 2001	832.548	1.685.863	2.284.506	113.571	319.115	482.966	979.430	2.038.110	2.857.310
31 març 2002	830.064	1.695.911	2.320.342	114.217	323.099	489.790	977.620	2.059.480	2.897.900

Notes: Les dades d'autònoms en cursiva són mitjanes anuals. Les del Total d'afiliats són estimacions pròpies.
Font: (de totes les taules d'aquest apartat): Departament de Treball de la Generalitat i Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	31 març 2002/ 31 març 2001	31 des. 2001/ 31 des. 2000	31 des. 2000/ 31 des. 1999
Afiliats R.G.			
— Barcelona	0,2	1,4	5,2
— RMB	1,0	2,1	5,8
— Catalunya	2,1	2,7	5,1
Autònoms			
— Barcelona	–0,6	–1,4	0,3
— RMB	0,9	–0,1	1,7
— Catalunya	1,3	0,2	1,9

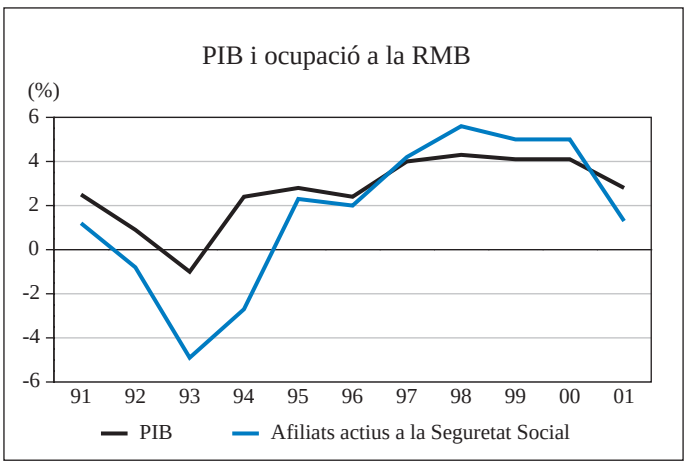

L'augment registrat per l'afiliació d'ocupats a la Seguretat Social durant el primer trimestre d'enguany s'ha d'emmarcar en un context d'alentiment de la tendència alcista dels volums d'ocupació.

La intensitat amb la que ha continuat creixent l'atur durant el primer trimestre d'enguany i la tendència lleument descendent mostrada per la contractació laboral són variacions perfectament congruents amb el creixement que encara mantenen les dades d'ocupats afiliats a la Seguretat Social. Durant els primers mesos d'enguany, els signes de recuperació que han mostrat aquestes dades han servit per a corregir la sacsejada de la segona meitat de l'any passat. Llevat del règim d'Autònoms però, encara no s'han recuperat els nivells d'afiliació de nou mesos enrere. Uns nivells que, tot i que són màxims històrics, de ben segur que seran novament assolits a començament d'estiu.

Alhora que es recuperen parcialment els volums d'ocupació, les taxes de variació interanual continuen alentint-se. Els creixements de l'ordre del cinc per cent anual, habituals durant la segona meitat dels noranta i fins a final del 2000, s'han reduït sensiblement. En només dotze mesos, el ritme de creixement del total d'ocupats afiliats a la Seguretat Social s'ha reduït en més de tres punts percentuals. Segons aquestes dades, la desaceleració més significativa del creixement de l'ocupació s'ha produït a la regió metropolitana, on s'ha passat d'un augment interanual del 4,4 per cent el març del 2001 a només un 0,9 per cent un any després. Al conjunt de Catalunya, la contracció ha estat de tres punts percentuals, fins a l'1,8 per cent de tancament del primer trimestre d'enguany.

Distribució sectorial dels actius afiliats a la Seguretat Social

Sectors	Barcelona			Regió Metropolitana			(%) RMB/ Catalunya
	des. 2000	des. 2001	març 2002	des. 2000	des. 2001	març 2002	març 2002
	Afiliats al Règim General						
Agricultura, ramaderia i pesca	**1.228**	**1.154**	**1.175**	**2.527**	**2.628**	**2.748**	**31,0**
Química, cautxú i plàstics	22.934	22.008	22.111	73.229	73.025	73.111	83,2
Ind. metall inclòs maquin. i equip	14.236	14.085	14.096	90.601	91.220	91.481	75,4
Mat. i equip tècnic, electr. i òptic	11.916	10.801	11.073	38.994	38.787	39.081	80,2
Material de transport	25.112	22.885	22.897	48.567	45.969	46.118	86,7
Alimentació i begudes	10.394	9.985	9.995	32.133	32.357	31.662	51,0
Tèxtil, confecció, pelleteria i cuir	9.231	8.678	8.685	55.835	54.256	54.743	65,4
Paper, edició, arts gràf. i reprod.	18.610	18.928	18.833	41.398	42.120	41.816	79,4
Altra indústria manufacturera	15.882	14.079	13.995	49.981	46.124	46.929	60,8
Indústria	**128.315**	**121.449**	**121.685**	**430.738**	**423.858**	**424.941**	**72,4**
Construcció	**45.591**	**45.250**	**46.250**	**122.571**	**125.879**	**130.160**	**60,8**
Comerç i reparacions	131.748	132.788	130.822	299.354	306.238	304.105	73,5
Hostaleria	42.154	42.896	43.900	72.237	73.991	78.156	63,1
Transport i activitats annexes	39.032	39.214	39.424	71.215	72.529	73.274	75,9
Correus i telecomunicacions	14.565	11.725	11.468	17.399	14.227	13.915	69,5
Finances i assegurances	43.027	44.624	43.778	54.277	55.706	55.560	78,0
Serveis immobiliaris i de lloguer	13.419	15.467	16.090	22.877	25.445	26.258	75,8
Activ. informàtiques i d'investig.	18.463	20.194	19.926	24.736	27.977	27.814	92,1
Altres serveis a les empreses	130.994	135.883	132.886	187.537	195.325	194.952	82,1
Administració públ. i org. internac.	58.541	59.631	62.286	91.503	93.599	95.919	71,9
Ensenyament	42.078	43.160	43.879	70.830	73.111	74.183	78,2
Sanitat veterinària i serveis socials	54.504	57.057	58.117	93.757	98.960	100.496	75,4
Resta serveis socials i personals	57.222	62.034	58.358	89.648	96.293	93.335	77,1
Serveis	**645.747**	**664.673**	**660.934**	**1.095.370**	**1.133.401**	**1.137.967**	**75,3**
No classificats	**32**	**22**	**20**	**126**	**97**	**95**	**45,9**
Total assalariats	**820.913**	**832.548**	**830.064**	**1.651.332**	**1.685.863**	**1.695.911**	**73,1**
	Autònoms						
Agricultura, ramaderia i pesca	145	149	149	1.341	1.415	1.443	15,3
Indústria	12.375	11.817	11.726	41.854	40.894	41.027	67,6
Construcció	8.002	8.295	8.459	39.732	41.611	42.682	57,4
Serveis	94.320	93.048	93.629	235.938	234.550	237.318	68,9
No classificats	284	262	254	701	645	629	70,9
Total autònoms	**115.126**	**113.571**	**114.217**	**319.566**	**319.115**	**323.099**	**66,0**

Variació (%)	31 març 2002/ 31 març 2001	31 des. 2001/ 31 des. 2000	31 des. 2000/ 31 des. 1999
Barcelona			
Indústria	–4,9	–5,3	0,7
Construcció	–1,4	–0,1	8,3
Serveis	1,1	2,4	5,1
RMB			
Agric., ram. i pesca	3,0	4,5	4,6
Indústria	–2,8	–1,7	2,6
Construcció	1,8	3,2	7,4
Serveis	2,3	2,8	5,8

Una ullada a la distribució dels llocs de treball segons els àmbits permet constatar que si bé la pèrdua d'impuls és un fenomen generalitzat, ha estat més acusada a la regió metropolitana que no pas a la resta del país. Un fet imputable bàsicament i per partida doble a l'efecte calendari associat a la Setmana Santa –enguany més avançada que l'any passat i coincidint amb la darrera setmana del mes– i a l'impacte sobre els volums d'ocupació dels serveis més dependents de l'evolució del comerç internacional, força concentrats a la regió metropolitana.

Les notables diferències de creixement entre àmbits territorials semblen imputables a efectes estacionals i de calendari.

Segons les dades dels principals règims d'afiliació, el nombre de treballadors autònoms en actiu a la regió metropolitana en acabar el primer trimestre d'enguany ha repres la trajectòria moderadament expansiva estroncada a final de l'any passat. Una evolució concordant amb la progressiva desacceleració del creixement del PIB i també amb l'impuls que encara manté el sector de la construcció. En aquest sentit, les dades de l'Impost d'Activitats Econòmiques, referides a Barcelona i corresponents al 2001, orienten sobre l'evolució recent de les iniciatives empresarials als diferents segments d'activitat econòmica.

Evolució del nombre d'activitats econòmiques segons l'IAE

Activitat	2000	2001	Variació (%) 2001/2000
Activitat empresarial	**152.951**	**156.109**	**2,1**
Agricultura, ramaderia i pesca	7	6	–14,3
Energia, aigua i extractives	46	44	–4,3
Indústria manufacturera	14.087	13.918	–1,2
Construcció	11.428	12.370	8,2
Comerç a l'engròs	13.934	13.935	0,0
Comerç al detall	40.200	40.653	1,1
Hosteleria, restauració i bars	12.199	12.360	1,3
Reparacions	4.315	4.245	–1,6
Transports i comunicacions	13.578	13.480	–0,7
Finances i assegurances	3.697	3.624	–2,0
Serv. immob. i a empreses	22.509	24.017	6,7
Manteniment, neteja i protecció	1.399	1.314	–6,1
Ensenyament	3.628	3.643	0,4
Sanitat i assistència social	2.327	2.426	4,3
Resta serveis	9.597	10.074	5,0
Activitat professional	**44.050**	**45.182**	**2,6**
Total	**197.001**	**201.291**	**2,2**

Nota: Les dades del 2001 no incorporen el saldo anual d'altes i baixes de les activitats empresarials no municipals.
Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa als assalariats afiliats al Règim General, la diversitat de variacions interanuals il·lustra sobre l'abast sectorial de la desacceleració del creixement de l'activitat econòmica. Així, l'ocupació estrictament industrial ha retrocedit en comparació amb la situació d'un any enrere a tots els àmbits considerats. Una reducció de gairebé 13.000 assalariats, equivalent al 2,9 per cent del total de les plantilles de les empreses industrials de la regió metropolitana. Un resultat previsible donada la notable pèrdua d'impuls patida per l'activitat manufacturera catalana d'ençà el darrer trimestre del 2000.

La construcció, que tot i que comença a notar el refredament de l'activitat econòmica ha començat l'any creixent a un ritme superior al del conjunt de l'economia, ha reduït a la mínima expressió la creació de nous llocs de treball. Un procés que es revela més intens al nucli central de la regió metropolitana que no pas a la resta del territori. Possiblement aquesta diferència de comportament vagi parcialment associada al progressiu transvasament d'activitat des de la construcció residencial a la d'infrastructures i grans equipaments, més intensiva en capital.

Un trimestre mes, el sector terciari en el seu conjunt es converteix en el proveïdor –gairebé en exclusiva– dels nous llocs de treball creats a la regió metropolitana. A diferència de mesos enrere però, el comportament no és homogeni a tots els subsectors. D'entrada, l'augment és especialment significatiu en serveis a les persones de provisió tan pública com privada com ara la sanitat, els serveis socials i l'ensenyament. També augmenta el nombre d'ocupats a l'hostaleria, encara que menys que a la resta de Catalunya. Possiblement per l'efecte Setmana Santa. Altres activitats terciàries estrictament de mercat i molt importants pel volum total d'ocupació que mantenen, mostren evidencies clares d'estancament. És el cas del comerç, de les finances i assegurances, dels serveis a les empreses i del transport i activitats annexes. L'evolució més negativa, segons aquests registres d'afiliats, correspon a l'activitat de correus i telecomunicacions.

A banda de la desacceleració del creixement del nombre de llocs de treball, algunes dades apunten més a un procés de desconcentració d'activitat de la regió metropolitana cap a la resta del territori que no pas a una pèrdua neta de capacitat productiva. Caldrà esperar a l'evolució dels propers mesos per poder confirmar aquesta hipòtesi i descartar que no es tracta d'una simple manifestació de l'efecte calendari o de pràctiques empresarials irregulars, aplicades majoritàriament en branques d'activitat amb una elevada contractació temporal.

Resumen / *Summary*

Síntesis de la coyuntura / *Economic outlook*

Principales indicadores internacionales/*Main Economic Indicators*

	Estados Unidos/*USA*			UE/*European Union*			España/*Spain*			Cataluña/*Catalonia*		
	III.01	IV.01	I.02	III.01	IV.01	I.02	III.01	IV.01	I.02	III.01	IV.01	I.02
PIB/GDP in real terms,*% change on year earlier* tasa de variación interanual en términos reales (%)	0,5	0,5	1,5	1,4	0,5	0,2	3,0	2,3	2,0	2,4	2,2	2,1
Demanda nacional/*Domestic Demand* tasa de variación en términos reales (%)/ *% change on year earlier, in real terms*	0,6	0,4	2,0	0,9	0,2	n.d.	2,4	2,9	2,1	2,5	2,5	n.d.
Precios de Consumo/*Consumer prices*[1] tasa de variación anual (%)/*% change on year*	2,6	1,6	1,5	2,3	2,0	2,3	3,4	2,7	3,1	3,3	2,8	3,1
Indicador de clima económico/*Economic climate* Índice: 1995=100/*1995=100 Index*	115,4	114,7	118,6	100,6	99,3	99,5	100,9	100,4	100,0	—	—	—
Tasa de paro/*Unemployment rate*[3] en % de la población activa/*% of labour force*	4,8	5,6	5,6	7,6	7,6	7,6	10,3	10,5	11,5	8,4	8,7	10,4
Tipo de interés a corto plazo/*3-month interest rate*[1] Interbancario a 3 meses/Euribor a 3 meses	2,88	1,83	1,90	4,02	3,40	3,45	—	—	—	—	—	—
Tipo de interés a largo plazo/*10-Y government yield*[1] Rendimiento de la deuda pública a 10 años en mercados nacionales	4,78	5,10	5,33	4,98	4,88	5,27	5,14	4,97	5,34	—	—	—
Tipo de cambio del dólar/*Exchange rates*[1] Unidades de $ por Euro/*US $ per euro*	—	—	—	0,911	0,892	0,876	—	—	—	—	—	—

1 Datos correspondientes al último mes del trimestre. *Figures of the last month of the quarter.* 2 Para Estados Unidos, el indicador compuesto avanzado substituye al indicador de clima económico. *For USA, the advanced composite indicator replaces the economic climate indicator*. 3 Para España y Cataluña, datos de la EPA/ *For Spain and Catalonia, Labour Market Survey's figures.*
Fuentes/*Sources*: INE, OCDE, Eurostat, Banco de España e Idescat.

Las cifras macroeconómicas que se conocen de la evolución del primer trimestre aconsejan rebajar el tono de las previsiones oficiales que fijaban el inicio de la recuperación de la economía a principios de año.

Con la excepción del crecimiento del PIB de los Estados Unidos correspondiente al primer trimestre, la mayoría de los indicadores macroeconómicos internacionales referidos a este periodo definen una coyuntura marcada por la ausencia de signos claros de recuperación de la tendencia expansiva. El crecimiento económico de la UE ha iniciado el año con la misma tónica de desaceleración que mantuvo a lo largo del 2001, fijando la tasa de crecimiento más baja desde 1994. En América del Sur, la crisis económica y financiera de Argentina comienza a afectar al resto de la región.

Visto el contexto, hay que valorar positivamente el hecho de que tanto la economía catalana como la española hayan cerrado el primer trimestre con unos crecimientos reales del orden del dos por ciento. Una expansión debida casi en exclusiva a la demanda interna de consumo y de manera más residual, a la formación bruta de capital fijo. Una magnitud que se debate entre el descenso por cuarto trimestre consecutivo de la inversión en bienes de equipo y el dinamismo que aún manifiesta la construcción, en parte gracias a la inversión pública. La aportación del sector exterior al crecimiento del PIB ha sido prácticamente nula, en un trimestre en que tanto las exportaciones como las importaciones han retrocedido ligeramente.

The macroeconomic figures available on the development of the first quarter advise a lowering of the tone of the official forecasts which anticipated the start of the economy's recovery at the beginning of the year.

With the exception of the growth of the GDP of the United States in the first quarter, the majority of the international macroeconomic indicators for this period offer a picture marked by the absence of clear signs of recovery in the growth trend. Economic growth in the EU began the year with the same downward tendency that it maintained throughout 2001, presenting the lowest growth rate since 1994. In South America, Argentina's economic and financial crisis is beginning to affect the rest of the region.

In this context, one must value positively the fact that both the Catalan and Spanish economies ended the first quarter with a real growth in the order of two percent; a growth due almost exclusively to internal consumer demand and, in a more residual way, to gross fixed capital formation. A dynamic that is struggling between the fall for the fourth consecutive quarter in capital goods investments and the continuing dynamism of the construction sector, thanks in part to public spending. The contribution of the overseas sector to the growth in the GDP has been practically non-existent, in a quarter in which both exports and imports decreased slightly.

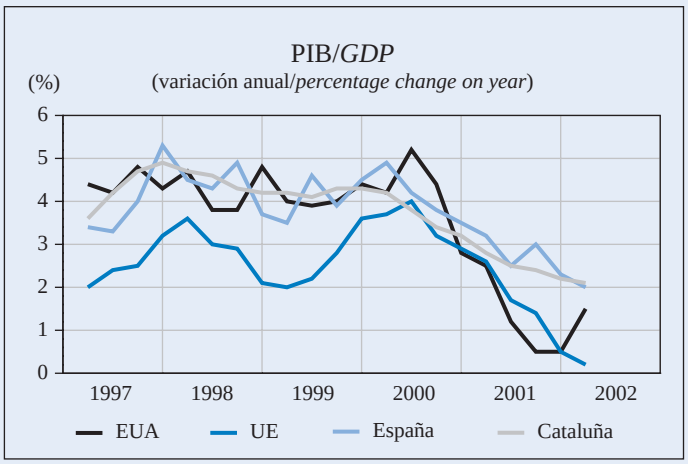

Nota: Datos corregidos de estacionalidad y calendario, y en ciclo-tendencia para Cataluña. / *Data adjusted for season and calendar, and cycle-trend for Catalonia.*
Fuente/source: Idescat, INE, Eurostat y OCDE.

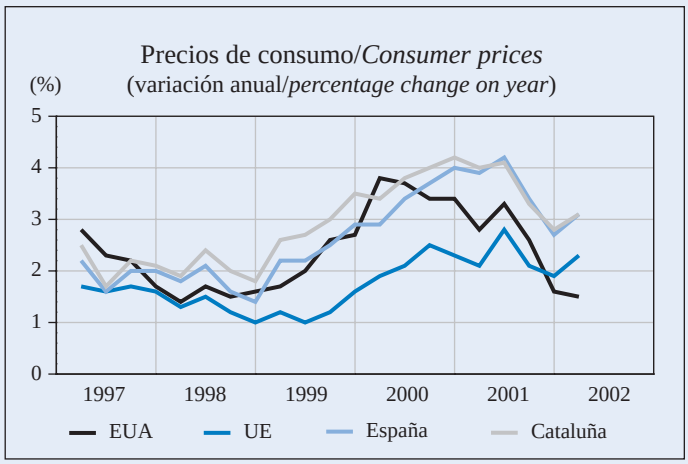

Fuente/source: INE y OCDE.

El diferencial de crecimiento que mantiene la economía española con la europea y que en los últimos meses ha crecido de nuevo, parece estar en la base –además de otros factores– del diferencial de inflación que mantiene la economía española respecto de la del resto de la UE. Cerrado el proceso de implantación del euro, las tensiones inflacionistas se manifiestan con mayor virulencia en España que no en la mayoría de los países de nuestro entorno. Los últimos datos disponibles fijan el diferencial en aproximadamente 1,7 puntos porcentuales, casi el doble que la media de los últimos tres trimestres.

En el ámbito metropolitano, los resultados del primer trimestre de los principales indicadores de actividad económica ofrecen la visión de una coyuntura más bien indefinida. En líneas generales, se trata de un periodo en el que se han dado comportamientos y tendencias de signo opuesto. En otras palabras, parece como si la economía metropolitana y por extensión la catalana se vieran aún afectadas por la estela de turbulencias que han dejado a su paso los acontecimientos del once de septiembre y las réplicas posteriores. Los efectos económicos de un desastre de esta magnitud no se asimilan de hoy para mañana. Especialmente cuando se producen en plena fase constrictiva del ciclo económico mundial.

La situación actual de enfriamiento del crecimiento de la economía del área de Barcelona se puede explicar desde un doble enfoque. Por un lado, como un efecto provocado por la creciente atonía que ha ido imponiéndose en las principales economías occidentales. La creciente apertura de la economía catalana ha favorecido, vía comercio exterior, este contagio. Por otro lado, una parte de esta desaceleración del crecimiento hay que imputarla al proceso de consolidación de los niveles de actividad alcanzados después de siete años de crecimiento ininterrumpido.

The growth differential between the Spanish economy and the European, which has increased again over the last few months, appears to be founded, in addition to other factors, in the inflation differential maintained by the Spanish economy compared to the rest of the EU. Having completed the process of introducing the euro, inflationist pressures are evident with greater force in Spain than the majority of its neighbours. The latest information available establishes the differential at approximately 1.7 percentage points, almost double the average of the last three quarters.

In the metropolitan area, the results for the first quarter of the main economic activity indicators offer the vision of a rather vague trend. In general terms, it has been a period in which behaviours and trends have gone in opposite directions. In other words, it appears that the metropolitan economy, and by extension the Catalan, are still being affected by the trail of turbulence left behind by the events of September 11th and the ensuing response. The economic effects of a disaster of this magnitude cannot be assimilated overnight, especially as it comes right in the middle of a constrictive phase of the world's economic cycle.

The current slowdown in the growth of the economy of the Barcelona area can be explained from two approaches. On the one hand, as an effect caused by the growing weakness that has been inflicted on the main western economies. The growing openness of the Catalan economy has favoured this contagion, through foreign trade. On the other hand, a part of this deceleration in the growth rate must be attributed to the process of consolidation of activity levels attained after seven years of uninterrupted growth.

Transportes / *Transport*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2001/00 (%)
Tránsito de pasajeros / *Passenger traffic*						
Aeropuerto *Airport*						
—Total (miles) *Total (thousands)*	I.02 *1st.Q*	4.488	0,8	20.784	3,0	4,7
—Interior (miles) *Domestic (thousands)*	I.02 *1st.Q*	2.352	–3,9	10.461	1,3	4,0
—Internacional (miles) *International (thousands)*	I.02 *1st.Q*	2.092	7,3	10.134	6,0	6,9
Puerto. Total (miles) *Port. Total (thousands)*	I.02 *1st.Q*	149	31,1	1.478	5,6	1,3

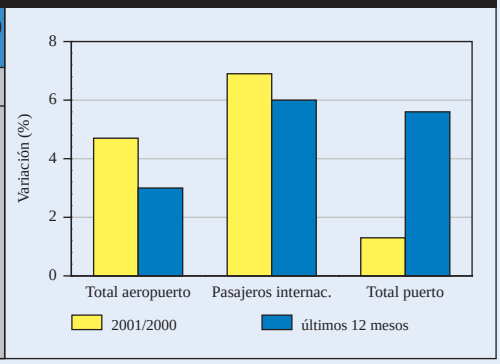

Puerto. Tráfico de mercancías / Port. Freight traffic						
—Total (miles Tm) *Total (thousands of tons)*	I.02 *1st.Q*	7.752	0,3	31.495	4,1	5,6
Salidas (miles Tm) *Outflow (thousands of tons)*	I.02 *1st.Q*	2.495	–8,0	11.039	–1,4	2,2
Entradas (miles Tm) *Inflow (thousands of tons)*	I.02 *1st.Q*	5.257	4,8	20.456	7,3	7,6
—Carga general (miles Tm) *General freight (thousands of tons)*	I.02 *1st.Q*	4.224	–0,8	18.104	1,5	3,1
—Contenedores (miles Teus) *Containers (thousands of TEUs)*	I.02 *1st.Q*	312	–3,8	1.399	0,9	1,7

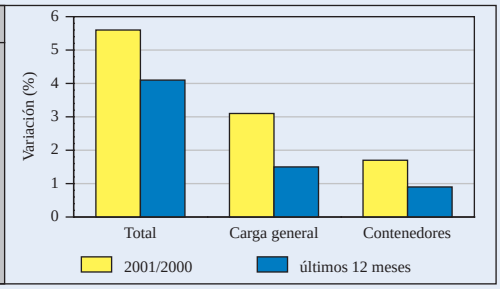

Transporte público de pasajeros / *Passenger Public Transport*						
Servicio urbano (miles) *Urban service (thousands)*	I.02 *1st.Q*	137.450	3,0	519.981	6,0	6,1
—Red Metro y FGC (miles) *Underground (Metro and FGC) (thousands)*	I.02 *1st.Q*	88.775	2,3	333.930	4,2	4,7
—Autobús (miles) *Bus (thousands)*	I.02 *1st.Q*	48.676	4,3	186.050	9,4	8,7
Servicio ferroviario de cercanías (miles) *Railway suburban service (thousands)*	I.02 *1st.Q*	37.575	9,8	141.652	6,8	6,7
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***2001/00 (%)***

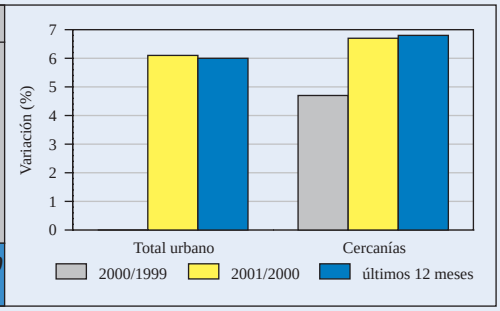

El relativo estancamiento que, según los resultados de las encuestas de coyuntura, ha caracterizado la actividad industrial de la región metropolitana durante los dos primeros bimestres, es debido en primer lugar a la debilidad de la demanda externa. Las exportaciones de productos manufacturados o semielaborados se mantienen al nivel de hace un año. El crecimiento en lo que va de año es prácticamente nulo. Al mismo tiempo, el adelanto de algunas compras antes de la implantación del euro ha contribuido a moderar el crecimiento de las ventas interiores a comienzos de este año.

The relative stagnation which, according to the results of the economic trend polls, has characterised industrial activity in the metropolitan region during the two first two-month periods, is due primarily to the weakness in overseas demand. Exports of manufactured and half-finished goods were at the same level as a year ago; the growth so far this year is practically non-existent. At the same time, the advance purchases made before the introduction of the euro contributed to the moderation in growth of domestic sales at the start of this year.

Turismo, consumo y precios / *Tourism, consumption and prices*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2001/00 (%)
Consumo de energía y matriculación de vehículos / *Energy consumption and auto registrations*						
Agua para uso cial./ind. (miles m³) *Water (comm. / ind. uses) (thousands m³)*	I.02 *1st.Q*	7.685	3,6	33.449	2,5	0,6
Gas canalizado (millones termias) *Piped gas*	I.02 *1st.Q*	1.417	31,0	3.098	4,3	–4,0
Matriculación de vehículos (província) *Auto registrations (province)*	I.02 *1st.Q*	58.021	–12,2	245.050	–4,0	–1,7

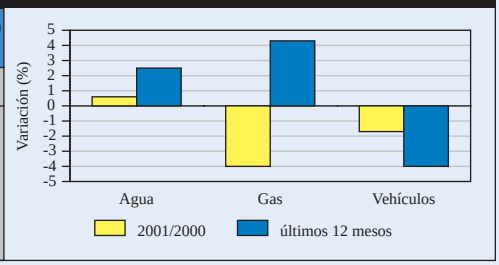

Visitantes y pernoctaciones hoteleras / *Visitors and hotel overnight stays*						
Total pernoctaciones (miles) *Hotel overnight stays (thousands)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	2.569	6,6	8.129	3,4	2,5
Visitantes según motivo de la visita (miles) *Visitors by purpose (thousands)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	1.051	1,5	3.394	7,3	7,6
—Negocios (miles) *Business (thousands)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	380	–8,5	1.056	–6,2	–3,1
—Turismo (miles) *Tourism (thousands)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	534	32,5	1.644	18,1	7,7
—Ferias, congresos y otros (miles) *Fairs, conventions and others (thousands)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	137	–36,9	694	8,3	26,5

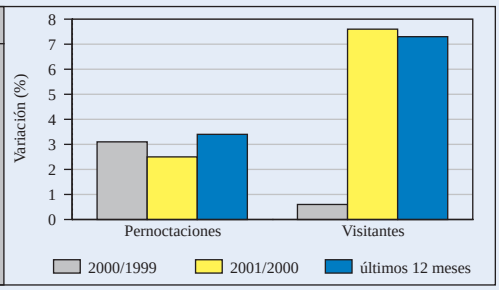

I.P.C. (Variación acumulada e interanual) / *C.P.I. (consumer prices index)(annual variation)*						
Barcelona (província) (%) *Barcelona (province) (%)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	2,1	—	—	3,6	2,8
Cataluña (%) *Catalonia (%)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	2,1	—	—	3,7	2,8
España (%) *Spain (%)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	2,1	—	—	3,6	2,7
U.E. (armonizado) (%) *E.U. (harmonized) (%)*	en.-ab.02 *jn.-ap.02*	1,4	—	—	2,3	2,0
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***2001/00 (%)***

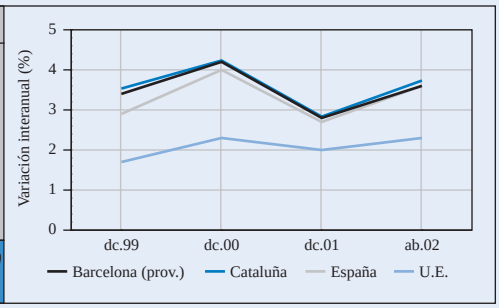

La coyuntura industrial se explica por la caída de la inversión, por el estancamiento de la exportación y la atonía de la demanda interna de consumo.

La industria manufacturera de la región metropolitana ha empezado el 2002 con un crecimiento de la producción relativamente significativo, orientado básicamente a reponer estocs para poder satisfacer el anunciado rebote de la demanda externa. Un hecho que no acaba de producirse. Mientras tanto, va tomando cuerpo una creciente contención de la demanda interna de consumo y se mantiene inalterable la tendencia a la baja de la inversión empresarial en bienes de equipo. Los niveles de ocupación empiezan a sufrir la pérdida de impulso de la economía. La negativa evolución de la cartera de pedidos parece anunciar que el cambio de tendencia a mejor no se producirá, en el mejor de los casos, hasta bien entrada la segunda mitad del año.

En perfecta sintonía con la situación de estancamiento de la producción industrial y de los flujos comerciales, el tráfico de mercancías por el puerto durante el primer trimestre ha seguido la tónica descendente de finales del 2001. Dejando a parte la importación de gas natural, el tráfico de mercancías entradas o salidas por vía marítima ha sido inferior al del mismo periodo de un año antes. La estabilización del volumen de importaciones i el retroceso en las exportaciones explican la variación ligeramente negativa de la carga general. Una pérdida que se reproduce en el tráfico de contenedores. Variaciones asociadas a la pérdida de impulso de la demanda interna de la economía española y al crecimiento testimonial de la economía europea.

The trend in industrial activity is explained by the fall in capital goods investments, the stagnation in exports and the weakness of internal consumer demand.

The manufacturing industry of the metropolitan area has started 2002 with a relatively significant growth in production, oriented basically towards replacing stocks in order to be able to satisfy the expected recovery in overseas demand, which has not materialised. Meanwhile, a growing slowdown in domestic consumer demand is taking shape and the downward trend in capital goods investments by businesses remains unchanged. Employment levels are starting to suffer from the loss of impetus in the economy. The negative development of the order book appears to suggest that a change in this trend for the better will not arise, in the best case scenario, until well into the second half of the year.

In perfect harmony with the situation of stagnation in industrial production and commercial flows, the port traffic of goods during the first quarter continued the downward tendency seen at the end of 2001. Leaving aside natural gas imports, the incoming and outgoing traffic of goods by the maritime route was lower than for the same period a year ago. The stabilisation in the volume of imports and the decline in exports explain the slight decrease in general cargo, seen mainly in container traffic. These variations are associated with the loss of impetus in domestic demand of the Spanish economy and the growth evident in the European economy.

Mercado de trabajo / *Labor Market*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2001/00 (%)
Ocupación / *Employment*						
Residentes activos *Active residents*	31 mar.02 *mar.31*	722.000	0,6	—	—	–1,9
Residentes activos (RMB) *Active residents (metropolitan area)*	31 mar.02 *mar.31*	2.040.100	0,8	—	—	–2,6
Contrataciones registradas *Registred employment contracts*	I.02 *1st.Q*	191.833	–6,3	758.398	–3,2	–3,7
Contratos indefinidos *Indefinite time contracts*	I.02 *1st.Q*	31.202	0,2	119.639	6,0	4,8

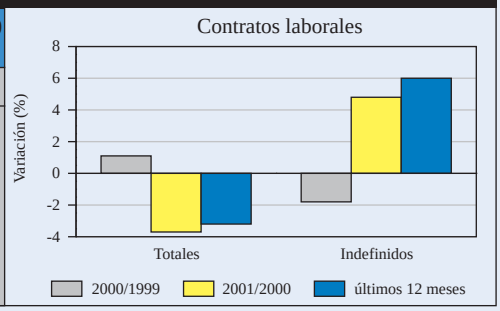

Paro registrado / *Registered unemployment*						
Total paro registrado *Registered unemployment*	31 mar.02 *mar.31*	45.584	10,1	—	—	5,8
Paro masculino *Male unemployment*	31 mar.02 *mar.31*	21.085	15,5	—	—	9,7
Paro femenino *Female unemployment*	31 mar.02 *mar.31*	24.499	5,8	—	—	2,8
Paro juvenil (16-24 años) *Youth unemployment (aged 16-24)*	31 mar. 02 *mar.31*	4.198	26,3	—	—	21,8
Total paro registrado (RMB) *Registered unemployment (metrop. area)*	31 mar. 02 *mar.31*	139.346	14,3	—	—	12,0

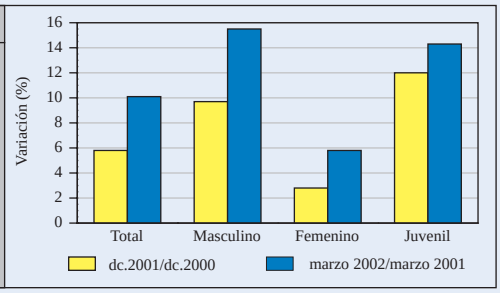

Tasas de paro registrado / *Registered unemployment rate*						
Barcelona *Barcelona*	31 mar. 02 *mar.31*	6,3	—	—	—	6,0
Región Metropolitana (RMB) *Metropolitan area*	31 mar. 02 *mar.31*	6,8	—	—	—	6,6
Cataluña *Catalonia*	31 mar. 02 *mar.31*	6,3	—	—	—	6,2
España *Spain*	31 mar. 02 *mar.31*	9,1	—	—	—	8,7
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***2001/00 (%)***

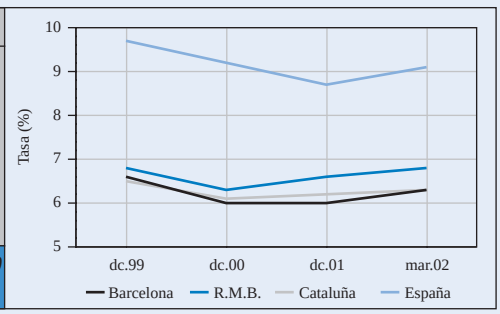

El aumento del número de viajeros de vuelos internacionales compensa la reducción de tránsito interior y lleva a nuevos máximos los flujos aeroportuarios de pasajeros.

A diferencia del tráfico de mercancías, el tránsito de pasajeros por el puerto y el aeropuerto parece que ha superado claramente la sacudida sufrida durante el último tercio del 2001. Los cruceros continúan apostando por Barcelona como centro operativo en competencia con otros puertos del Mediterráneo Oriental. Asimismo, el temor difuso a viajar a determinados destinos del norte de Africa y Oriente Próximo es un factor añadido al interés turístico que despierta la ciudad y la oferta de ocio del litoral catalán, para explicar el incremento del número de viajeros de vuelos internacionales en un momento de escaso crecimiento económico y de reducción de los desplazamientos por motivos profesionales y de negocios.

El incremento del número de pernoctaciones en los hoteles de la ciudad –gracias al aumento del turismo– confirma la favorable coyuntura que vive el sector turístico de la ciudad. Con independencia de la capacidad de atracción que demuestra la ciudad, reforzada este año por la conmemoración del Año Gaudí, un aumento de las pernoctaciones del orden del 6,6 por ciento durante el primer tercio del año habría sido impensable sin la correspondiente ampliación de la oferta de plazas hoteleras. A diferencia de lo ocurrido un año antes, el número de visitantes ha registrado un crecimiento más bien discreto.

The increase in the number of persons travelling on international flights compensates for the reduction in domestic traffic and carries the volume of airport travellers to new heights.

Unlike goods traffic, the movement of passengers through the port and airport appears to have overcome the shock suffered during the last third of 2001. Cruises continued to support Barcelona as the operating centre over other ports in the East Mediterranean. Similarly, the widespread fear of travelling to certain destinations in North Africa and the Middle East is another factor, alongside the city's appeal to tourists and the leisure facilities available along the Catalan coast, that explains the increase in the number of international air travellers at a time of limited economic growth and the fall in professional and business travel.

The increase in the number of overnight stays in the city's hotels - thanks to the increase in tourism - confirms the favourable trend enjoyed by the city's tourism sector. Independently of the city's ability to attract visitors, reinforced this year by the commemoration of the Year of Gaudí, an increase in overnight stays to the order of 6.6 percent during the first third of the year would have been unthinkable without the corresponding increase in the number of hotel rooms on offer. In contrast to what happened a year ago, there was a rather moderate increase in the number of visitors.

Uno de los indicadores clásicos para medir el nivel de confianza de los consumidores es la matriculación de vehículos nuevos. Después de dos años de mantenerse en zona de máximos históricos, el descenso del primer quadrimestre de este año refleja el empeoramiento de las expectativas de empresarios i consumidores ante una coyuntura económica internacional caracterizada por la incertidumbre y la ausencia de señales de reactivación del crecimiento.

De nuevo la construcción aparece como la actividad más expansiva del área de Barcelona. Supera en ritmo de crecimiento a la industria y, con menos margen, al conjunto de los servicios, que, dicho sea de paso, es la actividad que por su peso sobre el total condiciona el ritmo de crecimiento del PIB. El dinamismo que mantiene la construcción durante el primer tercio del 2002 se asocia a la suma de un amplio y variado abanico de factores. Destacan, entre otros, el aumento de la inversión pública, la construcción de edificios para usos productivos, el bajo nivel de los tipos de interés en términos reales y la demanda por inversión.

Los datos de superficie residencial en construcción y prevista en las licencies de obras aprobadas durante el primer trimestre corrigen levemente o puntualmente la tendencia a la baja con la que estos indicadores cerraron el año pasado.

Las casi cinco mil viviendas iniciadas en Barcelona durante los últimos doce meses quiebran la trayectoria descendente mantenida por este segmento de la construcción durante el bienio 2000-2001. Este cambio de tendencia se valora positivamente por lo que implica de mantenimiento de la oferta de vivienda nueva en unos niveles comparativamente elevados, en la línea de la dotación media de los últimos siete años. Es también una señal inequívoca de la confianza de los inversores y promotores inmobiliarios en el futuro de la ciudad. Por el contrario, la construcción residencial en el resto de la región metropolitana y en algunas de las restantes comarcas catalanas, continua reduciendo ligeramente sus niveles de actividad.

En el caso de Barcelona, el incremento del número de promociones en construcción parece que puede tener cierta continuidad a medio plazo dada la evolución, moderadamente expansiva, del número de viviendas de nueva construcción o reformadas que contemplan las licencias de obras aprobadas durante el primer trimestre. Además del aumento de la actividad en el segmento residencial, el volumen de obra en cartera del sector constructor y en fase de ejecución se complementa con un importante número de proyectos hoteleros y de equipamientos en general.

One of the classic indicators for measuring the level of consumer confidence is the registration of new cars. After two years of being at an all-time high, the decrease of the first four months of this year reflects the worsening expectations of businesses and consumers in the face of an international economic climate characterised by uncertainty and the absence of signs of recovery in the growth rate.

Once again, construction appears to be the activity showing the most growth in the Barcelona area. It has a higher growth rate than the industrial sector and, to a lesser degree, than the services sector as a whole, which, incidentally, is the activity that, for its importance to the total, conditions the GDP growth rate. The dynamism maintained by the construction sector during the first third of 2002 is the result of the combination of a wide and varied range of factors. The most notable of these, among others, are the increase in public spending, the construction of buildings for production purposes, the low level of real interest rates and the investment demand.

The data on residential floor space, under construction and scheduled in the approved planning permits during the first quarter, gives slight or limited relief to the downward trend on which these indicators closed last year.

The almost five thousand homes initiated in Barcelona over the last twelve months have softened the downward path experienced by this segment of the construction sector during the 2000-2001 biennium. This change in trend is valued positively for its effect on maintaining the supply of new housing at comparatively high levels, at the average of the last seven years. It is also an unequivocal sign of the confidence of real estate investors and developers in the future of the city. On the other hand, the levels of residential construction activity in the rest of the metropolitan area and in some of the other Catalan districts continue to fall slightly.

In the case of Barcelona, it appears that the increase in the number of projects under construction may continue in the medium term given the moderate increase in planning permits approved during the first quarter for housing to be newly built or reformed. In addition to the increase in activity in the residential segment, the volume of projects planned in the construction sector and in the execution phase is complemented with a significant number of hotel and facilities projects in general.

Construcción y mercado inmobiliario / *Construction and real estate market*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2001/00 (%)
Construcción y licencias de obras / *Construction and building permits*						
Viviendas iniciadas *Started dwellings*	I.02 *1st.Q*	1.257	48,4	4.903	15,9	–5,3
Proyectos visados (prov.) *Approved projects (province)*	I.02 *1st.Q*	8.246	2,7	31.822	–6,5	–14,5
Obra nueva prevista en las licencias: *Planned new construction:*						
—Superficie total (m²) *Total area (sq. m.)*	I.02 *1st.Q*	309.201	12,5	1.163.230	8,5	–0,5
—Número de viviendas *Number of dwellings*	I.02 *1st.Q*	1.193	–8,6	4.210	–6,3	–13,6

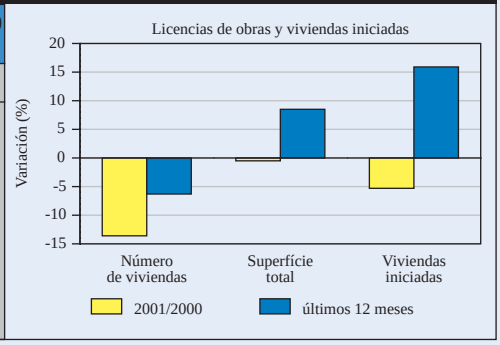

Precios del mercado residencial / *Housing prices*						
Viviendas nuevas (€/m ²) *New housing (€ /sq.m.)*	2º sem.01 *2nd.half*	2.500	15,4	2.431	15,4	15,4
Segunda mano-oferta (€/m ²) *Second hand housing (€/sq.m.)*	2º sem.01 *2nd.half*	2.484	n.d.	2.388	15,8	15,8
Precio de alquiler (€/m ²/mes) *Transaction price*	IV.01 *4th.Q*	8,37	20,2	7,78	17,4	17,4
Plazas de aparcamiento (€) *Parking lots (€)*	2º sem.01 *2nd.half*	18.271	7,4	17.970	7,4	7,4

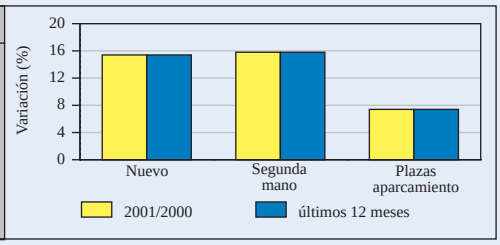

Precios de alquiler de locales de negocios / *Business premises rental prices*						
Locales de negocio (alquiler mensual): *Business premises (monthly rent):*						
—Oficinas (total ciudad) (€/m ²/mes) *Office (whole city) (€/sq.m./month)*	2º.sem.01 *2nd.half*	10,06	12,3	9,40	15,9	15,9
—Locales comerciales (€/m ²/mes) *Commercial premises (€/sq.m/month)*	2º.sem.01 *2nd.half*	8,53	20,7	7,98	5,8	5,8
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***2001/00 (%)***

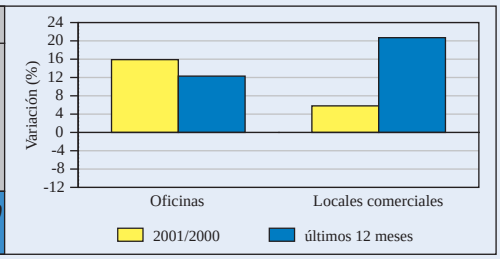

En el momento de cerrar esta edición, la escasa información disponible sobre los precios del mercado inmobiliario residencial de la ciudad apuntan a una ralentización muy suave del ritmo de crecimiento mantenido a lo largo del 2001. Una evolución difícil de casar con la negativa evolución de las expectativas de los consumidores sobre la evolución de la economía y el empleo. Puede ser un indicio del desequilibrio que aún existe entre una demanda latente comparativamente importante atendiendo a la oferta disponible. Una demanda favorecida por el nivel históricamente bajo que vienen manteniendo los tipos de interés en términos reales.

At the time of finishing this edition, the limited information available on the market prices of residential property in the city points to a very gentle slowdown in the growth rate seen throughout 2001; a trend that is difficult to reconcile with the fall in consumer expectations of the evolution of the economy and employment. It may be an indication of the imbalance that still exists between a comparatively significant latent demand and the existing supply; a demand encouraged by the historically low real interest rate level that is currently being upheld.

El crecimiento sostenido de las cifras de parados parece el contrapunto de la progresiva ralentización del proceso de creación de nuevos puestos de trabajo.

La evolución de las principales magnitudes del mercado de trabajo durante los primeros meses de este año se ha ajustado a la tendencia mantenida a lo largo del 2001. El paro registrado en la región metropolitana acumula cuatro trimestres de crecimiento sostenido, y tres en la ciudad central. Al mismo tiempo, el volumen de afiliados activos a la Seguridad Social ha moderado sensiblemente su ritmo de crecimiento. La consecuencia de todo ello es que el paro, medido en términos absolutos, se aleja cada vez más de los mínimos conseguidos hace escasamente dos años y que la ocupación tiende a una tasa de crecimiento testimonial.

Los cambios metodológicos introducidos en el proceso de estimación de la población activa han provocado una reducción de las tasas de paro en todos los ámbitos territoriales. La reducción ha sido especialmente importante en el entorno metropolitano de Barcelona y en el resto de Cataluña. En la ciudad central, ha sido de menor calado. En términos generales, el impacto sobre las tasas de paro ha sido del orden de medio punto en la ciudad central y aproximadamente siete décimas en los otros dos ámbitos. Unas magnitudes que, curiosamente, coinciden a grandes trazos con los incrementos que han acumulado estas mismas tasas de paro los últimos doce meses.

Retomando el análisis de los datos del paro registrado en términos absolutos, los más jóvenes y los hombres en general son los colectivos más afectados desde principios de año. El paro femenino y el de los mayores de 45 años han registrado un crecimiento ligeramente más comedido. Por sectores de procedencia y en variación interanual, destaca la construcción, tanto en Barcelona como en su entorno metropolitano. Una variación quizás sobredimensionada por el hecho de coincidir el final del trimestre con el periodo de vacaciones de Semana Santa.

La contratación laboral por tiempo indefinido ha perdido una buena parte del impulso con el que cerró el 2001, al mismo tiempo que la contratación temporal ha acelerado su ritmo de caída. La distribución por sexos de los contratos formalizados durante el primer trimestre del año en curso confirma el creciente protagonismo de la mujer en el mercado de trabajo de Barcelona, básicamente a través de la contratación a tiempo parcial.

En síntesis, esta batería de resultados muestra una coyuntura de difícil calificación. Se trata evidentemente de un periodo de crecimiento económico en el que abundan, casi por igual, los incrementos y las pérdidas. Una situación típica de los cambios de ciclo. El dilema es saber si se ha superado, o aún no, el punto de inflexión que separa la fase descendente de la ascendente de la curva de crecimiento. La respuesta, quizás, el próximo trimestre.

The growth sustained in the unemployment figures appears to be the counterpoint of the progressive slowdown in the new-job creation process.

The movement in the key data on the job market during the first months of this year is consistent with the trend maintained throughout 2001. Unemployment grew for the fourth consecutive quarter in the metropolitan region, and third in the city centre. At the same time, the increase in the number of active members in the Social Security system moderated slightly. The consequence of all of this is that unemployment, measured in absolute terms, is moving further away from the minima attained barely two years ago, and that employment is tending to an insignificant growth rate.

The changes introduced to the method used to estimate the active population have led to a reduction in unemployment in all districts. This reduction was especially significant in the metropolitan area of Barcelona and the rest of Catalonia. In the city centre, the effect was less marked. In general terms, the impact on the unemployment rates was to the order of half a point in the city centre and approximately seven tenths in the other two areas; statistics that, curiously, coincide in the broadest terms with the accumulated increases in these same unemployment rates over the last twelve months.

Looking again at the analysis of the data on registered unemployment in absolute terms, the young and men in general, are the collectives that have been most affected since the beginning of the year. Unemployment in females and persons older than 45 registered slightly more restrained growths. By sector and looking at the year-to-year variation, the construction sector stands out, both for Barcelona and the metropolitan area; a variation perhaps exaggerated by the fact of the end of the quarter coinciding with the Easter holiday period.

Recruitment for full-time positions lost a lot of the impetus with which it ended 2001, while recruitment for temporary positions accelerated its rate of decline. The distribution by sex of contracts entered into during the first quarter of the year in question confirms the growing role of women in the job market in Barcelona, basically through part-time contracts.

In summary, this collection of results provides a picture that is difficult to interpret. It has clearly been a period of economic growth in which the ups and downs abound, almost in equal proportions; a situation typical of a cycle change. The dilemma is knowing whether the point of inflection, that separates the down side from the up side of the growth curve, has been passed or not. The answer, perhaps, lies in the next quarter.